

TEKNOKOMO

20 уроков базового эсперанто

Введение

Эсперанто – это вспомогательный язык для международного общения (второй, после родного), проект которого предложил **Л. М. Заменгоф** в 1887-м году.

С эсперанто связана внутренняя идея мира и братства между народами, справедливого общения.

К. Э. Циолковский писал:

"Каждый человек должен быть проникнут высшими идеями, ведущими всех людей к счастью и совершенству. Таковы мысли о единении и братстве всех народов. Но какое может быть братство, если, вследствие различия языков, мы друг друга не понимаем! ..." "Разумеется, эсперанто - самый лучший из всех искусственных языков. Несомненная простота алфавита, изумительная легкость грамматики, распространенность словаря делают его изобретателя бессмертным".

Эсперанто - выразительный язык, на нем издаются журналы, вещают несколько радиостанций, работает интернет-телевидение. В интернете легко найти много интересных собеседников, тысячи литературных произведений, десятки учебников и словарей, более тысячи песен и несколько художественных фильмов.

Среди тех, кто подписал петицию в ООН о применении эсперанто, было 1607 лингвистов. А несколько выдающихся членов Французской Академии назвали эсперанто "шедевром логики и простоты".

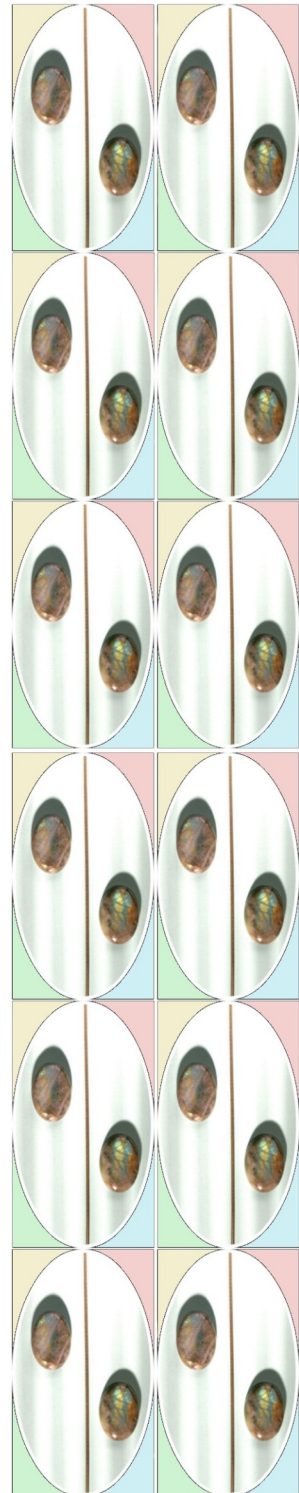
Во всемирных конгрессах эсперанто принимают участие тысячи эсперантистов со всего света, проходят научные лекции, встречи по интересам и профессиям, экскурсии, концерты, спектакли, конкурсы. Эсперанто изучается в некоторых школах и университетах. Существуют UEA (Всемирная Эсперанто-Ассоциация - в консультативных связях с ЮНЕСКО; объединяет делегатов 120 стран мира), Академия Эсперанто, международные эсперантские общества медиков, математиков, журналистов, железнодорожников, вегетарианцев, туристов и др.

Широкое распространение эсперанто может дать:

- более доступное для простых людей общение с иностранцами; получение полноценного образования во всех странах, поскольку будут доступные учебники на простом, логичном и выразительном языке;
- прямые доступы к источникам в различных странах, что снизит возможность искажений информации, манипуляций, издержки на переводы;
- возможность избежать чуждого влияния на национальные языки и ассимиляции;
- возможность создать единый язык для научных изданий и конференций.

Все это способствует взаимопониманию между народами, справедливости и прогрессу, укрепляет мир.

Одним из первых эсперантистов был выдающийся русский композитор С. И. Танеев, учитель Скрябина и Рахманинова. На языке эсперанто им написаны несколько романсов, на нём же Танеев вёл свой дневник. Среди сторонников идеи распространения эсперанто были Л. Н. Толстой, М. Горький, Жюль Верн, Махатма Ганди, Б. Шоу, Г. Уэллс, Р. Тагор, Р. Роллан, J. R. R. Tolkien, Г. Гаррисон, В. Я. Ерошенко, Bing Xin, Абдул-Баха, Дэгучи Онисабуро, Лу Синь, А. Барбюс,

Ф. Нансен, Г. Эйффель, Л. Люмьер, А. Meillet, О. Vilas, R. Cecil, Н. Хикмет, А. В. Луначарский, М. В. Исаковский, В. Г. Мессинг, К. Э. Циолковский, А. Пуанкаре, Р. де Соссюр, А. Эйнштейн, У. Рамзей, В. Освальд, Р. Дизель и многие другие выдающиеся люди.

Приведем лишь три цитаты.

Жюль Верн: "Ключ к всечеловеческому языку, потерянный в вавилонской башне, должен быть вновь искусственно выкован при помощи эсперанто."

И. А. Бодуэн де Куртенэ:

"Эсперанто является не более или менее обстоятельно выработанным проектом языка, а языком законченным и готовым для всеобщего употребления."

Рудольф Дизель: "Этот язык я рассматриваю с точки зрения инженера, чья деятельность направлена на сбережение энергии. Цель эсперанто – сберечь время, энергию, работу, деньги и ускорять, упрощать международные отношения. С этой точки зрения трудно понять возражения, которые все еще появляются против введения вещи столь полезной для человечества. Я считаю введение эсперанто необходимым для мира и культуры."

Почему национальный язык не годится на роль международного?

Это даёт ничем не оправданное преимущество представителям одних наций в ущерб другим (что противоречит международным принципам и нормам); не будет согласия в выборе такого языка (из истории известно, что попытки предоставления преимуществ чужому языку не раз приводили к острым конфликтам); изучение другого национального языка до приемлемого уровня — достаточно сложная задача (часто произношение слабо связано с написанием слов; огромное количество слов, которые необходимо заучивать и т.д.).

Для уменьшения количества запоминаемых слов в эсперанто используются международные, общеизвестные слова (например, studento, filmo, teatro, telefono), с помощью приставок и суффиксов от одного корня можно образовать больше десяти слов. Грамматика эсперанто относительно проста: она может быть изложена на нескольких страницах; написание слов соответствует их произношению, ударение - всегда на предпоследнем слоге; порядок слов в предложении - свободный; устная речь сочетает звучность испанского и нежность итальянского. Поэтому на изучение эсперанто требуется примерно в 10 раз меньше времени, чем на изучение любого из иностранных языков. Известно, что для поддержания разговора на бытовую тему на национальном языке надо знать около 1500 корней. Продуманная грамматика эсперанто позволяет сократить число необходимых для этого корней до 500.

Само слово "Эсперанто" в переводе означает "надеющийся". Именно так: "Doktoro Esperanto" — доктор Надеющийся, подписался Л. Заменгоф под первым учебником эсперанто. Он понял, что международным может стать лишь такой искусственный язык, который вбирает в себя все ценное и разумное из естественных, и надеялся на то, что международный язык будет способствовать объединению людей во всем мире...

Язык, претендующий на звание международного, должен быть нейтральным, относительно легким, доступным для каждого, благозвучным, с простой грамматикой, но богатой лексикой, гибким, легко вбирающим в себя все новое. Всем этим требованиям и удовлетворяет проект, который составил д-р Л. Заменгоф.

Л. Н. Толстой писал (27.04.1894):

"Легкость изучения его (эсперанто) такова, что, получив лет шесть тому назад эсперантскую грамматику, словарь и статьи, написанные на этом языке, я после

не более двух часов занятий был в состоянии если не писать, то свободно читать на этом языке. Во всяком случае, жертвы, которые принесет каждый человек нашего европейского мира, посвятив несколько времени на изучение этого языка так незначительны, а последствия <...> так огромны, что нельзя не сделать этой попытки."

В качестве символа эсперанто в 1892-м году в газете «Эсперантист» (La Esperantisto) была предложена **зелёная пятиконечная звезда**, смысл которой - надежда на пяти континентах. А на I-м всемирном конгрессе эсперантистов во французском городе Булонь-сюр-Мер в августе 1905-го года была принята окончательная форма эсперантского флага - зеленый прямоугольник с белым квадратом в левом верхнем углу и пятиконечной зеленой звездой на его фоне.

Этот базовый учебник эсперанто постепенно будет переведен на многие языки и может свободно распространяться без искажений (пошлите его своим знакомым!). В его словаре содержатся тщательно подобранные 900 морфем, с их помощью можно образовать больше 8000 слов для неспециализированного общения и туризма.

Материал учебника можно усвоить всего за 20 уроков и затем общаться, переписываться с эсперантистами многих стран. Предполагается, что этот базовый учебник получают десятки миллионов человек (на разных языках во многих странах) и возможный круг Вашего общения может стать очень широким.

Leciono 1 - Урок 1

В алфавите эсперанто **28** букв: **5** гласных (**a, e, i, o, u**) и **23** согласных. Приведем буквы и русские соответствия для них.

Aa - а	Bb - б	Cc - ц	Ĉĉ - ч	Dd - д
Ee - э	Ff - ф.	Gg - г	Ĝĝ - джь	Hh - слабый звук «х»
Ĥĥ - х	Ii - и	Jj - й	Ĵĵ - ж	Kk - к
Ll - ль	Mm - м	Nn - н	Oo - о	Pp - п
Rr - р	Ss - с	Ŝŝ - ш	Tt - т	Uu - у
Ŭŭ - «у» краткое		Vv - в		Zz - з

A B
C Ĉ
D E
F G
Ĝ H
Ĥ I
J Ĵ
K L
M N
O P
R S
Ŝ T
U Ŭ
V Z

Произношение буквы одинаково в любом слове и все буквы произносятся.

Ударение всегда падает на предпоследнюю гласную:

paspo'рто [паспОрто] - паспорт.

При чтении алфавита, чтобы назвать согласную букву, следует прибавить к ней окончание **-o**: **bo** - бо, **co** - цо и т.д.

Обратим внимание на произношение некоторых букв:

ĝ - читается слитно, как в словах "джунгли, джаз";

ĥ - как в английском языке (выдох);

ŭ - как в слове "пауза", будучи согласным, не несёт на себе ударения и не влияет на место ударения (kosmonAŭto);

l - произносится как в слове "липа";
i - после согласных слегка приближается к [ы].

'Шляпку' у буквы можно заменить при наборе текста на знак "х" после основной буквы: **ŭ**=ux, **ĥ**=hx. Другой способ: 'шляпку' у каждой из пяти букв заменить на букву "h" после основной буквы, а "ŭ" заменить на "u". Например, **ĉ** = ch.

Перенос слова на следующую строку производится в любом месте, но желательно одну букву не переносить и не оставлять.

Имена существительные в единственном числе оканчиваются на **-o**:
adreso - адрес, **domo** - дом, **rivero** - река, **frukto** - фрукт, **maro** - море, **teatro** - театр, **sporto** - спорт.

Имена прилагательные (порядковые числительные, притяжательные местоимения, причастия) в единственном числе оканчиваются на **-a**:

juna - юный	bona - хороший	granda - большой
nova - новый	bela - красивый	ruĝa - красный
alta - высокий	longa - длинный	fama - знаменитый, известный

Прилагательные обычно стоят перед существительными: **nova domo**.

Глаголы

в неопределённой форме оканчиваются на **-i**:

vidi - видеть, **sidi** - сидеть, **esti** - быть, **voli** - хотеть, **iri** - идти, **fari** - делать, **helpi** - помогать.

Производные наречия и деепричастия оканчиваются на **-e**:

serioze - серьёзно	maje - в мае
fakte - фактически	laste - в последнюю очередь; в последнее время
multe - много	aŭtomobile - в автомобиле
ofte - часто	

Другие части речи не имеют специальных окончаний:

minus - минус, **plus** - плюс, **tri** - три,
nul - ноль, **nu** - ну.

- **Переведите:** Bela maro, bona frukto, alta domo, longa rivero.

Личное местоимение

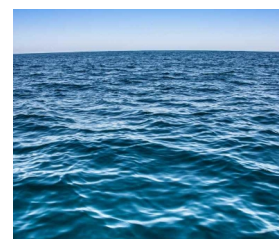
mi - я, vi - ты (вы)
li - он, ŝi - она
ĝi - он, она, оно (относится ко всем неодушевленным предметам, животным, а также к лицам, пол которых неизвестен)

Настоящее время глагола выражается окончанием **-as**:

vi estas profesoro (вы - профессор)
li iras (он идет)

alta domo

bela maro

longa rivero

granda teatro

ruĝa pasporto

profesoro iras

ŝi estas bela (она красивая)
ĝi estas granda (оно большое) /про неодушевленный предмет/
li ĝojas (он радуется).

С помощью корня **sport-** можно уже образовать:

sporto, **sporta** - спортивн-ый, спортивн-ая, **sporte** - по-спортивному, **sporti** - заниматься спортом, **sportas** - занимаюсь (занимается, занимаются) спортом.

- Перевести:**

Maria estas bela. Ŝi sidas. Mi iras. Li estas nova profesoro. Ĝi estas granda teatro. Li estas serioza. Ĝi estas longa rivero.

Leciono 2

Женский пол выражается при помощи суффикса **-in-**:

knabo - мальчик; knabino - девочка;
ino - существо женского пола; самка.

Запомните два союза: **aŭ** - или, **kaj** - и, а (письменно часто пишут одну букву **k**).
Переведите:

viro kaj virino - мужчина и ...;
frato aŭ fratino - брат или ...;
filo kaj filino - сын ...;
patro aŭ patrino - отец ...;
sinjoro kaj sinjorino - господин ...;
koko - петух; kokino - ...;
bovo - бык; bovino - ...
kapro - козел, kaprino - ...

Множественное число существительного и прилагательного образуется с помощью окончания **-j**: amiko - друг; amikoj - друзья;
larĝa - широкий; larĝaj - широкие;
ĉemizo - рубашка; ĉemizoj - рубашки.

Переведите:

telefono - телефон; telefonoj - ...;
strato - улица; larĝaj stratoj - ...;
urbo - город; grandaj urboj - ...;
monto - гора; altaj montoj - ...;
parko - парк; belaj parkoj - ...;
temo - тема; interesaj temoj - ...

Личные местоимения (множественное число).

Ni - мы; **vi** - вы; **ili** - они.

Переведите:

Ni estas fratoj. Vi estas bonaj amikoj. Ili estas belaj virinoj.

Притяжательные местоимения образуются от личных с помощью окончания **-a**:

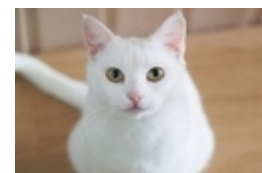
mi - я, mia - мой, моя, мое;
vi - ты, via - твой, твоя, твое;
li - он, lia - его;
ŝi - она, ŝia - ее;
ĝi - он, она, оно, ĝia - его, ее;
ni - мы, nia - наш;
ili - они, ilia - их.

flava floro

larĝa strato

blanka kato

kato kaj hundo

kapro kaj koko

forta besto

firma metalo

Примеры:

Mia lando (моя страна). Via interesa libro (твоя интересная книга). Lia blanka kato (его белый кот). Ŝia flava floro (ее желтый цветок). Nia facila lingvo (наш легкий язык). Via gaja hundo (ваша веселая собака; virhundo - кобель). Iliaj verdaj vestoj (их зеленые одежды). Niaj bonaj amikoj (наши хорошие друзья). Ŝiaj belaj kantoj (ее красивые песни). Lia dika korpo (его толстое тело). Propraĵo kaj ŝuoj (собственные платье и туфли, ботинки).

Имена собственные обычно не принимают окончания **-o** и наследуют ударение из национальных языков: **Soĉi, Nelli**.

Но широко известные имена могут употребляться и с окончанием **-o** и ударение в таких словах падает на предпоследнюю гласную: **Moskvo, Volgo, Krimeo, Maksimo, Olego**.

Женские имена обычно не принимают окончания **-o** и часто употребляются с окончанием **-a**: **Maria, Aleksandra, Olga**.

Предложения для заучивания новых слов.

Esperanto estas internacia lingvo (Эсперанто - международный язык). Jen estas tre belaj floro kaj bildo (вот очень красивые цветок и картина). Nova filmo estas tre interesa (новый фильм - очень интересный). Ili estas bonaj homoj (они - хорошие люди). Firma metalo (твердый, прочный металл). Olga bele kantas kaj gaje ridas (Ольга красиво поет и весело смеется). Li tre bone laboras (он очень хорошо работает). Varma somero (теплое лето). Forta besto (Сильный зверь, сильное животное). Ili bone ludas (они хорошо играют). Seka salo (сухая соль). Odora gaso (пахучий газ). Mola butero (мягкое сливочное масло). Dekstra breto (правая полка). Pretaj semoj (готовые семена).

Переведите на эсперанто с учетом того, что глагол-связка *estas* обычно не пропускается.

Она - очень красивая! Олег - хороший человек. Новые страны. Он - хороший друг. Вот книга. Она очень интересная.

Переведите:

Ŝi estas tre bona amikino! Vi estas bonaj knaboj! Miaj belaj floroj bone odoras. Ĝis revido! До свидания!

Leciono 3

Существительное в эсперанто имеет два "основных" падежа: **общий** (именительный) и **винительный** (аккузатив).

В винительном падеже существительное выполняет функции дополнения. Винительный падеж существительных (а также прилагательных и местоимений) образуется с помощью окончания **-n**.

Mi amas **vin** (я люблю тебя).

Mi vidas **domon** (я вижу дом).

Ŝi kantas **belan kanton** (она поет красивую песню).

Ni lernas **facilan lingvon** (мы учим легкий язык).

Li renkontas **amikon** (он встречается друга).

Ŝi vundas **sin** - она ранит себя (поранилась; **si** - себе, себя (возвратное местоимение употребляется только в третьем лице)).

Благодаря accusativу, порядок слов в эсперанто достаточно свободный.

Li vidas ŝin = ŝin vidas li = li ŝin vidas (он видит ее).

Если действующее лицо не названо, употребляется **безличное местоимение oni**.

Oni **lin** vidas sur la marbordo (его видят на морском берегу);

oni diras (говорят);

gaja knabino

verda parko

frato kaj fratino ludas

patro kaj filo

bastono kaj ŝnuro

ŝi renkontas la filon

ruĝa rondo

oni opinias (полагают, считается);
oni scias (известно);
oni devas ĉiam esti preta (нужно всегда быть готовым);
devi - долженствовать, быть должным).

Во множественном числе окончание **-n** ставится после **-j**.
Ŝi vidas belajn pontojn (она видит красивые мосты).
Ili renkontas nin (они встречают нас).
Li punas ilin (он наказывает их).

Переходные глаголы (например, havi - иметь) требуют винительного падежа.

- Запомните:

Bonan matenon! - Доброе утро!
Bonan tagon! - Добрый день!
Bonan vesperon! - Добрый вечер!
Bonan nokton! - Доброй ночи!
Saluton, Marina! - Привет, Марина!
Mi petas pardonon! - Прошу прощения!
Grandan dankon! - Большое спасибо!

- Bonan tagon!** - усеченная фраза от 'я желаю вам доброго дня', поэтому стоит винительный падеж. Другие падежи образуются в основном с помощью предлогов.

В эсперанто нет неопределённого артикля, но есть определенный артикль - **la**. С его помощью выделяют предмет (явление) из ряда, когда речь идет о чем-то конкретном:

La libro estas interesa. - Книга (конкретная) интересная.

Если мы утверждаем, что книга интересная, то подразумеваем вполне определенную книгу.

La ŝtofo estas bela (ткань красивая).

La dento doloras ((этот) зуб доставляет боль).

Li portas la bastonon kaj la ŝnuron (он несёт (эти) палку и верёвку).

La ставят перед существительным, обозначающим предмет, о котором слушателю что-либо известно; перед порядковым числительным; когда речь идет о предмете единственном в своем роде или о представителе целого класса объектов.

La rivero Volgo estas longa. (река Волга длинная).

Если существительному предшествуют определения, то **la** ставится перед ними (иногда само существительное опускается).

La larĝaj stratoj - (эти) широкие улицы.

La korektaj planoj - (эти) исправленные (скорректированные) планы.

La обычно не ставят при именах собственных, количественных числительных, слове Esperanto.

Вот два новых суффикса:

-et - суффикс уменьшения, ослабления: **rondeto** - кружок; **steleto** - звездочка;
rivereto - речка; **tubeto** - трубочка; **trueto** - дырочка;

-eta - маленький; мелкий.

- Переведите:

kanteto, strateto, frateto, floreto.

-eg - суффикс увеличения, усиления:

verda stelo

aŭtomobilo k bovo

malrekta tubo

flava mola butero

granda urbo

interesa libro

- urbo - город, **urbego** - огромный город;
- dom**ego** - дом; naz**ego** - огромный нос;
- **ega** - огромный; исключительный, чрезвычайный;
- **ege** - очень, исключительно, необычно.

- **Переведите:** belega, bonega, novega, altega, varmega.

Приставка **mal-** означает прямую противоположность:
 juna - молодой, юный; maljuna - старый, пожилой;
 malbona - плохой; malbela - уродливый; malalta - низкий;
 malgranda - маленький; fermi - закрыть, malfermi - открыть;
 dolĉa torto - сладкий торт, maldolĉa - горький;
 mallonga - короткий; malrekta - кривой;
male - напротив; наоборот.

- **Переведите:**
 Узкий. Маленькая река. Враги. Низкий дом. Плохо. Мало.

Ĝis la novaj renkontoj! До новых встреч!

Leciono 4

Вопросы образуются при помощи вопросительной частицы **ĉu** - 'разве', 'ли', которая обычно не переводится. Она не нужна, если используются вопросительные местоимения.

- Ĉu vi vidas la tekston (вы видите текст)?
- Ĉu vi estas turisto (вы - турист)?
- Ĉu vi parolas en Esperanto? = Ĉu vi parolas Esperante (вы говорите на эсперанто)?
- Ĉu vi volas manĝi (вы есть хотите)?
- Jes (да). Ne. - Нет, не (ставится перед словом, смысл которого отрицается).
- Ĉu vi komprenas min (вы меня понимаете)?
- Jes, mi komprenas (да, я понимаю).
- Ĉu vi havas amikinojn? - Jes. Есть ли у вас подруга? - Да.

- **Переведите:**

Ĉu via amikino estas studentino?
 Ĉu vi estas profesoro? Ne, mi ne estas profesoro, mi estas studento.
 Ĉu la urbo Moskvo estas granda? Jes, ĝi estas tre granda.
 Ĉu la artikolo (статья) estas interesa? Jes, ĝi estas interesa.
 Ĉu via amikino estas saĝa (умная)? Jes, tre!

Вот некоторые вопросительные местоимения:

kiu? - кто, который?
ĉio? - что?
kia? - какой?

В винительном падеже:

kiun?
kion?
kian?

Примеры:

- Kiu vi estas? Mi estas Gor (Кто Вы? Я Гор). Kaj vi? Mi estas Maria (А вы? Я Мария).
- Kaj kiu estas ŝi? - Ŝi estas Ira (А кто она? - Она - Ира).
- Kiuj floroj kreskas en via ĝardeno? (Какие (из возможных) цветы растут в вашем саду)?
- Kio ĝi estas? Ĝi estas lampo (Что это? Это лампа).
- Kiu estas via nomo? - Как вас зовут?

dolĉa torto

longa nazo k dika korpo

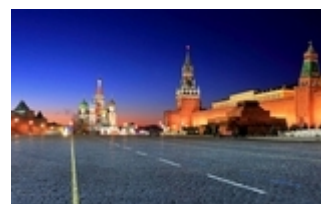
bela ŝtofo

robo k ŝuoj

edzo kaj edzino

La Ruĝa Placo

Kia estas la muzeo? La muzeo estas interesa (Какой музей? Музей интересный).

Kia estas la placo? La placo estas tre bela (Площадь какая? Площадь очень красивая).

Kiun vi ŝatas? Mi ŝatas fraton (Кого вы высоко цените? Я высоко ценю (люблю) брата).

Kian lagon vi vidas? Mi vidas la bluan lagon (Какое озеро вы видите? Я вижу голубое озеро).

Kion li montras? Li montras novan maŝinon. (Что он показывает? Он показывает новую машину).

Kion vi volas? (Чего вы хотите?)

Ni volas labori (Мы хотим работать).

biciklo estas en ĝardeno

Предлог **de** (от) выражает значение родительного падежа:

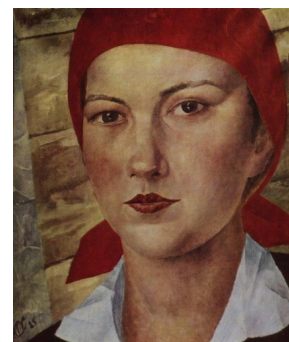
letero de mia onklo (письмо от моего дяди); la ĉambro de la patro (комната отца); la biciklo de la edzino (велосипед жены).

Предлог **al** (к) выражает значение дательного падежа:

doni **al** mi (дать мне); diri **al** ŝi (сказать ей);

mi veturas **al** la stacio (я еду к станции).

Al kiu vi skribas leteron? **Al** mia onklino (Кому ты пишешь письмо? Моей тете).

tuko sur kapo

Предлог **per** (посредством) выражает значение творительного падежа:

Li ŝaltas **per** mano (он включает рукой).

Ŝi kovras siajn harojn **per** tuko (она покрывает свои волосы платком).

Li fosas **per** bastono (он копает палкой).

Еще несколько предлогов:

sur - на (на поверхности):

sur la tablo (на столе); sur la ĵupo (на юбке);

sur la flanko (на боку; стороне; склоне);

sur la dorso (на спине);

sur la piedo kaj la pantalono (на стопе (ноге) и на брюках);

sub - под:

sub tero (под землей); sub la folio (под листом);

sub la jako (под курткой; пиджаком);

sub la horloĝo (под часами);

super - над:

super la planko (над полом); super la monto (над горой);

super la kapo (над головой); super la linio (над линией; чертой);

en - в:

en la ĝardeno (в саду); en la akvo (в воде);

en la reto (в сети); en la ĉelo (в клетке; ячейке; камере);

ene (внутри); enen (внутрь);

pri - о, об:

pri la vetero (о погоде); pri la politiko (о политике);

pri la scienco (о науке);

el - из:

el botelo (из бутылки); el fenestro (из окна);

el la sako (из сумки; мешка; пакета); ele (снаружи).

jako kaj pantalono

lago kaj monto

stacia planko

• **Задание на перевод:**

En nia universitato. Ŝi skribas leteron al li. Li laboras per manoj.

Ŝi skribas pri floroj el la ĝardeno de ŝia onklino.

Kion vi vidas sur la tablo? Mi vidas lampon.

Kiu sidas sub la tablo? Sub la tablo sidas la kato de mia fratino.

Al kiu vi diras "Saluton!"? Al miaj amikoj.

Sukcesojn! Успехов! Ĝis! Пока!

Leciono 5

Saluton! Привет!

Прошедшее время глагола передается окончанием **-is**:

ŝi star**is** (она стояла); mi am**is** vin (я вас любил);
li atend**is** la ordonon (он ждал приказа);
ŝi vok**is** la kolegon (она позвала коллегу);
li demand**is** ŝin pri la koloro (он спросил ее о цвете);
Mi ne ekzamen**is**, ĉu li estas studento (я не проверял, является ли он студентом).

Окончание глагола **будущего времени** **-os**:

mi skrib**os** leteron al mia kara amiko (я напишу письмо моему дорогому другу);
li renkont**os** ŝin (он встретит ее);
ŝi aŭskult**os** la radion (она будет слушать радио);
mi kapt**os** la nukson (я поймаю (схвачу) орех).

Окончание **повелительного наклонения** глагола **-u**:

Leg**u** (читай)! Dir**u** (говори)!
Don**u** al mi (дай мне)!
Olego, ir**u** al la tabulo kaj skribu (Олег, иди к доске и пиши).
Maria, rakont**u** pri la nova filmo (Мария, расскажи о новом фильме).
Bonvolu traduki vorton ... Пожалуйста, переведите слово ...
(соблаговолите перевести слово ...).
Ni rigard**u**! - (Давайте) посмотрим!
Mi far**u** tion (давай я сделаю это).
Li pren**u** (пусть он возьмет)!
Ni ir**u** en teatron (давайте мы пойдем в театр)!
Ili rigard**u** (пусть они посмотрят)!
Ŝi don**u** (пусть она даст)!
Viv**u** nia lingvo Esperanto (Да здравствует наш язык эсперанто)!

Союз **se** (если).

Se vi venos (придете) al mi, mi montros (покажу) al vi mian rozon (розу);
se tiel (если так; раз так); se nur (если только); eĉ se (даже если).

Окончание **условного наклонения** глагола (выражается с помощью частицы **'бы'**) - **us**.

Estus bone, se ŝi venus (было бы хорошо, если бы она пришла).
Mi dancus, se mi povus danci (я бы станцевал, если бы умел).

Теперь мы знаем все 6 глагольных окончаний в эсперанто:

-i, -as, -is, -os, -us, -u.

Количественные числительные

0	nul(o)
1	unu
2	du
3	tri
4	kvar
5	kvin
6	ses
7	sep
8	ok
9	naŭ

horloĝo estas sur mano

leteroj estas sur tablo

sako kaj botelo

piedoj estas super akvo

rozo estas en haroj

10	dek
100	cent
1000	mil
11	dek unu
20	dudek
40	kvardek
2837	du mil okcent tridek sep

danci triope

Mi pensas, ke du plus tri estas kvin (Я думаю, что 2+3=5).

Десятичные дроби:

1,36 - unu komo tridek ses (комо - запятая).

Порядковые числительные образуются при помощи окончания **-a**:

unu**a** - первый; du**a** - второй;

mil naŭcent naŭdek sep**a** - тысяча девятьсот девяносто седьмой.

Наречные формы образуются при помощи окончания **-e**:

unue - во-первых; trie - в-третьих.

Для **дробных** числительных употребляется суффикс **-on-**:

du**ono** - половина; tri**ono** - треть;

kvar**ono** - четверть; **ono** - дробь с единицей в числителе;

$1/4 + 2/4 = 3/4$ - kvarono plus du kvaronoj estas tri kvaronoj.

Для **кратных** числительных употребляется суффикс **-obl-**:

du**obla** - двойной; tri**obla** - тройной;

dek**obla** - десятикратный.

Собирательные числительные образуются с помощью суффикса **-op-**:

du**ope** - вдвоем; tri**ope** - втроем;

opo - коллектив, группа; кортеж.

Для **разделительных** числительных используем предлог **po**:

po unu - по одному; po du - по два; po tri - по три.

Li donis al Olga kaj Maria po sep globojn kaj po kvin kajerojn

(Он дал ... по 7 шаров и по 5 тетрадей).

Еще некоторые действия:

Dividu ses per tri (подели 6 на 3).

Komparu du nombrojn (сравни два числа).

Solvu la ekvacion de la dua grado (реши уравнение второй степени; grado - степень; градус).

Radiku dek ses (найди квадратный корень из 16; n-a radiko - корень энной степени).

Trovu la ordon, la sumon de la nombroj kaj la egalajn nombrojn (найди порядок, сумму чисел и равные числа).

- Задание на перевод:**

Gor, kion vi vidis en Moskvo? Olga, legu la libron.

Ĉu vi iros al la amiko? Du mil naŭcent naŭdek ok.

Mi havas tri fratojn kaj kvar fratinojn. Donu al li sep librojn.

Ili estis en Moskvo en la mil naŭcent naŭdek kvina jaro (jaro - год).

Unu plus tri estas kvar. Sep minus du estas kvin.

Duble du estas kvar. Ni venos triope.

teksto estas sur tabulo

nuksoj kaj folioj

lampo estas en fenestro

verda jupo

Ĝis!

Leciono 6

Bonan tagoni!

Познакомимся с несколькими новыми суффиксами и приставками.

Суффикс **-ist-** означает *профессию*, либо *принадлежность к какой-либо партии, приверженность какому-либо учению, доктрине*:

arto - искусство, **artisto** - художник;

gardi - охранять, **gardisto** - охранник;

okulo - глаз, **okulisto** - окулист;

literaturo - литература; письменность, **literaturisto** - литератор;

-isto - *представитель профессии, движения, направления, доктрины*.

Traduku:

muziko - музыка; **muzikisto** - ...

politiko - политика; **politikisto** - ...

elektro - электричество; **elektristo** - ...

foti - фотографировать; **fotisto** - ...

metodo - метод; **metodisto** - ...

kuiiri - варить, готовить; **kuiristo** - ...

konstrui - строить; **konstruisto** - ...

programo - программа; **programisto** - ...

historio - история; **historiisto** - ...

kemio - химия; **kemiisto** - ...

banko - банк; **bankisto** - ...

vendi - продавать; **vendisto** - ...

Суффикс **-il-** означает *орудие, инструмент*:

skribi - писать, **skribilo** - ручка;

tranĉi - резать, **tranĉilo** - нож;

kudri - шить, **kudrilo** - игла;

ŝlosi - запереть; закрыть на ключ; **ŝlosilo** - ключ;

flugi - лететь, **flugilo** - крыло;

armi - вооружать; снаряжать, **armilo** - оружие;

lumi - светить(ся), **lumilo** - светильник;

inviti - приглашать, **invitilo** - (письменное) приглашение;

traduki - переводить, **tradukilo** - (программа) переводчик;

komputi - вычислять; **komputilo** - компьютер;

-ilo - орудие, прибор, инструмент, аппарат; средство.

Суффикс **-ar-** означает *множество однородных предметов*:

arbo - дерево, **arbaro** - лес;

vorto - слово, **vortaro** - словарь;

ŝtupo - ступенька, **ŝtuparo** - лестница;

tendo - палатка, **tendaro** - лагерь;

vagono - вагон; **vagonaro** - состав (поезд);

homo - человек, **homaro** - человечество;

kolono - колонна; столб, **kolonaro** - колоннада;

-aro - совокупность, группа, куча; множество.

Traduku:

kantistino, dancistino, matematikisto, sportisto, ĝardenisto, studentaro,

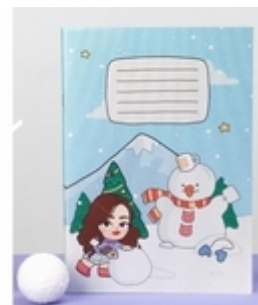
montaro, amikaro, arbaristo, laboristo.

Суффикс **-er-** обозначает *частицу целого*:

sablo - песок, **sablero** - песчинка;

pano - хлеб, **panero** - крошка;

fajro - огонь, **fajrero** - искра;

globeto kaj kajero

fotoarmilo

tendaro en arbaro estas

kolonaro de universitato

tranĉilo kaj ŝlosiloj

-ero - частица, составная часть.

Приставка **dis-** примерно соответствует приставке **раз-**:

ĵeti - бросать, **disĵeti** - разбрасывать;
doni - давать, **disdoni** - раздавать;
sendi - посылать, отправлять, **dissendi** - рассылать;
dise - врозь, порознь.

Предлог **kun** - с. **Kune** - вместе; **kunlabori** - сотрудничать;
kunveno - собрание; **kuna** - совместный; **kuni** - быть вместе.
Kio okazis **kun** (= al) ŝi (что случилось с ней)?

Приставка **ek-** означает начало или кратковременность действия:

aŭdi - слышать,	ekaŭdi - услышать
ekkanti - запеть	ekdormi - заснуть
ekde - начиная с (о времени)	ekpendi - повиснуть
ektuŝi - коснуться	ekridi - засмеяться
ekpafi - выстрелить	ekbrili - заблестеть, сверкнуть, засиять
eksoni - зазвучать	ektremiti - вздрогнуть
ekklini - наклонить	eki - начаться; начать действовать

Сложное слово образуется сложением простых слов, причем смысловым является последнее слово. Но нежелательны труднопроизносимые скопления согласных, поэтому первое слово можно употреблять с окончанием.

elektromaŝino - электрическая машина (а не **elektromaŝino**);
maŝinelektro - машинное электричество;
multekosta - дорогостоящий (стоящий много).

Если нужно показать части слов и избежать двусмысленности, то на письме их можно соединять дефисом или чертой.

flav-ruĝa (flav/ruĝa) frukto - желто-красный фрукт,
tag-manĝo - обед (дневная еда),
fru-matene - рано утром, ранним утром,
fin-legi - прочитать до конца,
sci-povo - умение, знание, навык.

Skribu novajn vortojn:

kie - где, **kiam** - когда,
kiom - сколько, **kioma** - который,
aĝo - возраст; **momento** - момент, мгновение;
antaŭ - перед, до, раньше; (**antaŭe** - впереди);
post (=malantaŭ) - после, за.

Если речь идет о количестве, мере, весе, неопределенной части чего-то, то вместо предлога **de** употребляется предлог **da**. С количественными числительными он не употребляется.

Taso da teo (чашка чая); **taso de akvo** - чашка из-под воды;
barelo da oleo (бочка жидкого масла); **taseto da kafo** (чашечка кофе);
multe da fruktoj (много фруктов);
mi havas multe da seĝoj = mi havas multajn seĝojn (у меня много стульев)

komputilo kun flugiloj

fajro kaj akvo

Tero

vagonaro sur ponto estas

elektromaŝino

Примеры (ekzemploj).

Post la muro (за стеной); antaŭ la hotelo (перед отелем, гостиницей);
post la baro (за преградой); antaŭ la orelo (перед ухом);
antaŭa (передний; предыдущий, прежний); antaŭvidi (предвидеть);

10 minutoj antaŭ la kvina (без 10 минут пять);

Kiom ĝi kostas (сколько это стоит)?

Kiom mi devas pagi (сколько я должен заплатить)?

Kioma horo estas (nun) (который (сейчас) час)?

- 6.30 - (estas la sesa kaj duono (kaj tridek); estas duono post la sesa);

unu post alia (один за другим);

posto (пространство (находящееся) позади; последующее, следовавшее);

poste (позади, сзади (=malantaŭe); потом, затем, позже, после);

postkuri - бежать сзади, гнаться за;

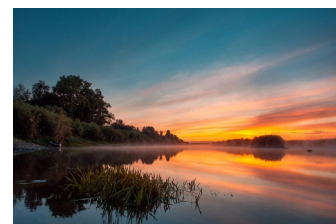
poste konservu - затем сохрани, законсервируй.

Kiom da jaroj vi havas (сколько вам лет)? - Mi havas tridek kvin jarojn (мне 35 лет).

Kiu dato estas nun (какое сейчас число)? - Nun estas la 7-a de julio /

Hodiaŭ ni havas la 7-an de julio. - Сегодня 7-е июля.

Kie vi loĝas (где вы живете)? - Mi loĝas en Rusio (я живу в России).

fru-matene

taso da teo

Sukcesojn!

Leciono 7

Суффикс **-id-** означает потомка:

ŝafo - овца, ŝafido - ягненок;

birdo - птица, birdido - птенец;

-ido - потомок; ребенок; детеныш.

• Traduku:

fiŝo - рыба, fiŝido - ...; katido - ...;

porko - свинья, porkido - ...;

koko - петух, kokido - ...;

simio - обезьяна, simido - ...;

besto - зверь, bestido - ...;

serpento - змея, serpentido - ...;

hundo - собака, hundo - ...;

rato - крыса, ratido - ...;

bovo - бык, bovido - ...;

ĉevalo - лошадь; ĉevalido - ...

floroj en bareloj estas

Приставка **re-** означает обратное или повторное действие:

veni - приходит, reveni - возвращаться; refari - переделывать;

redesegni - перерисовать; reskribi - переписывать; resendi - отсылать
обратно; ŝuti - (на)сыпать, reŝuti - насыпать повторно;

ŝargi - (за)грузить, нагружать; обременять; reŝargi - перезагрузить;

reŝargi - перезарядить; laŭdi - хвалить, relaŭdi похвалить повторно;

regratuli - поздравить повторно; ree - снова.

bluaj okuloj k grandaj oreloj

Приставка **ge-** используется для обозначения сразу обоих полов:

Gepatroj - родители; edzo - муж, edzino - жена; geedzoj - супруги;

gegastoj - гости обоих полов;

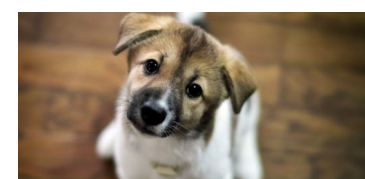
gea - общий, совместный (относящийся к обоим полам).

Traduku: gefiloj, gesinjoroj, geamikoj, geknaboj.

Суффикс **-an-** обозначает жителя, члена коллектива, общества:

moskvano - москвич; urbano - горожанин;

-ano - член коллектива; homarano – землянин;

hundo

vilaĝo - село, деревня; vilaĝano - селянин;
familio - семья; familiano - член семьи.

Суффикс **-ej-** означает место, помещение:

loĝi - жить, loĝejo - квартира; ejo - помещение; место;
kuiiri - готовить еду, стряпать; kuirejo - кухня;
manĝejo - столовая; naĝejo - место для купания;
lernejo - школа; poŝto - почта, poŝtejo - почтовый офис;
rubo - мусор, хлам; отбросы, rubejo - место для мусора.

Суффикс **-ad-** означает длительное действие, процесс, повторяемость:

glui - склеивать; gluado - склеивание;
pafo - выстрел, pafado - стрельба;
vizitadi - регулярно посещать; atakadi - регулярно атаковать;
bataladi - длительно сражаться; драться;
serĉado - длительный поиск; penadi - регулярно стараться, пытаться;
evolui - длительно эволюционировать, развиваться;
-ada - длительный, продолжительный, постоянный.

• Traduku:

- Ĉu vi volas legi Esperante?
- Ne, mi ne volas.
- Geknaboj, kiu volas legi Esperante?
- Mi volas legi.
- Ĉu vi legas bone?
- Ne, mi estas nova esperantisto kaj mi ne povas legi bone (povi – мочь).
- Ĉu vi povas skribi Esperante?
- Jes, mi povas skribi Esperante.
- Jen estas mallonga Esperanta ekzemplo (пример). Gesinjoroj, ĉu vi volas traduki?
- Jes, ni volas traduki.
- Ĉu vi povas?
- Ne, ni ne povas traduki.
- Ĉu vi povas paroli Esperante?
- Ne, ni ne povas paroli. Ni volas paroli.

Суффикс **-aĵ-** означает предмет с определённым качеством, свойством, вещь:

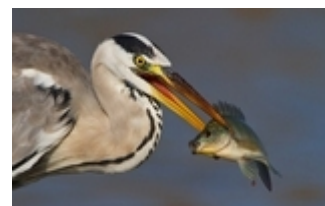
novaĵo - новость; trinki - пить, trinkaĵo - напиток;
ovo - яйцо, ovaĵo - яичница; legomaĵo - блюдо из овощей;
rizaĵo - блюдо из риса; fungaĵo - блюдо из грибов;
antaŭaĵo - передняя часть; kupaĵo - совокупность, соединение, объединение;
komuna - общий, komunalaĵo - общее достояние, общая часть; пересечение множеств. Kion vi tradukas? Mi tradukas la novaĵpaperon
(Что вы переводите? Я перевожу (эту) газету, журнал; papero - бумага).
Aĵo - вещь, предмет.

Суффикс **-ul-** означает лицо с определенным свойством, качеством:

belulino - красавица; timi - бояться, timulo - трус; junulo - юноша;
ŝerculo - шутник; riĉa - богатый, riĉulo - богач; sana - здоровый,
sanulo - здоровяк, malsanulo - больной;
severulo - строгий, суровый человек;
klerulo - образованный, просвещённый человек;
antaŭulo - предок; предшественник; kunulo - приятель, товарищ, напарник;
ulo - существо, индивид, тип; разг. чувак, мужик.

Сравнительная степень прилагательных и наречий образуется с помощью **pli** - более.

Pli ... ol - более ..., чем; **malpli** - менее.

birdo kun fiŝo

simio ridas

ĉevalo kaj serpento

ŝafo kaj porkido

ratoj

Превосходная степень прилагательных и наречий образуется с помощью **plej** - самый.

Tiu ĉapo estas **pli** bela (та шапка красивее).
 Tiu listo estas **pli** longa (тот список длиннее).
 Tiu figuro estas la **plej** granda (та фигура - самая большая).
 Tiu telero estas la **plej** bela (та тарелка - самая красивая).
 La **plej** bona en la mondo (лучший в мире);
plej facile (проще всего); **malpli** interese (менее интересно);
malpli granda ol domo (меньше чем дом); **plimulto** (большинство);
pli facila vorto (более простое слово).
 Respondu **pli** facile (Отвечай проще)!

Пословицы:

Pli bone io, ol nenio (Лучше что-то, чем ничего).
 Estu sinjoro de via vorto.
 Dek fojojn mezuru, unu fojon detranĉu (десять раз отмерь, один раз отрежь).

Sukcesojn! Dankon pro la atento (спасибо за внимание)!

Leciono 8

Предлог **ĉe** - *у, при, за*, означает *непосредственную близость по месту, одновременность по времени, условие совершения чего-то:*

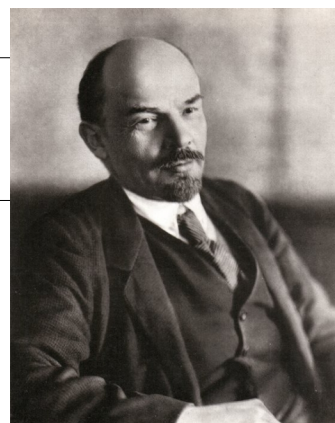
ĉe la fajro (у огня)	ĉe malbona vetero (при плохой погоде)
ĉe i (быть в непосредственной близости)	ĉe lumo de lampo (при свете лампы)
ĉe lia ekesto (при его появлении)	ĉe esti (присутствовать)
	Ili sidas ĉe la tablo (они сидят за столом)

familio en manĝejo estas

ovaĵo

la Saĝulo

Суффикс **-ec-** означает свойство, качество, состояние:

Kia beleco! (Какая красота!) eco (свойство, качество)	universaleco (универсальность, всемирность, всеобщность)
junesco (молодость)	kuneco - совместность, соединённость.
maljunesco (старость)	oficialeco (официальность)
alteco (высота)	denseco (густота; плотность; частота)
boneco (доброта)	fideleco (верность, преданность)
ofteco (частота)	rekteco (прямота)

Наречие **for** (*прочь, долой, вон, отдаление, исключение*) употребляется также в качестве приставки:

for veturi (уехать)	for preni (отобрать)
for iri (уйти)	for ŝteli (украсть)
for doni (отдать)	li vivas for de la gepatroj (он живёт в отдалении (или отдельно) от родителей).
for esti (отсутствовать)	
for kuri (убежать, сбежать)	
for aĉeti (скупить)	
for manĝi (съесть)	
Fora (далекий)	Iru for (Уходи прочь)!
	Foriru (уйди)!

pano sur telero estas

Предлог **sen** (*без*) употребляется также в качестве приставки:

sen amikoj (без друзей)	sen fuma (бездымный)
sen espera (безнадежный)	sen escepte (без исключения)
sen domulo (бездомный)	sen dorma nokto (бессонная ночь)
sen i (быть лишённым (чего-л.))	nokto sen dormo (ночь без сна)
sen eco (лишённость)	sen lima (беспредельный; безграничный)

hotelo en vilaĝo estas

<u>senakva</u> (безводный)	<u>senventa</u> (безветренный)
<u>senforta</u> (бессильный)	<u>senkondiĉa</u> (безусловный)
<u>senkulpa</u> (безвинный)	<u>sensanga</u> (бескровный)
<u>senmova</u> (неподвижный)	

Traduku:

- Amikoj, kie estas viaj libroj?
- Ili estas en la ŝranko (шкаф).
- Prenu ilin el la ŝranko kaj metu (положите) ilin sur la tablon.
- Jen (вот), ili jam (уже) estas sur la tablo.
- Kie vi estas?
- Ni estas antaŭ la tablo.
- Ĉu mi estas sub la lito (кровать)?
- Ne, vi estas ĉe la ŝranko.
- La ŝranko estas post la tablo.
- Amiko Gor, bonvolu iri en la librovendejon (книжный магазин) kaj aĉeti interesajn librojn, novaĵpaperojn.
- Kie estas la librovendejo?
- Ĝi estas en la domo antaŭ la fervoja (железнодорожная; fero - железо; vojo - путь) stacio (станция) kaj post la parko. Ĉu vi komprenis?
- Jes, mi bone komprenis.

ŝtuparo ĉe muro estas

naĝejo ĉe lago estas

Суффикс **-estr-** означает *руководитель, главный*:

- ŝipo (корабль),
- ŝipestro (капитан);
- estro (начальник, руководитель, глава);
- estraro (начальство, правление, руководство (орган));
- estrarano (член правления).

fumo iras el tubo

Суффикс **-ig-** означает *сделать каким-либо, кем-либо, чем-либо, заставить, побудить к чему-либо*:

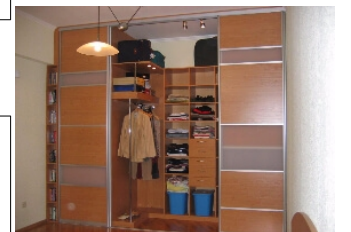
<u>blankigi</u> (побелить (сделать белым))	<u>akra</u> (острый) - <u>akrigi</u> (наточить)
<u>faciligi</u> (упрощать)	<u>devi</u> (долженствовать) - <u>devigi</u> (обязать)
<u>trinkigi</u> (поить)	<u>fali</u> (падать) - <u>faligi</u> (уронить)
<u>lernigi</u> (учить (кого-л.))	<u>kunigi</u> - соединить, совместить
<u>precizigi</u> (уточнить)	<u>senigi</u> (лишить (чего-л.); избавить (от чего-л.))
<u>purigi</u> (почистить)	<u>obligi</u> (увеличить в разы; умножить)
<u>igi</u> (заставить)	<u>obligu 5 per 2</u> - умножь 5 на 2)
<u>tolerigi</u> (заставить терпеть)	

rizajo kun fruktoj

Суффикс **-iĝ-** означает *сделаться каким-либо, кем-либо, чем-либо, становиться*:

<u>blankiĝi</u> (побелеть)	<u>Li lavas sin</u> - он моет себя (=laviĝas)
<u>aliĝi</u> (присоединиться, вступить)	<u>okupi sin=okupiĝi</u> (заниматься)
<u>aliĝilio</u> (вступительная анкета)	<u>kuniĝi</u> - соединиться, совместиться
<u>iĝi</u> (стать)	<u>Li okupiĝas pri lernigado</u> (он занимается преподаванием)
<u>naski</u> (родить)	<u>liberiĝi</u> (освободиться)
<u>naskiĝi</u> (родиться)	<u>certiĝi</u> (удостовериться; подтвердиться)

ŝranko en ĉambro estas

Kiam vi naskiĝis (Когда вы родились)?

Mi naskiĝis la 18-an de marto mil naŭcent okdek sep (Я родился 18.03.1987).

Приставка **mis-** означает неверное, ошибочное действие:

pafiloj

misinformi (дезинформировать)	miskompreno (недоразумение)
misdiri (оговориться)	
misa (ошибочный; превратный)	misaŭdi (неправильно расслышать)

Traduku:

librejo, rerakonti, redoni, sanigilo, fotilo, malfermi ŝrankon, malvarmeta, nemalvarmeta, montarano, montaranino, malbelega, nebelega, malofte, neofte, mallarĝa, ĝardeneto, ĝardenisto, katido, disĵeti, fajrero, relegi, maŝinisto, maristo.

fervoja stacio

Leciono 9

"Табличные слова":

Вопросительные слова начинаются на **K**-
 указательные на **T** -
 обобщающие на **Ĉ** -
 отрицательные на **NEN** -
 неопределенные на « - ».

folioj de papero

Лицо: iu - кто-то kiu - кто, который tiu - тот ĉiu - каждый neniu - никто	Предмет: io - что-то kio - что tio - то ĉio - всё nenio - ничто
Качество: ia - какой-то kia - какой tia - такой ĉia - всякий nenia - никакой	Место: ie - где-то kie - где tie - там ĉie - везде nenie - нигде
Направление: ien - куда-то kien - куда tien - туда ĉien - во все стороны nenien - никуда	Время: iam - когда-то kiam - когда tiam - тогда ĉiam - всегда neniam - никогда
Образ действия: iel - как-то kiel - как tiel - так ĉiel - любым образом neniel - никак	Принадлежность: ies - чей-то kies - чей ties - тех ĉies - всех nenies - ничей
Количество: iom - сколько-то kiom - сколько tiom - столько ĉiom - всё количество neniom - несколько	Причина: ial - почему-то kial - почему tial - поэтому ĉial - по всем причинам nenial - ни по какой причине

ido dormas sur liteto

nokta ŝipo

akra kudrilo

sango sur mano estas

Частица **ĉi** применяется для придания значения <близкий>, часто переводится словом "этот".

Tie - там
ĉi tie = tie ĉi - здесь

Tiu ĉi studento estas pli saĝa ol tiu studento (этот студент более умный, чем тот студент).

Tiu bildo estas pli bela, ol ĉi tiu.

Частица **ajn** - означает "бы ни".

Kiu ajn. - Кто бы ни. Kiam ajn. - Когда бы ни.

Отрицательные предложения имеют только одно отрицание.

Mi nenium vidis (я никого не видел). Ŝi nenion ricevis (она ничего не получила).

Ekzemploj.

Kiu lernas, tiu scias (Кто учит, тот знает). Kiu volas, tiu povas (может).

Nun estas tia bona vetero (Сейчас такая хорошая погода)!

Kie vi loĝas (где вы живете)?

Mi loĝas en urbo Moskvo, strato Konova, domo 10, loĝejo 5.

Tiu domo estas tiel alta, kiel la aliaj (Тот дом такой же высокий, как другие).

Kiujn profesiojn vi scias (Какие (именно) профессии вы знаете)?

Ekonomiisto (экономист)	abelisto (пчеловод)
policisto (полицейский)	fizikisto (физик)
juĝisto (судья)	ekologiisto (эколог)
konsilisto (консультант)	verkisto (писатель; <i>verki</i> - сочинить, создать)

Предлог **por** (для, за, чтобы) используется для обозначения цели, назначения, цены за что-то; лица, к которому относится действие; будущего времени, в течение которого должно длиться действие.

Por la lando (для страны).

Por kia celo (Для какой цели, зачем)?

Aĉeti teon por kvin rubloj (купить чай за 5 рублей).

Por lernigi (чтобы учить).

Ni estas por vi (мы за вас).

Por ĉiam (навсегда).

Li forveturis por tri tagojn (Он уехал на три дня).

Повелительное наклонение употребляется в придаточных предложениях, вводимых союзами **ke** (что, чтобы), **por ke** (для того, чтобы), если глагол главного предложения выражает волю, желание, приказание, долг, просьбу, необходимость.

Я хочу, чтобы он хорошо учился (*Mi volas, ke li lernu bone*).

Я желаю, чтобы вы пришли (*Mi volegas, ke vi venu*).

Diru al li, ke li venu (скажи ему, чтобы он пришел).

Pri kio ŝi kulpas, ke ŝi pardonpetu (в чем она виновата, что должна просить прощения)?

Vi vidas, ke mi manĝas (Ты видишь, что я ем).

Vi vidas, kion mi manĝas (Ты видишь, что (именно) я ем).

Приставка **eks-** означает **БЫВШИЙ**:

eksestro (бывший начальник); **eksparenc**o (бывший родственник); **eksa** (бывший).

Приставка **pra-** соответствует приставке **пра-**:

prahomo (предок человека, працеловек); **prapatro** (праотец; дед); **pratempo** (павремена); **prahistorio** (праистория); **praa** (первобытный, доисторический, реликтовый).

Суффикс **-ind-** означает **достойный определённого отношения**:

miri (удивляться), **mirinda** (достойный удивления, удивительный);

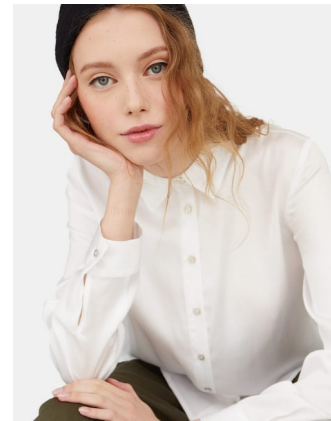
memori (помнить), **memorinda** (достойный запоминания);

proponindo (достойное предложение);

bedaŭri (сожалеть), **bedaŭrinda** (к сожалению); **aminda** (достойный любви);

revinda (достойный мечты); **ripetinda** (достойный повторения);

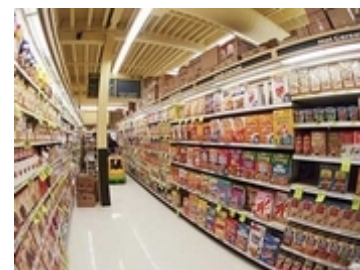
inda - достойный. **Ne dankinde** (Не стоит благодарности)!

Ĉapo kaj ĉemizo sur junulino estas

belulino kun floro

bretoj estas en vendejo

barilo

Приставка **bo-** обозначает родство в результате брака:

bopatro (тесть, свекор); **bopatrina** (теща, свекровь); **bofilo** (зять);
bofilino (невестка); **bofrato** (шурин); **bofratino** (золовка).

Предлог **je** употребляется, когда другие предлоги не подходят и для указания на определенный момент времени. Как правило, взаимозаменяем с аккузативом.

Plena je zorgoj (полный забот); **rajto je io** (право на что-либо); **riĉa je signifo kaj sencoj** (богатый значениями и смыслами); **edziĝi je belulino** (жениться на красавице); **kontenta je sia vivo** (довольный своей жизнью); **disrompi je eroj** (разломать на кусочки); **larĝa je dek metroj** (шириной в десять метров).

Je kioma horo vi venos? Je dek minutoj post la dua (В котором часу ты придешь? 10 минут третьего).

Je tricent metroj de la universitato (в трёхстах метрах от университета).

Je tri minutoj antaŭ la kvina (без трех минут пять).

Je via sano (За ваше здоровье)!

Sufiĉas por hodiaŭ (достаточно на сегодня).

Leciono 10

Приставка **fi-** выражает презрение, моральное отвращение, антипатию (характеризует отношение к предмету или явлению со стороны говорящего):

fiknabo (хулиган); **fihomo** (плохой человек); **fiorto** (непристойное слово);
afero (дело; вещь), **fiafero** (афера);
herbo (трава), **fiherbo** (сорняк);
insekto (насекомое), **fiinsekto** (вредное насекомое, насекомое-паразит);
fia (отвратительный, гадкий, мерзкий, подлый);
fiajo - гадость, мерзость, подлость (поступок, высказывание);
fiulo (гад, негодяй, мерзавец, подлец, дрянь).

Суффикс **-aĉ-** обозначает низкое качество, никчемность, непригодность, малоценность и выражает презрение, пренебрежение, неуважение (характеризует внешние, объективные качества предмета или явления):

libraĉo (книжонка); **meblaĉo** (скверная мебель); **ĉevalaĉo** (кляча);
aĉa (никчемный, скверный, мерзкий, гадкий);
aĉulo (отвратительный, гадкий, мерзкий тип); **aĉaĵo** (гадость, пакость, мерзость).

Суффикс **-ism-** обозначает учение, направление, доктрину.

esperantismo (эсперантизм); **komunismo** (коммунизм);
tradiĉismo (традиционализм); **naciismo** (национализм);
spirito (дух), **spiritismo** (спиритизм);
seksismo (сексизм; **sekso** - пол; секс); **ismo** (доктрина, система)

Суффикс **-ujo-** означает вместилище, плодовое дерево, редко для обозначения страны (вытеснен суффиксом **-i-**):

paperojujo (папка для бумаг); **kartujo** (папка для карт);
dokumentujo (папка для документов);
mono (деньги), **monujo** (кошелек);
sukero (сахар), **sukerujo** (сахарница); **sapujo** (мельница);
vitratrinkujo - стакан (**vitro** - стекло; **vitrataso** - стеклянная чашка);
pomo (яблоко), **pomujo**=**pomarbo** (яблоня);
angla (английский язык), **Anglio**=**Anglujo** (Англия); **Rusio**=**Rusujo** (Россия);
ujo (вместилище, емкость; футляр; сосуд).

bela bildo

junulino sur marbordo estas

abelo sur flava floro estas

policanoj kaj policistinoj

prahomoj

Суффикс **-end-** выражает необходимость, непереносимость, обязанность (которая должна быть выполнена):

- pagi (платить), pag**enda** (подлежащий оплате);
  - farenda (подлежащий выполнению);
  - solv**enda** problemo (проблема, которая должна быть решена);
  - ating**enda** (подлежащий достижению; atingi - достичь, добраться до; добиться).
- Ĉi tiu libro estas leg**enda** (эту книгу необходимо прочитать)!
- Tio estas far**enda** (это должно быть сделано)!

la mirinda virino

Суффикс **-ebl-** выражает возможность:

- vid**ebla** (видимый); manĝ**ebla** (съедобный);
- sanigi (лечить), sanig**ebla** (излечимый);
- akcepti (принимать), akcept**ebla** laboro (приемлемая работа);
- kompre**neble** (понятно, разумеется (это возможно понять));
- ne**cedeble** (невозможно уступить; cedi - уступить, поддаться);
- neevit**eble** (невозможно избежать, уклониться);
- kredi (верить), nekred**eble** (невероятно, невозможно поверить);
- kunig**ebla** - соединимый, совместимый;
- eble** (возможно); eble li venos (возможно, он придет).

bonega somera vetero

Как правило, с предлогами употребляется именительный падеж, но при указании направления без предлогов или после предлогов **en, sub, sur, super** употребляется винительный падеж. Направление движения в эсперанто выражается с помощью окончания **-n**:

Porko kuras en ĝardeno (свинья бежит в саду). Simio iras en korton n (обезьяна идет во двор).	Profesoro ekzamenas studentojn en klaso (профессор экзаменует студентов в классе).
Kato iradas en la parko (кошка (долго) гуляет в парке). Buso veturas en la arbaron n (автобус едет в лес).	Kemiisto invitis studentojn en la klason n (химик пригласил студентов в класс). Mi veturas en Moskvon n .
Sur la tablo estas lampo (на столе лампа). Sur la tablon n falis kulero (на стол упала ложка).	- Kien vi iras (Куда вы идете)? - Mi iras en la universitaton n .

fungoj en herbo estas

Предлог **en** в подобных предложениях может опускаться:
Mi veturas Moskvon**n**.

После предлогов **al, ĝis, de, el, tra** винительный падеж не употребляется:
Lernigisto sendis leteron al urbestro (преподаватель послал письмо мэру).

Предлог **tra** (сквозь, через, насквозь).

Tra fingroj (сквозь пальцы) tra spaco (сквозь пространство) tra surfaco (сквозь поверхность)	trae (насквозь; навывлет) traa (сквозной)
tra kadro (сквозь рамку; окружение) tra ringo (сквозь кольцо; шайбу)	tra <i>i</i> (пройти (насквозь), пересечь (от одного края до другого, от начала до конца))
tra branĉoj (сквозь ветви) tra <i>vivi</i> (пережить)	tra <i>igi</i> (продеть, пропустить (сквозь что-л., через что-л.))

fiherbo

fiinsekto

Наречия, отвечающие на вопрос 'куда?', образуются с помощью окончания **-n**.
sendi norden**n** aŭ orienten**n** (отправлять на север или на восток);
parke (в парке); parken**n** (в парк);

korben (в корзину, короб);
 poten (в горшок);
 kuven (в таз; ванну; бак; корыто).

Аккузатив используется и для обозначения времени (дат), меры.

La duan de aprilo (второго апреля).

Tagon antaŭ tio mi estis en urbo (за день до этого я был в городе).

Ĉiun trian lundon de ĉiu monato mi vizitas teatron (Каждый третий понедельник каждого месяца я посещаю театр).

La pomo pezas cent gramojn (Яблоко весит 100 граммов).

Bonvolu ŝanĝi 100 rublojn (пожалуйста, разменяйте 100 рублей).

Mi havas okcent gramojn da fruktoj (У меня восемьсот граммов фруктов).

Ĝis la revido, ĉion bonan!

Leciono 11

Суффикс **-em-** выражает склонность к чему-либо:

laborema (трудолюбивый)	konsenti - соглашаться,
dormema (сонливый)	kosentema (сговорчивый; покладистый)
kriema (крикливый)	ofendiĝema (обидчивый)
kolerema (гневливый, раздражительный)	pacu (мир, pacema - миролюбивый)
parolema (разговорчивый)	nervema (нервный)
legema (склонный к чтению)	energiema (энергичный)
karesema - ласковый, нежный	emo (склонность, влечение)

Суффикс **-um-** не имеет определенного значения (используется для образования слов, соотносящихся с исходными):

kolo (шея), kolumo (воротник)	necesumi (справлять нужду)
teumi (пить чай)	necesa (необходимый, нужный)
akvumi (поливать)	necesejo (уборная, туалет)
kafumi (пить кофе)	neceseja papero (туалетная бумага)
gusto (вкус), gustumi (отведывать)	butono (пуговица), butonumi (застегивать пуговицу)
malvarmumi (простудиться)	brakumi (обнимать; brako - рука (вся); mano – кисть)
pakumo (упаковка)	kipumi - проводить время вместе; тусоваться.
aerumi (проветривать)	
umo (штука, штукovina, фигovina)	

Предлог **pro** - *из-за* (означает причину).

Pro sociaj problemoj (из-за социальных проблем);

pro malsano (из-за болезни);

pro reklamo (из-за рекламы);

pro humoro (из-за настроения; нрава);

proe = pro tio (из-за этого, поэтому, потому).

Союз **ĉar** (*потому что, так как*).

Mi pensas, ke li estos bona soldato, ĉar li estas forta, saĝa kaj laborema.

Частица **do** - *итак, следовательно, значит, (ну) же* (для усиления при вопросе или приказе);

kial do ne ((ну) почему же нет)?

Kion do vi volegas ((ну) чего же вы хотите)?

Iru do ((ну) идите же)!

Vi, do, konas lin (вы, следовательно, знаете его; koni - знать; быть знакомым с; быть осведомленным в; иметь представление о);

do nun ĉio estas klara (итак, теперь всё ясно).

monujo plena de mono

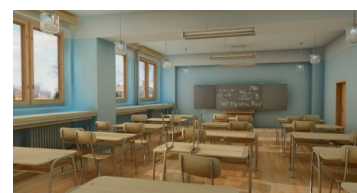
sukerujo plena de sukero

ruĝa paperejo

bona korto

lerneja klaso

kulero en vitrotaso estas

Kio do li estas (Кто же он)?

Предлог **kontraŭ** (против).

Kontraŭ la fluo (против течения);

kontraŭi (быть против; быть противоположным; противоречить; противиться; возражать);

kontraŭaĵo (противоположность);

kontraŭiĝi (стать против; (вос)противиться);

kontraŭulo (противник);

kontraŭstari (противостоять).

Mi aĉetis la fromaĝon kontraŭ / por 100 rubloj (Я купил этот сыр за 100 рублей).

pomo sur branĉo estas

Предлог **krom** (кроме).

Krom la spiegulo (кроме зеркала)

krom la kaĉo (кроме каши)

krom mem (кроме самого; mem – сам)

kroma (дополнительный, добавочный)

krome = krom tio (кроме того)

kromaĵo (дополнение, добавка, вставка)

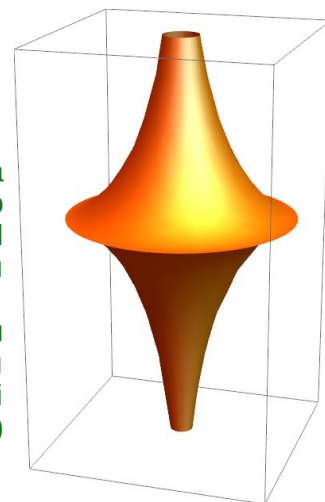

ringo sur fingro estas

Traduku!

La feino (фея)

Unu virino havis du filinojn. — La pli maljuna estis tiel simila (похожа, подобна) al la patrino per siaj manieroj (maniero - манера; способ, образ (действия)) kaj vizaĝo (лицо), ke ĉiu, kiu ŝin vidis, povis pensi, ke li vidas la patrinojn; ili duope estis tiel malplezuraj (plezura - приятный), ke oni ne povis vivi kun ili. — La pli juna filino, kiu estis simila al sia patro laŭ (по) sia boneco, estis krom tio unu el la plej belaj knabinoj, kiujn oni povis trovi (найти). Ĉar ĉiu amas kutime (привычно, обычно) homon, kiu estas simila al li, tial tiu ĉi patrino varmege amis sian pli maljunan filinon, kaj en tiu sama (то же самое) tempo (время) ŝi havis egan malamon kontraŭ la pli juna. — Ŝi devigis ŝin manĝi en la kuirejo kaj laboradi senfine. — Inter (между) aliaj aferoj (дел) tiu ĉi malfeliĉa ido devis du fojojn en ĉiu tago iri al tre fora ejo kaj alporti domon plenan (полную) grandan botelon (бутылку) da akvo.

surfaco

Действительные причастия и деепричастия образуются с помощью суффиксов: **-ant-**, **-int-**, **-ont-**.

Настоящее время: faranta - делающий; leganta - читающий; legante - читая;

прошедшее время: farinta - делавший; leginta - читавший; leginte - прочитав;

будущее время:

faronta - тот, кто будет делать = собирающийся делать;

legonta - тот, кто будет читать;

legonte - когда будет читать.

korbo da fruktoj

Sciencisto, vizitinta nian universitaton (ученый, посетивший наш университет).

Estro, ekzamenonta nian vendejon (начальник, который проверит наш магазин).

Ni parolis iradante (мы разговаривали, гуляя).

Mi vidas lin leganta = mi vidas lin legi = mi vidas, ke li legas (я вижу, что он читает).

От причастий образуются существительные, обозначающие действующее лицо. Для этого используется окончание существительного **-o**:

vizitinto - тот, кто посетил	kritikanto - критик
vizitanto - тот, кто посещает=посетитель	uzanto - пользователь
vizitonto - тот, кто посетит	aganto - деятель; агент (в физике, химии, медицине)
leganto - читатель	kreanto, kreinto - создатель, творец;
esperanto - надеющийся	

kadro

<p>Savanto - Спаситель elektanto - избиратель suferanto, suferinto - страдалец, мученик luanto - арендатор, съемщик konkuranto - конкурент, соперник variante - вариант dormanto - спящий komencanto - начинающий</p>	<p>preĝanto - молящийся plendanto - жалобщик; истец posedanto - владелец, обладатель ripozanto - отдыхающий korespondanto - корреспондент mendanto, mendinto - заказчик serĉanto - искатель laborofininto - закончивший работу batalanto - воин, борец</p>
--	---

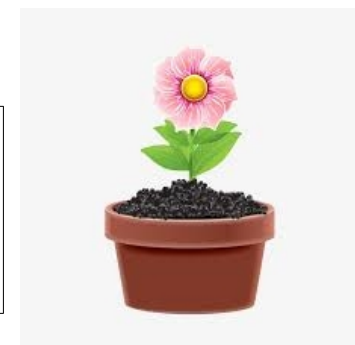
bonhumora virino

Ĝis!

Leciono 12

Предлог dum (пока, в то время как):

<p>dum la vizito (во время визита) dum la festo (во время праздника)</p>	<p>dum la glito (во время скольжения) dum la ekskurso (во время экскурсии; экскурса)</p>
<p>dum la aranĝo (во время мероприятия; обустройства) dum la spiro (во время дыхания)</p>	<p>dume (между тем, тем временем, пока (что), покуда)</p>

floro en poto estas

Предлог trans (через, за; по другую сторону или в этом направлении):

<p>la domo estas trans la rivero (дом находится на другой стороне реки) trans la supro (через вершину, верх) trans la rando (через край (чего-либо)) transo (другая сторона) transe (по ту сторону) transaĵo (нечто по ту сторону)</p>	<p>transsalti (перепрыгнуть) transigi (перенести, перевезти; перевернуть; преобразовать, превратить) transigilo (преобразователь, 'передатчик', 'переводчик через что-либо') transulo (человек с той (с другой) стороны)</p>
---	---

hundo en kuvo estas

Союзы:

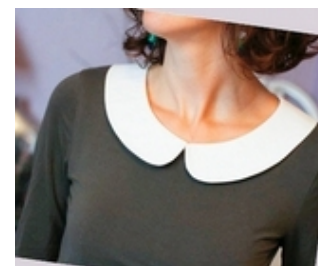
<p>ju pli... , des pli ... (чем ..., тем ...) ju pli interese, des pli bone (чем интереснее, тем лучше) kvazaŭ (как будто (бы), будто (бы), словно (бы), как если (бы), как бы) birdo kuŝis kvazaŭ mortinta (птица лежала словно умершая) nek ... nek ... (ни ... ни...) nek fiŝo, nek viando (ни рыба ни мясо)</p>	<p>sed (но) amikon esperu, sed senfare ne sidu (на друга надейся, но сам без дела не сиди) tamen (однако, все-таки) kvankam (хотя) kvankam ŝi venis, ŝi tamen restis malkontenta (хотя она и пришла, она все-таки осталась недовольна)</p>
--	---

ronda butono

Приставка ĉef- (главный; старший (по должности, положению); высший):

<p>ĉefurbo (столица) ĉefo=estro (начальник; руководитель; шеф) ĉefregulo (главное правило)</p>	<p>ĉefe (главным образом; прежде всего (= antaŭ ĉio)) ĉefaĵo (главное, основное) ĉefeco (главенство, старшинство)</p>
---	--

kolo kaj kolumo

Traduku!

La feino (adigo)

En unu tago, kiam ŝi estis apud (около, не вплотную рядом) tiu fonto (источник), venis al ŝi malriĉa virino, kiu petis ŝin, ke ŝi donu al ŝi trinki. — "Tre volonte, mia bona,"

diris la bela knabino. — Kaj ŝi tuj (тотчас) lavis (помыла; сполоснула) sian botelon kaj plenigis (наполнила) akvon en la plej pura (чистый) ejo de la fonto kaj alportis al la virino, ĉiam subtenante (поддерживая) la botelon, por ke la virino povu trinki pli bontaŭge (taŭge - (при)годно, подходяще). — Kiam la bona virino plentrinkiĝis, ŝi diris al la knabino: "Vi estas tiel bela, tiel bona kaj tiel verparolanta (vero - правда, истина), ke mi devas fari al vi donacon (подарок)" (ĉar tio ĉi estis feino, kiu prenis sur sin la formon (форму) de malriĉa vilaĝa virino, por vidi, kiel granda estos la boneco de tiu ĉi juna knabino). — "Mi faras al vi donacon," adigis la feino, "ke ĉe ĉiu vorto, kiun vi diros, el via buŝo (рот) eliros aŭ floro aŭ multekosta belŝtono (ŝtono - камень)." Kiam tiu ĉi bela knabino venis domon, ŝia patrino insultis (попырала) ŝin, kial ŝi revenis tiel malfrue de la fonto. — "Pardonu al mi, patrino," diris la malfeliĉa knabino, "ke mi restis (осталась) tiel longe." — Kaj kiam ŝi parolis tiujn ĉi vortojn, elsaltis (выпрыгнули) el ŝia buŝo tri rozoj kaj tri grandaj multekostaj belŝtonoj. — "Kion mi vidas!" diris ŝia patrino kun grandega miro. - "Ŝajnas (кажется) al mi, ke el ŝia buŝo elsaltas rozoj kaj multekostaj belŝtonoj! De kio tio ĉi venas, mia filino?" (Tio ĉi estis la unua fojo, ke ŝi nomis ŝin sia filino). - La malfeliĉa ido rakontis al ŝi ĉion, kio okazis (произошло, случилось) al ŝi, kaj, dum ŝi parolis, elfalis el ŝia buŝo multego da belŝtonoj. - "Se estas tiel," diris la patrino, "mi devas tien sendi mian filinon. Maria, rigardu, kio eliras el la buŝo de via fratino, kiam ŝi parolas; ĉu ne estus al vi bonege havi tian saman (тот же самый) econ?" Vi devas nur iri al la fonto; kaj kiam malriĉa virino petos de vi trinki, vi donos akvon al ŝi bontaŭge."

paĵoj

brakumo

Страдательные причастия образуются с помощью суффиксов: -at-, -it-, -ot-.

Настоящее время: farata - делаемый;
 прошедшее время: farita - тот, которого делали; то, что делали;
 будущее время: farota - тот, которого будут делать; то, что будут делать.

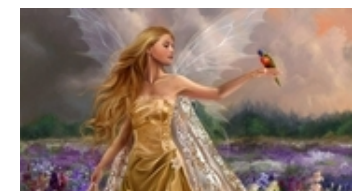
La haveno, vizitita de la estro (гавань, посещённая начальником).
 La leciono, vizitata de la lernanto (урок, посещаемый учащимся).
 La kampo, vizitota de la vilaĝano (поле, которое селянин посетит).
 Vizitite, ĝi malaperis (после того, когда его посетили, оно исчезло).
 Vizitate, ili laboris (когда их посещали, они работали).
 Vizitote, ŝi forveturis (когда ее вот-вот собирались посетить, она уехала).

bonega reklamo

kaŝo kaj fromaĝo

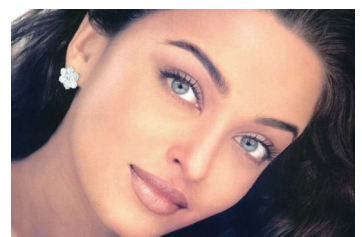

feino kun birdo

Vizitito (то, что посетили) ekzamenata (экзаменуемый)	meritata (заслуженный) pruvita (доказанный)
supozata (предполагаемый) trafite! (Попал!; trafi - попасть (в); поразить; встретить случайно; оказаться)	postulata (востребованный, пользующийся спросом) preparita (подготовленный)
promesita (обещанный) ekzerciteco (выучка, (на)тренированность)	premata (угнетенный; premi - (с)жать, давить) presita (напечатанный)
fiksita (фиксированный, прикрепленный; установленный) fleksita (согнутый, изогнутый)	tirata voĉo (протяжный, тягучий голос; tiri - тянуть, тащить, извлекать) kunigita (соединённый, совмещённый)
apartenita (принадлежавший) frotita (тертый, натёртый; бывалый)	ekzamenoto (тот, которого будут экзаменовать). Estimata Irina (Уважаемая Ирина)!

Сложные временные формы используются реже, а образуются они при помощи причастий.

Mi estis vidinta (дословно: в прошлом я был увидевшим (временная форма "прошедшее в прошедшем")).

bela virina vizaĝo

Mi estas manĝanta (я ем).
 Mi estas manĝonta (я собираюсь поесть).
 Li estis leganta la libron, kiam mi venis (он читал книгу, когда я пришел).
 Li estus leganta la libron, se li ĝin jam havas (он читал бы книгу, если бы уже ее имел).
 Li estas leginta la libron ĵus (он только что прочитал книгу).
 Mi estas skribanta (я пишу).
 Mi estas skribinta (я написал).
 Mi estas skribonta (я собираюсь написать).
 Mi estis skribanta (я писал (когда...)).
 Mi estis skribinta (я уже написал (когда...)).
 Mi estis skribonta (я собрался писать).
 Mi estus skribinta (я писал бы).
 Verku! Ĝis!

la Bonegaj Soldatoj

viro estas sur rando

Leciono 13

Предлог **inter** (между, среди).

inter homoj (среди людей) intera (промежуточный, средний, срединный) interaĵo (промежуточная, средняя часть)	inter e - (по)среди interparoli (беседовать) internacia (международный) ŝanĝi (менять), interŝanĝi (обмениваться).
---	--

Предлог **ekster**=malene (вне).

Ekster la domo (вне дома) ekster la zono (вне зоны, пояса) ekster la ŝtato (вне штата, государства) ekster la paĝo (вне страницы) ekster la tabelo (вне таблицы)	ekster la sistemo (вне системы) ekster la projekto (вне проекта) ekster la leĝo (вне закона) ekstero (внешнее пространство)
---	--

Предлог **laŭ** (по, согласно, вдоль).

Laŭ mia opinio (по моему мнению) laŭa (соответствующий, соответственный) laŭeble (по возможности) laŭmezure (по мере, по размеру, согласно мере, согласно размеру)	laŭiri (идти по, идти вдоль) laŭi (соответствовать (чему-л., кому-л.); быть в соответствии) laŭigi (привести в соответствие, подогнать, адаптировать)
---	--

Предлог **preter** (мимо).

Preteriri (идти мимо) preteratenti (пропустить мимо внимания, не обратить внимания)	pretervole (помимо воли) preteri (миновать)
--	--

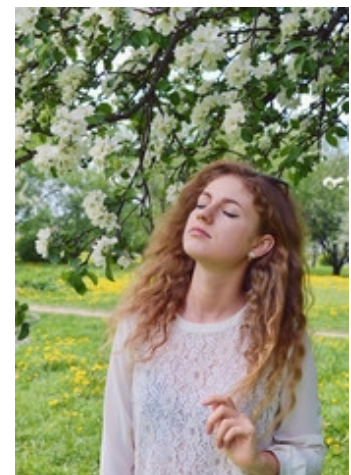
Предлог **ĉirkaŭ** (вокруг, около).

La estro havas ĉirkaŭ 40 jarojn (руководителю около сорока лет) ĉirkaŭ la tagmezo (около полудня; mezo - середина)	ĉirkaŭ Suno, Luno, planedo (вокруг Солнца, Луны, планеты) ĉirkaŭi (окружить)
--	---

Traduku!

La feino (adigo)

"Estus tre bele," respondis la filino malestime, "ke mi iru al la fonto!" — "Mi volas ke vi tien iru," diris la patrino, "kaj iru tuj (тотчас, сразу, сейчас же, немедленно)!" — La filino iris, sed nevolege. — Ŝi prenis la plej belan botelon, kiu estis en la loĝejo. — Arpenaŭ (едва, (как) только, еле) ŝi venis al la fonto, ŝi vidis unu sinjorinon, tre riĉe

junulino estas apud pomarbo

fonto de akvo

belulino kuŝas

vestitan, kiu eliris el la arbaro kaj petis de ŝi trinki (tio ĉi estis tiu sama feino, kiu prenis sur sin la formon kaj la vestojn de estrino, por vidi, kiel granda estos la malboneco de tiu ĉi knabino). — "Ĉu mi venis tien ĉi," diris al ŝi la malestima kaj sintrotaksa (tro - слишком, чрезмерно; taksi - оценивать) knabino, "por doni al vi trinki? Certe, mi alportis plej belan botelon speciale (специально) por tio, por doni trinki al tiu ĉi sinjorino! Mia opinio estas: prenu mem akvon, se vi volas trinki." — "Vi tute (совсем, целиком) ne estas estima," diris la feino sen kolero (гнев, злоба). — "Bone, ĉar vi estas tiel servema (услужлива; servi - служить; прислуживать), mi faras al vi donacon, ke ĉe ĉiu vorto, kiun vi parolos, eliros el via buŝo serpento." Apenaŭ ŝia patrino ŝin rimarkis (заметила), ŝi kriis al ŝi: "Nu, mia filino?" — "Jes, patrino", respondis al ŝi la malestimulino, elfetante serpenton. — "Ho (О!), ĉielo (небо)!" ekkriis la patrino, "kion mi vidas? Ŝia fratino en ĉio estas kulpa (виновата); mi pagos (заплатит) al ŝi por tio ĉi!" Kaj ŝi tuj kuris bati (бить) ŝin. La malfeliĉa ido forkuris kaj kaŝis (спрятала) sin en la plej apuda arbaro. La filo de la ĉefego, kiu revenis de ĉaso (охота), ŝin renkontis; kaj, vidante, ke ŝi estas tiel bela, li demandis ŝin, kion ŝi faras tie ĉi tute sola (единственный; одинокий) kaj pro kio ŝi malridas. — "Ho ve (ve - увы; Ho ve! - О горе!), sinjoro, mia patrino irigis min for el la domo". La ĉefegido, kiu vidis, ke el ŝia buŝo eliris iom da multekostaj belŝtonoj, petis ŝin, ke ŝi diru al li, de kie tio ĉi venas. — Ŝi rakontis al li sian tutan historion. — La ĉefegido konsideris (принял в расчёт), ke tia eco havas pli grandan indon, ol ĉio, kion oni povus doni donace al alia virino, forkondukis (konduki - вести, приводить) ŝin al la riĉdomo de sia patro, la ĉefego, kie li edziĝis (женился) je ŝi. — Sed pri ŝia fratino ni povas diri, ke ŝi fariĝis tiel malaminda, ke ŝia propra (собственная) patrino irigis ŝin for; kaj la malfeliĉa knabino, multe kurinte kaj trovinte (найдя) neniun, kiu volus ŝin akcepti, baldaŭ (вскоре) mortis en arbaro.

Приведем стихотворение Л.М. Заменгофа "Ho, mia kor!" - "О, мое сердце!" Оно написано после завершения им своего грандиозного труда.

Перевод слов из стихотворения:

trankvila - спокойный; busto - грудь; jam - уже; teni - держать; venki - побеждать; decidi - решать.

В стихотворениях часто окончание 'o' существительных и 'a' у определенного артикля la заменяют апострофом ('), ударение в этом случае падает на последнюю гласную.

Ho, mia kor'

Ho, mia kor', ne batu maltrankvile,
 El mia busto nun ne saltu for!
 Jam teni min ne povas mi facile,
 Ho, mia kor'!
 Ho, mia kor'! Post longa laborado
 Ĉu mi ne venkos en decida hor'!
 Sufiĉe! trankviliĝu de l' batado,
 Ho, mia kor'!

Novaj vortoj:

grio (крупа)	konto (счет; учетная запись)
lipo (губа)	citrono (лимон (плод))
osto (кость)	ĉokolado (шоколад)
modelo (модель; образец)	litro (литр)
etaĝo (этаж); nubo (облако, туча)	ungo (ноготь; коготь)
produkto (продукт)	haŭto (кожа; кожа; корка)

Sufiĉas por hodiaŭ!

virino sidas

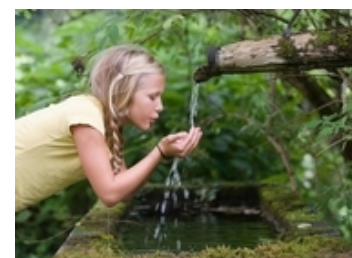
virino lavas siajn harojn

belŝtono

ŝi insultas

ŝi estas trinkonta

Leciono 14

Выучите еще непроеизводные наречия и полезные словечки:

almenaŭ (по крайней мере, по меньшей мере, хотя бы)	preskaŭ (почти) ja (ведь, же) ĵus (только что)	plu (более, больше; дальше, далее) plua (дальнейший) plue ((и) дальше, (и) далее) plui (продолжаться (и) дальше) pluigi (продолжать (дальше))
ankaŭ (также)	ĵusa (только что произошедший)	
ankoraŭ (ещё)	nur (только)	
anstataŭ (вместо)	nura (единственный, один только, простой)	
hieraŭ (вчера)	punkto (точка)	kaj tiel plu (и так далее; сокращенно: ktp или k.t.p.)
malgraŭ (несмотря на; вопреки)	morgaŭ (завтра) pluaĵo (дальнейшее)	

Месяцы (monatoj):

januaro	aprilo	julio	oktobro
februaro	majo	aŭgusto	novembro
marto	junio	septembro	decembro

Legu kaj traduku la tekston!

La jaro

Tridek tagoj en septembro,
en april, juni', novembro,
dudek ok en februaro,
dudek naŭ en superjaro,
Restas sep monatoj, kiuj
havas tridek unu ĉiuj.

Дни недели (sep tagoj):

lundo	merkredo	vendredo	dimanĉo
mardo	ĵaŭdo	sabato	

Sep tagoj

Lundo, mardo kaj merkredo
poste ĵaŭdo kaj vendredo,
sekvas sese la sabato,
kaj la sepa - la dimanĉo.
(sekvi - (по)следовать; соблюдать (что-л.)).

Посмотрите, сколько слов можно образовать от одного корня с помощью приставок, суффиксов и окончаний и переведите их!

Sano, sana, sane, sani, sanu, saniga, saneco, sanilo, sanigi, saniĝi, sanejo, sanisto, sanulo, malsano, malsana, malsane, malsani, malsanulo, malsaniga, malsaniĝi, malsaneta, malsanema, malsanulejo, malsanulisto, malsanero, malsaneraro, sanigebla, sanigisto, sanigilo, resanigi, resaniĝanto, sanigilejo, sanigejo, malsanemulo, sanilaro, malsanaro, malsanulido, nesana, malsanado, sanulaĵo, malsaneco, malsanemeco, saniginda, sanilujo, sanigilujo, remalsano, remalsaniĝo, malsanulino, sanigista, sanigilista, sanilista, malsanulista k. t. p.

Legu kaj traduku la faciligitan tekston!

ŝi ekzerciĝas

ŝi ekzameniĝas

bela kaj interesa muro

ŝi frovas siajn okulojn

kato preteriras hundojn

Gerda malaperis (Герда исчезла, автор Claude Piron)

1. (En universitata manĝejo)

Tom: Saluton, Linda.

Linda: Saluton, Tom.

Tom: Diru al mi: kiu estas tiu?

Linda: Kiu?

Tom: Tiu alta, juna, blankharulo (белокурый парень)...

Linda: Kiu?

Tom: Tiu, kiu sidas en la angulo (угол).

Linda: Ho, tiu!

Tom: Jes, tiu.

Linda: Mi ne scias. Mi ne scias, kiu li estas. Nova studento, verŝajne (вероятно).

Tom: Li estas tute sola.

Linda: Ne. Rigardu. Bela knabino iras al li.

Tom: Ne bela. Juna, eble, sed ne bela. Nur vi estas bela, Linda.

Linda: Tom, kara! Kio okazas al vi? Eble vi laboras tro multe, kaj...

Tom: Nenio speciala (специальный, особенный) okazas al mi. Kaj mi ne laboras tro multe. Fakte, mi laboras malmulte nun. La vera demando estas: kio okazas al vi, Linda? Nur vi estas vere bela.

Linda: Nu, nu...

Tom: Estas fakto. Nur vi estas bela, Linda. Mi estas sincera (искренний). Venu kun mi!

Linda: Sed...

Tom: Venu. Al la granda spegulo. Rigardu. Jen estas Linda, la plej bela virino en la mondo, la plej bela virino en la tuta mondo.

Linda: Kaj jen estas Tom, la plej malserioza knabo en la tuta universitato.

2. Linda: Tom!

Tom: Kio okazas al vi? Vi estas blankvizaĝa! Bela, sed blankvizaĝa.

Linda: Tom! Ne rigardu!

Tom: Kio okazas?

Linda: Strange (странно)! Okazas io stranga, io tre stranga. Tiu ulo, tiu nova studento... Ne, ne, mi petas vin, ne rigardu. Estu diskreta (сдержанный; ненавязчивый, умеренный; дискретный, прерывный).

Tom: Maldie (черт! Dio - бог; возможно это выразить: а́ще)! Diru al mi. Kio estas tiu sekreto (секрет; тайна)?

Linda: Lia mano agas strange. Rigardu, se vi volas, sed plej diskrete.

Turnu (поверни) vin iomete (немного), eble, sed tute nature (естественно).

Li ne vidu, ke vi rigardas al li.

Tom: Vi pravas (ты права). Io stranga okazas. Dum ŝi ne rigardas al li –

ŝi nun rigardas al la granda spegulo – lia mano iom post iom

(понемногу; постепенно), tre tre malrapide (медленно), apudiĝas al ŝia taso...

Linda: Estas io en lia mano.

Tom: Mi ne vidas. Li estas tro fora (далёкий). Maldie! Tiu alta forta knabo nun staras inter ili kaj mi. Mi ne plu vidas.

Linda: Sed mi vidas. Mi vidas bone. Mi vidas tre bone. Mi vidas tute bone. Ej!

Tom: Kio okazas?

Linda: Ŝi rigardas al li nun, kaj lia mano haltas (остановилась).

Tom: Kaj kio plu? Diru al mi!

Linda: Nun li parolas al ŝi. Li montras al la pordo (дверь).

Tom: Eble li volas, ke ŝi rigardu al alia direkto (направление), ke ŝi ne plu rigardu al li.

Linda: Prave (правильно), tute prave. Jen ŝi rigardas al la pordo. Li plu parolas kaj parolas. Dum ŝi ne rigardas al lia direkto, lia mano plu apudiĝas al la taso. Ej!

Tom: Kio? Kio okazas?

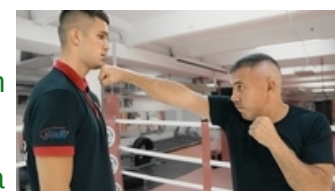
Linda: Lia mano revenas, tute diskrete, kvazaŭ tute nature.

kato kaŝiĝas

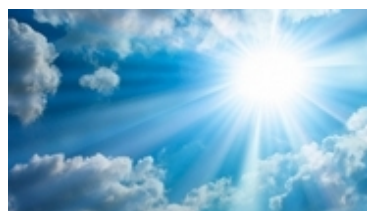
ŝi koleras

li montras kiel kaj kien bati

ŝi premas lian bruston

Suno kaj nuboj en ĉielo estas

Ĉu li ne volegas edziĝi?

Tom: Ĉu estas io en lia mano?
 Linda: Nenio plu. Sed tute certe nun estas io en ŝia taso.

3. Bob: Maldie! Kio okazas? Vi vidiĝas kiel kaŝesploristoj (*kaŝe* – скрытно; *esplori* - исследовать, изучать; расследовать). Ĉu mi povas sidi kun vi?
 Linda: Saluton, Bob.
 Tom: Bonan tagon, Bob.
 Bob: Bonan tagon, Linda. Bonan tagon, Tom. Pardonu, ke mi ne salutis vin tuj.
 Linda: Ne gravas (*grava* - важный). Nun vi salutis, kaj ni pardonas vin.
 Bob: Ĉu vi permesas (позволите, разрешите), ke mi sidu ĉe via tablo?
 Linda: Komprenoble, vi sidu kun ni.
 Bob: Mi tamen ne volas esti maldiskreta. Eble Tom parolas pri amo kaj preferas (предпочитает) esti sola kun vi.
 Tom: Mi ne parolis pri amo.
 Linda: Li nur diris, ke mi estas la plej bela virino en la tuta mondo.
 Bob: Li pravas. Tio ne estas amdiro, tio estas facila fakto.
 Tom: Prave. Facila fakto.
 Bob: Nu, certe, Linda estas tre bela, sed ne tio gravas (важно) nun.
 Linda: Ne gravas, ĉu? Ne gravas, ke mi estas bela, ĉu? Jen bela aserto (утверждение)!
 Bob: Pardonu min. Mi volas diri, ke io estas pli grava.
 Tom: Kio? Pri kio vi parolas? Kio estas pli grava? Vi ne vidis min, dum mi apudiĝas al vi, sed mi vin rigardis.
 Linda: Mi ne komprenas, pri kio vi parolas.
 Bob: Mi parolas pri via vizaĝo.
 Linda: Kio pri mia vizaĝo? Ĉu ĝi ne estas bela?
 Bob: Ho jes, ĝi estas bela, ĝi estas la plej bela en la mondo. Sed ĝi estis stranga!
 Linda: Stranga? Ĉu mia vizaĝo estis stranga?
 Bob: Jes. Via vizaĝo estis stranga. Fakte, viaj vizaĝoj estis strangaj. Stranga vizaĝo de kaŝesploristino kaj stranga vizaĝo de kaŝesploristo. Vi vidiĝis strange. Mi bone rigardis vin, dum mi apudiĝis al vi, kaj estis stranga vidaĵo de via vizaĝo, Linda, kaj ankaŭ via, Tom. Kiel mi jam diris, vi vidiĝis kiel kaŝesploristoj.

Leciono 15

Всю грамматику курса Вы уже изучили. Осталось выучить последние 90 корней и закрепить полученные знания на практике, дочитав учебный детектив (выбор был неслучайный, поскольку для него есть и аудиофайлы, и художественный фильм, в котором 98% слов будут Вам известны).

Novaj vortoj:

ruli (катить; исполнять программу)	profito (выгода, прибыль) signo (знак)	sonĝo (сон, грезы, мечта)
vana (напрасный)	partio (партия, сторона (в политике; споре; игре; браке))	dependi (зависеть)
spuro (след, отпечаток)		efektiva (действительный, действующий, эффективный)

4. Bob: Diru al mi sincere, pri kio vi parolis.
 Tom: Ni parolis pri tiu ulo.
 Bob: Kiu ulo?
 Tom: Tiu viro ĉe la angulo. Tiu juna viro.
 Bob: Pri kiu vi parolas? Ĉu pri tiu blankharulo, kiu sidas kun Gerda?
 Linda: Gerda! Vi do scias, ke ŝia nomo estas Gerda! Vi do konas ŝin!
 Bob: Nu, mi ne vere konas ŝin. Mi scias, kiu ŝi estas. Tio estas alia afero (дело; вещь).

ankaŭ hundo servas

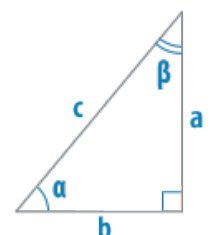
ŝi ne estas sola

li estas trankvila

La Venko

flankoj k anguloj de rektangula triangulo

Linda: Kiu do ŝi estas?

Bob: Sed vi ne respondis al mi. Vi ne respondis al mia demando. Ĉu vere pri tiu blankaharulo vi parolis?

Tom: Jes. Pri li.

Bob: Mi ne konas lin. Mi neniam vidis lin antaŭe.

Linda: Sed, diru al mi, kiu estas tiu Gerda?

Bob: Ŝi venis por lernigi. Temas pri la arto kompreni, pri kio temas sekreta mesaĝo. Fakte, ŝia fako estas la malnovaj sekretaj lingvoj.

Tom: Mi ne komprenas. Kiu, en universitato, volas lerni pri la malnovaj sekretaj lingvoj?

Bob: Ankaŭ mi ne tute komprenas. Estis ideo (идея) de Ronga, la profesoro pri lingvoscienco. Li konsideras, ke sekretaj lingvoj estas speco (разновидность; вид; род; сорт) de la arto informarlati (rilatas - относиться, иметь отношение), kaj ke ili do rilatas al lingvoscienco.

Linda: Eble jes. Eble li pravas. Kaj tamen tiu ideo estas iom stranga, ĉu vi ne konsentas?

Bob: Jes. Ĝi vidiĝis strange ankaŭ al mi, kiam oni parolis pri ĝi.

Linda: Eble Ronga, la lingvosciencia profesoro, nur volegis, ke bela virino kunlaboru kun li. Ĉu ne estas bona ideo kunlabori kun bela knabino, kiam tio estas ebla?

Tom: Mi jam diris al vi, ke ŝi ne estas bela. Nur vi estas bela.

Bob: Mi ne konsentas. Estas fakto, ke Linda estas tre bela, ke ŝi estas la plej bela knabino en la mondo. Sed ankaŭ Gerda estas bela, iom malpli bela, sed tamen bela; ĉu vi konsentas?

Tom: Tute ne. Por vi, eble. Sed por mi ne. Por mi, nur Linda ekzistas (существует) kiel bela virino.

Bob: Ĉu vi volas diri, ke por vi Linda estas la sola bela virino en la tuta mondo?

Tom: Jes, por mi, Linda estas la sola bela virino en la tuta mondo.

Bob: Maldie! Vi verŝajne amas ŝin.

5. Bob: Nu, vi ankoraŭ ne diris al mi, kio okazis, dum vi kaŝe rigardis tiun duopon.

Linda: Okazis io vere stranga.

Tom: Vere stranga, fakte. En la mano de tiu junulo estis io.

Bob: Kio?

Linda: Ni ne povis vidi. Io tre eta. Malgranda afero (вещь; точнее было бы: substanco - вещество; субстанция; сущность или аĵо - вещь). Afereto.

Tom: Kaj dum ŝi ne rigardis, lia mano (al)apudiĝis al ŝia taso.

Linda: Kaj kiam ŝi ekrigardis lin, lia mano ekhaltis.

Tom: Tiam li montris ion al ŝi. Memkompreneble, li volegis forturni ŝian atenton.

Linda: Kaj li sukcesis. Li plene sukcesis. Ŝi rigardis al la pordo. Kaj dum ŝi rigardis for, lia mano subite (внезапно, неожиданно, вдруг) estis super ŝia taso, dum unu momento, ne pli, kaj tute nature revenis. Malplena.

Bob: Ĉu ĝi estis plena antaŭe?

Tom: Ne plena. Kompreneble, ĝi ne estis plena. Sed estis io en ĝi, kaj post kiam ĝi estis dum momento super la taso de Gerda, estis plu nenio en ĝi.

Linda: Certe estas iu substanco.

Tom: Iu sanigilo.

Bob: Kiel vi povas scii, ke ne estis tute facile erego da sukero?

Linda: Li ne agus tiel kaŝe, se estus nur sukero.

Tom: Krome, ĉi tie ne estas erega sukero. Estas nur pulvora (порошковый) sukero, en sukerojoj.

Bob: Eble li havis suker/er/eg/on en la poŝo (карман) kaj...

Tom: Ĉu vi ofte iradas kun sukereregoj en via poŝo?

Bob: Vi pravas. Tiu ideo estas sensenca. Tamen...

Linda: Rigardu! Jen ŝi ekstaras, kaj ekiras for.

Bob: Ŝi ŝajnas tute normala. Verŝajne vi pensis ion malbonan, dum temas pri tute facila, tute natura okazaĵo.

6. Tom: Ĉu vi aŭdis? Kio estis tio?

belaj manoj, ungoj kaj haŭto

citrono kaj ĉokolado

ili interparolas

virino dormanta kun libro

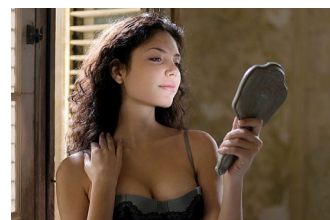

Bob: Jes, mi aŭdis. Mi aŭdis ion.
 Linda: Ankaŭ mi aŭdis strangan bruon, kvazaŭ iu falus en la trairejo (проход, коридор).
 Bob: Kvazaŭ ŝi falus.
 Tom: Mi havis la saman penson kiel vi. Ankaŭ mi pensis tion. Ankaŭ mi pensis: jen Gerda falas en la trairejo.
 Linda: Ĉu ni iru vidi?
 Tom: Kompreneble. Ni iru tuj.
 Bob: Mi iru kun Tom, sed vi restu ĉi tie, Linda. Rigardu tiun junulon, kun kiu Gerda parolis, kaj kiu eble metis sanigilo en ŝian kafon.
 Linda: Ĉu vi duope foriras kaj mi restu tute sola? Mi iom timas.
 Bob: Ni ne havas la tempon interparoli. Ni devas iri vidi tuj. Restu trankvile ĉi tie. Vi estas en sendanĝero (danĝero - опасность). Venu, Tom, ni ne maltrovu tempon.

7. (En la trairejo)

Tom: Jen ŝi estas. Ni pravis. Ŝi apenaŭ havis la tempon alveni ĝis la angulo, jam ŝi falis. Videble, ŝi estas senkonscia (konscii - (о)сознавать). Ŝi maltrovis la konscion kaj falis.
 Bob: Ĉu ŝi ankoraŭ vivas?
 Tom: Jes. Ne timu. Ŝi maltrovis la konscion, sed ŝi ne maltrovis la vivon. La koro batas. Ĝi batas malforte, sed tamen batas. Ŝi do vivas. Eble ŝi apenaŭ vivas, sed ŝi vivas.
 Bob: Kion ni faru?
 Tom: Kion vi opinias?
 Bob: Ŝajnas, ke ŝi dormas.
 Tom: Ni devas informi la estr/ar/an/ojn. Tuj. Mi iros. Ili eble decidus voki sanigiston, kaj almenaŭ tuj sendos zorgistaron (zorgi - заботиться (о); нянчиться с, ухаживать за; точнее: san/ig/ant/in/on). Certe estas zorgistino en ĉi tiu universitato, ĉu ne?
 Bob: Verŝajne, sed mi ne scias certe. Mi estas ĉi tie apenaŭ sep tagojn.
 Tom: Nu, mi tuj iros informi ilin. Restu ĉi tie kun ŝi. Sed ni unue metu ŝin pli bone, ke ŝi kuŝu kun la piedoj pli altaj ol la kapo.
 Bob: Ĉu vere? Ĉu vere vi volas, ke ŝi kuŝu kun la piedoj pli altaj ol la kapo? Tio ne estas bona.
 Tom: Tamen, kiam iu maltrovis la konscion, tio estas la preciza pied/trov/iĝo, se mi bone memoras, kion oni lernigis al mi.

8. En la universitata memserva manĝejo, Linda sidas kaj pensas. Ŝi pensas ne tre trankvile. Fakte, ŝiaj pensoj iĝas pli kaj pli maltrankvilaj. Ŝi rigardas la junan viron, kiu metis ion en la kafon de Gerda. Ŝi pli kaj pli maltrankviliĝas. Tom kaj Bob estas for jam longe. Ili ne revenas. Ĉu do vere okazis io al Gerda? Sed kio okazis? Ĉu io grava? Linda rigardas la junulon kaj pensas: "Kion mi faros, se li ekstaros kaj foriros? Ĉu mi sekvos lin? Ĉu mi sekvu lin?" "Kion mi faru, se li iros eksteren? Ĉu mi sekvu lin eksteren? Ĉu mi sekvu lin ekstere? Mi ne scias, kion mi faru. Mi ne scias, kion mi faros. Mi ne scias, ĉu mi sekvos lin aŭ ne. Kaj se li foriros en aŭto? Ĉu ankaŭ mi sekvu lin aŭte? Jam estas vespero. Baldaŭ venos nokto. Jes. Baldaŭ noktiĝos. Ĉu mi sekvu lin nokte? Kaj eĉ se li ne iros eksteren de la universitato, eĉ se li restos ĉi tie, ĉu mi sekvu lin? Se li eliros tra tiu ĉi pordo, li iros en la trairejon al iu ĉambro. Ĉu mi sekvu lin en la trairejon? Ĉu mi sekvu lin en la trairejo? Ĉu mi sekvu lin en la ĉambro, en kiun li eniros? Ne. Neeble. Mi atentos en la trairejo. Sed se nenio okazos? Se li restos longe plu en la ĉambro? Kaj se li eliros tra tiu pordo, li iros eksteren, verŝajne al la urbo. Ĉu mi sekvu lin al la urbo? Ĉu mi sekvu lin en la urbon? Ĉu mi sekvu lin en la urbo? "Se li iros piede, eble li vidos min, verŝajne li vidos min. Li komprenos, ke mi lin sekvas. Li turnos sin al mi. Mi ektimos. Mi blankiĝos kaj tuj poste ruĝiĝos. Ĉiaokaze, mi maltrankviliĝos. Jam nun mi maltrankviliĝas. Se li iros per buso, li eĉ pli certe vidos, ke mi sekvas lin, ĉar ni devos kune atendi ĉe

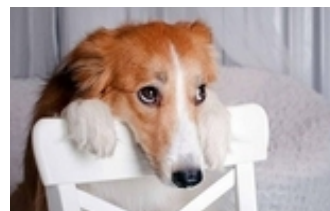
junulino kun speguleto

kuleroj plenaj de grioj

buŝo, lipoj, dentoj

ĝi kulpas

interesa pordo

la haltejo." Linda ne sukcesas decidi, kion ŝi faru. Ŝi timas. Ŝia koro batas rapide. Ŝi volus, ke Tom kaj Bob estu kun ŝi, ke ili helpu ŝin, ke ili helpu ŝin decidi. Ŝi estas tute sola. Ŝi sentas (чувствовала), ke ŝia koro rapidiĝas, sed ŝi ne scias, kion fari. Kaj jen, antaŭ ol ŝi povis decidi, antaŭ ol ŝi sukcesis retranskribiĝi, jen la juna viro ekstaras. Li rigardas al la traireja pordo. Ĉu tien li iros? Li rigardas al la pordo, tra kiu oni eliras al la urbo. Ĉu tien? Jes, tien li iras. Kaj Linda tuj ekstaras kaj ekiras al la sama pordo. Ne ŝi decidis. Ŝajnas, ke ŝia korpo decidis mem. Ŝajnas, ke ŝiaj piedoj agas mem. Nu, ĉiaokaze, jen Linda sekvas lin.

stranga k mirinda ŝtono

Leciono 16

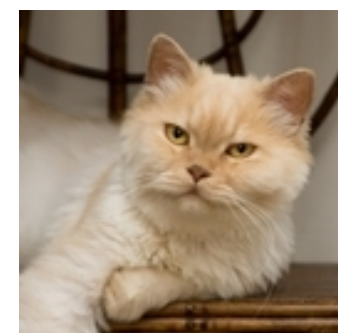
Novaj vortoj:

benzino (бензин) imposto (налог, сбор)	kruco (крест) fadeno (нить)	serio (серия; ряд; последовательность) distanco (расстояние, дальность)
lango (язык; защелка)	kulturo (культура)	ligo (связь, союз)
kranio (кран трубопроводный)	nivelo (уровень)	amplekso (объем, размер)

hundo kaj ostoj

9. "Ŝi kuŝas meze de la trairejo! Venu, venu tuj. Certe la afero urĝas (urĝa - tuja, malplilongiga (afero))," diras Tom. Li rigardas la zorgistino: ŝi estas dika, grasa (жирный; тучный; полный (о ком-л.); жировой) virino kun bluj okuloj, ruĝaj haroj, kaj tre ronda vizaĝo. Jam iomajn minutojn li provas (испытать, проверить, (по)пробовать) diri, kio okazis, sed ŝajnas, ke tiu zorgistino ne rapide komprenas. La vorto "urĝa" ŝajnas ne ekzisti en ŝia vortaro. "Kuŝas, ĉu? Meze de la trairejo, ĉu vere?" ŝi diras. Videble, la zorgistino apenaŭ povas kredi. "Kial, maldie, ŝi kuŝas meze de la trairejo?" ŝi demandas. "Mi petas, venu urĝe. Mi ne scias, kial ŝi kuŝas tie. Mi nur diras, kion mi vidis. Ni trovis ŝin tie. Eble ŝi estis malsana. Mi ne scias. Ŝi maltrovis la konscion. Nun certe oni devas urĝe okupiĝi pri ŝi."

ĝi estas gravega

"Stranga afero!"

"Nu, mi ne estas fakulo (fako - отдел, отделение (ящика, стола, шкафа, учреждения); отсек; цех; специальность; раздел, область, отрасль (науки, культуры, промышленности)). Vi jes. Okupiĝi pri malsanaj homoj estas via fako, ĉu ne? Venu tuj. Urĝas!"

"Nu, nu, nu, nu. Kial, maldie, ŝi maltrovis la konscion en la trairejo? Stranga ideo! Oni neniam maltrovas la konscion tie."

"Ĉu vere? Kie do oni maltrovas la konscion en ĉi tiu universitato? Pardonu min, sed mi ne konas la tradiciojn. Mi estas novulo. Apenaŭ sep tagojn mi estas ĉi tie."

"Juna viro, en ĉi tiu universitato, oni maltrovas la konscion en la klasĉambroj, oni maltrovas la konscion en la manĝejo, oni maltrovas la konscion en la dorm-ĉambroj, oni maltrovas la konscion en la lavejoj, eble eĉ oni povus maltrovi la konscion en iu estrara oficejo (офис, учреждение; ofico - должность, служба). Sed pri la traireja mal/trovkonscio mi neniam aŭdis. Stranga nuntempo! Stranga junularo! Oni faras ion ajn niatempem."

"Vi parolas, parolas, paroladas, kaj dume tiu kunsentinda knabino kuŝas en la trairejo, kaj neniu zorgas pri ŝi!"

"Nu, nu, ne maltranskribiĝu, juna viro, ne havu zorgojn. Ni tuj rapidos tien, kaj mi tuj prizorgos ŝin."

Kaj ili kune rapidas al la ejo, kie Tom lasis (lasi - оставить; покинуть; (от)пустить) sian amikon kun Gerda. Sed jen subite Tom haltas.

"Kio okazas? Kial vi ekhaltis?" demandas la zorgistino.

"Ŝi estis ĉi tie, kaj ne plu estas, sed..."

"Sed estas iu alia, kaj li estas senkonscia, ŝajnas al mi. Ĉu vi konas lin?"

"Jes, estas mia amiko Bob. Kio okazis al li?"

La zorgistino iras al Bob, kiu falsidas ĉe la traireja muro. Ŝi tuŝas lian kapon.

"Batita! Oni batis la kapon al li!"

"Maldie! Bob, Bob! Respondu! Ĉu vi aŭdas min? Diru ion, mi petas! Kio okazis?"

viro rulas kovrilon de rado

substanco

spuro de bato

Sed Bob ne respondas, kaj Tom iĝas pli kaj pli maltrankvila.

10. Fakte, Tom ne estas ema kredi la zorgistinon. Kial? Ĉu vi scias, kara amiko, vi kiu sekvas ĉi tiujn interokazaĵojn (событиями) ekde la unua vorto? Ĉu vi scias, kial Tom ne emas kredi la zorgistinon? Ne. Certe vi ne scias. Ankaŭ mi ne scias. Sed fakto restas fakto, eĉ se ni ne komprenas ĝin. Kaj la fakto estas, ke Tom ne emas ŝin kredi. Tom estas agema knabo kaj eble tiu tro parolema zorgistino ne ŝajnas al li kredinda. Eble li opinias, ke tiu zorgistino tro emas paroli, kaj do ne estas kredinda. Aŭ ĉu temas pri io alia? Tom ege ŝatas sian amikon Bob. Li ŝategas lin. Li lin amas, fakte. Bob kaj li amikiĝis antaŭ longe en la urbego, kie ili vivis tiutempe – ili dumtempe eĉ iradis al la sama lernejo – sed poste Tom devis iri al malsama urbo, kaj ili ne plu vidis sin reciproke (взаимно, обоудно). Kiam, antaŭ iomaj tagoj, ili retrovis unu la alian en la sama universitato kaj ege dankis la okazon. Ili treege ŝatas la tiean bonegan vivon. Ili ŝategas ĝin. Duopo estas agemaj, laboremaj knaboj, kun speciala ŝato al la iom timemaj studentinoj. Eble ĉar timema junulino estas malpli timinda ol ino neniam ema timi, ol sen/tim/ulino. Ĉu vi komprenas? Sed nun Tom sin demandas, kial li sentas tiun zorgistinon nekredinda. Li preferus malparoleman, grava/vidiĝan sinjorinon. Tiu ĉi ne vidiĝas tre zorgeme, kaj li ne trovas ŝin atentema pri liaj demandoj. Verdire, li opinias ŝin ema fifari sian laboron. Li timas, ke ŝi ofte agas fifare. Fifaremaj homoj ekzistas en la mondo. Kial tiu tro parolema zorgistino ne estus unu el ili? Ĉu li misis, kiam li turnis sin al ŝi? Sed al kiu alia li povus sin turni? Ŝi estis la sola zorgistino, kiu troviĝis en la universitato. Aŭ ĉu li mispensas? Kaj nun li sentas sin ema zorgi pri Linda. Ĉu tiu belega knabino ne troviĝas en danĝero? Li amas ŝin, li eĉ amegas ŝin, pli kaj pli, kaj la ideo, ke danĝeraj homoj povus fari ion al ŝi, apenaŭ estas travivebla. La vivo ne estas facila, kaj ŝajnas nun, ke la tuta afero iĝas pli kaj pli malŝatinda.

11. Linda ekhavis ideon. Ŝi aliris la junan blankaharulan viron, dum li apudiĝis al sia aŭto, kaj alparolis lin: "Sinjoro, ĉu vi bonvolus helpi al mi?" Li turnis sin al ŝi kun vizaĝo ŝajne ne tre kontenta, kaj ŝin rigardis dum longa senvorta minuto. "Kiel mi povus vin helpi?" li fine demandis, kaj li tuj aldonis: "Bonvolu pardoni min, se mi respondas nee, sed al mi tempo vere malsufiĉas. Mi devas urĝe veturi al la urbo." "Precize tiel vi povas min helpi. Mia aŭto mallaboras. Io estas fifarita en ĝi. Mi ne sukcesas ĝin irigi..." "Pardonu min, sed mi ne sukcesus rebonigi la aferon, eĉ kun plej granda bonvolo. Pri aŭtoaranĝaĵo (устройство автомобиля) mi scias nenion. Mi ĉiam miras vidi, ke veturiloj entute funkcias. Kiam mi vidas maŝinon, ĉiam mirigas min, ke tia ŝajne senorda aranĝo de eroj kaj objektoj (объектов) iĝas aŭton iri. Mi..." "Mi ne petas vin ripari (чинить; исправлять) mian veturilon, vi min miskomprenis." La ideo de Linda estis jena: sekvi lin estus danĝere, sed se li veturos aŭte, mi petos lin akcepti, ke mi veturu kun li, kaj dum la veturado mi igos lin paroli. Mi diskrete faros ŝajne kutimaj demandojn, kaj paroligos lin. Tiel mi scios kiel eble plej multe pri li. "Nu, bone," li fine konsentas. "Konsentite, venu." Kaj li malfermas la pordon de la aŭto por ŝi. "Dankon, vi vere estas tre helpema. Tio ege helpas min. Mi plej sincere dankas." "Ne dankinde," li respondas, iom seke. Kaj li ekirigas la aŭton. "Mi ne ŝatas la ideon, ke mi devos venigi ripariston, maŝiniston," ŝi diras. "Mi tute ne ŝatas aŭtojn, fakte. Mi havas veturilon, sed mi ne ŝatas aŭtojn." La alta junulo nur malparolas. "Ne estas facile igi lin diri ion," pensas Linda, iom zorge, sin demandante, ĉu estis saĝe enigi sin en tiun fiaferon. Ŝi forte volegas lin paroligi, sed samtempe timas malkontentigi lin. Neniam estas facile trovi plene kontentigan manieron agi. "Ĉu maltrankviligas vin, se mi parolas?" ŝi demandas, "vi eble estas malparolema." "Mi havas zorgojn," li respondas.

mirinda sonĝo

stranga signo

poŝa horloĝo

simio zorgas pri hundido

signo de eco

"Mi ne volas maltrankviligi vin. Estas jam tiel bonkore, ke vi min veturigas. Mi vere sentas grandegan dankemon al vi."
 "Ne dankinde," li ripetas, kaj malparolas plu, pripensema.

Leciono 17

Novaj vortoj:

rango (rang, чин, звание, степень, разряд) funkcio (функция) kalsono (кальсоны, панталоны (нижние)) kalsoneto (плавки, трусики)	plasto (пластмасса; пластик) tramo (трамвай) bero (ягода) rado (колесо)	televido (телевидение) printempo (весна) normala (нормальный, обычный) organo (орган)
--	--	--

12. Bob duone malfermas la okulojn, ilin refermas, ilin malfermetas denove, ilin refermas, doloraŭdiĝas, kaj finfine malfermas ilin tute larĝe.

"Donu al mi ion por trinki," li diras.

"Trinki? Kion vi volegas trinki?" demandas Tom.

"Ion ajn. Alkoholon (алкоголь). Donu al mi tason da alkoholo."

"Kiel vi sentas vin?" diras la zorgistino Marta.

"La kapo doloras," Bob respondas doloraŭdiĝe. "Mi petas vin, bonvolu doni al mi ion por trinki."

"Ĉu vi bonvolas iri," Tom petas la zorgistinon, "kaj alporti al li tason da alkoholo?"

La zorgistino iom nedecidas, sed fine kapjesas.

"Ĉu mi ankaŭ voku la policon?" ŝi diras. "Li ja ricevis baton, baton sufiĉe fortan, por ke li iĝu senkonscia. Laŭ mia opinio, tio pravigas, ke oni venigu la policon. Ĉu vi ne konsentas?"

"Ankaŭ akvon," diras Bob, antaŭ ol Tom trovas la tempon respondi al Marta.

"Mi tre volegas trinki. Mi trinkos alkoholon plezure, sed unue mi trinku akvon.

Bonvolu alporti al mi tre grandan tason da akvo kaj iom grandan tason da alkoholo."

"Jes. Estus saĝe voki la policon," Tom respondas al la zorgistino.

"Se vi ne alportos al mi ion por trinki, mi iros mem," diras Bob. "Mi tre volegas trinki. Vi ne povas pensevidi (вообразить), kiom mi volegas trinki. Mi tuj iros trinki akvon. Kaj poste mi iros aĉeti alkoholon. Ĉu oni povas ricevi alkoholon en la memserva manĝejo?"

"Ne, tute ne," Marta respondas, "sed mi havas alkoholon en mia ĉambro.

Mi alportos ĝin al vi. Aŭ venu mem, se vi povas. Ĉu vi povas stariĝi?"

"Mi povas," diras Bob, tre malrapide stariĝante kun la helpo de Tom kaj de la zorgistino, "kvankam dolore."

Ili iras al ŝia ĉambro.

"Trinku tiom da akvo, kiom vi volegas," ŝi diras. "Kaj poste mi donos alkoholon al vi. Eksidu sur tiun seĝon, ĝi estas tre bontaŭga, vi vidos."

Bob sidiĝas sur la seĝon, iom doloraŭdiĝas, kaj ricevas grandan tason da akvo kun videble grandega plezuro. "Doloras al mi la kapo," li diras.

"Diru," petas Tom, "kio okazis. Ĉu finfine vi klarigos al ni? Ni estas ege scivolaj (любопытны)."

Bob pripensas iomete, trinkas iom da akvo, metas la manon al la kapo kun dolora esprimo (выражение) survizaĝe, kaj fine respondas:

"Mi ne povus klarigi. Nenio estas klara. Mi estis tie apud Gerda. Mi

aŭdis nenion, mi aŭdis neniun bruon (шума). Kaj subite ĉio eksplodis (взорвалось) en mia kapo kaj mi mortis."

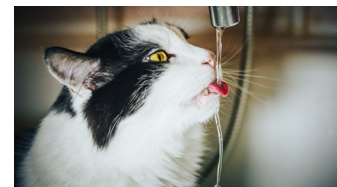
13. La vojo ŝajnas longa, kiam oni malparolas la tutan tempon. Linda estas parolema; krome, ŝi volegas ricevi informojn pri sia stranga kunulo; ŝi do tute ne ŝatas tiun longan malparoladon. Kial ne provi denove? Ŝi decidas, ke ŝi rekomencos paroli. Se li ne ŝatos, nu, li esprimos sian malŝaton, kaj ili plu

koro

Kruco; signo de vivo, senmorteco; ŝlosilo de kaŝa scio

kato trinkas el krano per lango

Diino kun fadeno

veturos senvorte, kaj la vojo plu ŝajnos longega.

"Vi diris...", ŝi komencas, ne sciante, kiel ŝi finos, sed feliĉe ideo tuj venas:

"Vi diris, ke vi havas zorgojn. Nu, ofte oni sentas sin pli bone, kiam oni esprimas siajn zorgojn al iu."

"Vi estas scivolema, ĉu ne? Nu, mi ne volas esti malbonmaniera kun tiel bela knabino, kiel vi. Pardonu, se mi ne montras min pli amikiĝema. Sed miajn zorgojn mi ne povas klarigi."

"Ĉu vi estas certa? Oni ofte pensevidas, ke afero estas neebla, ĉar oni ne scias, kiel komenci, sed..."

"Ne. Kiom rilatas al mi, ne estas tiel. Mi ne povas rakonti pri miaj zorgoj, ĉar ili rilatas al homojn, pri kiuj mi ne rajtas paroli. Oni devas esti diskreta, ĉu ne? Ĉu vi ŝatus, ke viaj amikoj rakontu ĉion pri vi al nekonato?"

"Kompreneble ne. Mi bone komprenas vin. Fakte, mi ne estas speciale scivola. Mi komencis diri tion nur, ĉar mi trovis la malparolon peza kaj la vojon pli kaj pli longa. Sed mi tute ne volus maldiskreti."

"Estas fakto, ke oni kutime interparolas, kiam oni veturas kune. Mi verŝajne ne estis tre ĝentila, lasante tiun malparolon adi kaj pli kaj pli peze por vi. Mi eĉ ne rimarkis, ke malparolo estiĝas kaj adas. Mi estis plena de miaj pensoj, de miaj zorgoj, kaj ankaŭ de la vojo. Oni devas atenti la vojon, kiam oni aŭtadas, ĉu ne? Strange, kvankam vi estas tre bela kaj sidas tuj apud mi, plej apude al mi, mi tamen forgesis pri vi. Nur ekzistis por mi la vojo en miaj okuloj, kaj la zorgoj en mia kapo."

"Ĉe mi okazis la malo. Mi ade pensis pri vi. Mi rimarkis, ke vi ne vidiĝas tre ĝoje. Vi ŝajnis malfeliĉa. Mi min demandis, ĉu mi povus helpi. Vi ja tre helpeme konsentis min veturigi. Mi sentas min danka. Mi volus redoni al vi saman servon. Mi opiniis, ke se mi helpas vin vortigi vian malĝojon, tio eble senpezigos vin, kaj mi estos kontenta agi helpe. Eble estas malsaĝe, sed mi ĉiam volegas feliĉigi la homojn."

"Vere, vi estas tre bonkora. Mi ege bedaŭras, ke mi ne povas jesi al via propono. Sed, kiel mi jam diris, miaj zorgoj rilatas al aferojn, pri kiuj mi ne rajtas rakonti. Nu, jen ni alvenas. Kie vi volegas, ke mi lasu vin?"

"Kien precize vi iras? Kie vi haltos? Kie vi lasos la aŭton? Vi povus lasi min tie. Estos plej facile por vi."

"Ĉiam scivola, ĉu ne? Vi ŝatus scii, kien mi iras," li diras ridante, dum Linda sentas sin ruĝiĝi, ĉar tian rimarkon ŝi tute ne atendis. Dum momento, ŝi ne scias, kiel respondi. Ŝi sentas sin malsaĝa.

"Tute ne," ŝi fine diras, malvere. "Kien vi iras, tio tute ne interesas min. Mi proponis tion nur, ĉar tio ŝajnis plej facila. Sed se maltrankvilas vin, ke mi scios, vi povas lasi min ie ajn en la centro (центр). Ekzemple ĉe la Internacia Hotelo, aŭ ĉe la Granda Teatro. Ĉiaokaze, mi treege dankas vin kaj mi facile trovos mian vojon. Jen. Tie ĉi estas bonege. Koran dankon, kaj ĝis revido, kara sinjoro."

"Ĝis revido, kara kaŝesploristino!"

La aŭto forveturas, kaj Linda ne povas forturni la okulojn de ĝi. Kara kaŝesploristino, vere! Kion li volis diri? Ĉu li pensis vere pri tio? Nia kunsentinda Linda ne scias, kion pensi.

14. "Kie maldie mi troviĝas?" diris al si Gerda, kiam ŝi vekigis. Ŝi kuŝis sur lito – sur malbona, tro mallarĝa lito – en ĉambro nekonata, en domo nekonata. Malsufiĉis al ŝi forto, kaj ŝia tuta korpo iom doloris; ŝi estis laca (усталый, утомлённый), kvazaŭ ŝi estus laborinta multajn horojn sinsekve en la kampoj, kvazaŭ ŝi estus movinta pezajn ŝtonojn dum multaj kaj multaj tagoj, sen eĉ horo da dormo, kvazaŭ ŝi estus irinta dum multaj monatoj sur malfacila monta vojeto. Unuvorte, ŝi estis lacega, kaj ŝajnis al ŝi, ke ŝia korpo plendas pri troa laboro, nehome peza, nehome malfacila, nehome laciga. Kaj tamen ŝi sciis, ke ŝi faris nenium korpan laboron; ŝi sentis sin malĝoja; ŝiaj okuloj malsekiĝis; ŝi malridis. Ne estis multe da lumo en la ĉambro. Kvankam ŝi sentis sin tiel laca, tiel senforta, scivolo pri la ĉi/ejo (этом месте) tamen superis ŝian volegon plu kuŝi. Ŝi sekigis siajn okulojn kaj ellitiĝis. Ŝi iris al la eta fenestro, esperante malfermi

buso sur haltejo

forlasita domo

nivelilo de akvo

ligaĵo da branĉetaro

virino riparas aŭton

la dikajn fenestrokovrilojn, kiuj malhelpis la envenon de lumo. Ŝi ankaŭ esperis, ke ŝi vidos la sunon. Krome, estis tre varme en la ĉambro, kaj estus saĝe malfermi la fenestron por enlasi iom da pura aero. Sed ŝi ne sukcesis. Io malhelpis, ke tiu malnova fenestro moviĝu. Ŝi iris al la pordo; ĝi estis ŝlosita, kaj ŝlosilo nenie videblis. La ĉambro estis malbela, ne tre pura. Apud la muro staris tablo kaj seĝo. Ŝi sidiĝis sur la seĝon, metis la brakojn sur la tablon, la kapon en la manojn, kaj malridis. "Enŝlosita mi estas," ŝi pensis. "Oni enŝlosis min!" Antaŭe ŝi ne multe pensis pri la plezuro esti libera. Liberi estis io ege natura: ŝi iris, kien ŝi volegis, sen iu ajn malhelpo, kaj tiu libereco ŝajnis rajto memkomprenebla. Kaj nun oni malliberigis ŝin malantaŭ ŝlosita pordo. Ŝi, kiu tiom ŝatis ĝoji, ridi, kanti, kiu tiom ŝatis ludi kaj iradi sub la suno, nun ne plu trovis en si la ŝercemecon, kiu tiom ofte helpis ŝin en la malfacilaj horoj de la vivo. Ŝi ne povis vidi la eksteran sunon, kaj same en ŝia koro ne plu lumis la kutima suno de ĝojo. Kaj jen subite ŝi reagis: ŝi iris al la pordo kaj ĝin batis kun plej granda forto; ŝi faris timigan bruon, sed nenio okazis. Ŝi vokis pli kaj pli laŭte (громко), kriis, kriegis, samtempe piedbatante la pordon, sed venis neniu respondo, neniu reago. Senespera, ŝi revenis al la lito kaj rekuŝiĝis, pli laca ol iam ajn. Dum multaj horoj ŝi restis tiel, kuŝe, kaj fine, tro laca, ŝi ekdormis. Vekis ŝin ida voĉo; ĝi venis el iu alia ĉambro, en la sama domo, tute certe; ĝi diris: "Neniam diru nek al via patro nek al via patrino, ke ni venis en la forlasitan domon. Estas malpermesite ludi ĉi tie. Se ili scius..." Alia voĉeto respondis: "Mi neniam diros. Nek al mia patro, nek al mia patrino. Ne havu zorgojn. Neniam oni scios, ke ni venis ludi ĉi tie." Gerda diris: "Idoj, ĉu vi aŭdas min?" Ŝia koro batis espere. "Iu parolis," sonis unu el la idvoĉoj, sed aŭdeble la knabo ne parolis al Gerda, nur al sia kunulo. "Ĉu vi aŭdis?" "Estis kvazaŭ voĉo de virino," diris la alia. "Idoj, venu, helpu min, mi estas mallibera, oni ŝlosis la pordon, mi estas enŝlosita, venu, mi petas, mi petegas, liberigu min," Gerda plu petegis. Sed la reago de la idoj estis plej timiga. "Venu!" kriis unu. "Estas ne/ekzist/ul/o!" "Vi pravas," la dua respondis, "oni ĉiam rakontis pri neekzistulo en ĉi tiu forlasita domo. Neekzistulino, oni diris, kaj la voĉo estis ina. Ni rapide forkuru!" "Mi timas," ankoraŭ diris la unua, dum la bruoj klarigis al Gerda, ke la du knaboj forkuras kaj lasas ŝin sola, sola, sola...

Leciono 18

15. "Bonan matenon, ho plej bela, ĉu vi bone dormis?"
 "Bonan matenon, Tom. Mi ne dormis tre multe. Kaj vi, ĉu vi dormis kontentige?"
 "Bonege, kara, bonege. Sed diru do al via plej kredinda amiko, kial vi ne sufiĉe dormis."
 "Ĉu ne estas klare al vi? Mi tro pensis. Mi pensadis tutnokte pri ĉio, kio okazis hieraŭ."
 "Estas fakto, ke mi ne revidis vin hieraŭ, post kiam mi eliris kun Bob por okupiĝi pri Gerda. Ni lasis vin en la memserva manĝejo kun la tasko (задача) kaŝesplori la blankaharulon. Kiam mi revenis, vi estis for. Kien vi iris? Ĉu vi rakontos al mi pri via agado?"
 "Kun plezuro, sed ankaŭ vi rakontos al mi pri via agado poste, ĉu ne? Nu, mi veturis al la urbocentro kun tiu junulo. Mi rakontis al li, ke io fifara okazis al mia aŭto, kaj mi petis lin min veturigi. Li variis (колебался; varia - различающийся; переменчивый, переменный), sed fine decidis jese. Mi volegis lin paroligi, por ekscii pri li kiel eble plej multe, sed mi ne sukcesis. Ni diris unu al la alia nur tre kutimajn aferojn."
 "Ĉu vi almenaŭ scias, kien li iris en la urbo, laŭ kiuj stratoj, al kiu domo?"
 "Atendu. Mi rakontos ĉion. Por ke mia peto ŝajnu natura, mi petis lin lasi min en la centro. Li lasis min ĉe la dekstra flanko de la Granda Teatro, kaj li veturis plu. Mi ne sciis, kion fari. Mi iradis en la urbo, pensante, ke mia ideo ne estis tiel bona: mi eksciis nenion pri li, kaj troviĝis sen aŭto en la mezo de la urbo. Fakte, mi sentis min iom malsaĝa. Mi iradis de strato al strato, provante elpensi planon, kaj jen subite mi vidas lin eliri el la poŝtoficejo. Mi estis nekredeble bonŝanca

plasta manĝilaro

novega tramo

beroj en telero estas

bona televidilo

scivola besto

(ŝanco - шанс, случай, удача; вероятность, возможность). Pensevidu! Se mi estus troviĝinta naz-al-naze kun li precize kiam li eliris el la poŝt-oficejo...! Sed mi vidis lin sufiĉe frue por min kaŝi."

"Feliĉe, ke vi vidis lin sufiĉe frue!"

"Kiel mi diris: mi estis bonŝanca, mi vidis lin precizatempe. Nu, li iris piede, kaj mi decidis lin sekvi. Ĉu vi konas tiun grandan vendejon, kiu vendas kvardek malsamajn specojn de pano kaj ĉiaspecajn ĉokoladojn kaj aliajn dolĉaĵojn? Sur la maldekstra flanko de la strato, kiu iras al la Ĉefa Sportocentro. Estas granda vendejo de mebloj apude. Nu, ne gravas, ĉu vi konas aŭ ne. Li eniris tiun panejon, aŭ tiun dolĉaĵvendejon, aŭ tiun... nu... tiun pan- kaj dolĉaĵvendejon, kaj eliris post minuto portante paperan sakon, kiu vidiĝis plenplena. Ŝajnis, ke li aĉetis la tutan vendejon. Mi devas diri, ke ili vendas tre bonajn aĵojn en tiu ejo. Mi, kiu tiom ŝatas ĉokoladon kaj dolĉaĵojn, ofte irus tien kaj aĉetus multon, se mi ne timus dikiĝi. Nu...e... kion mi rakontis?"

"Vi rakontis pri via kaŝesplora sekvado, sed vi devojiĝis de la ĉefa vojo de via rakonto al flankaj konsideroj pri pano kaj ĉokolado. Fakte, ĉu vi volegas iom pli da pano? Kion vi trinkas ĉi-matene (в это утро)? Teon, mi vidas. Ĉu vi ŝatus, ke mi replenigu vian tason?"

"Jes, dankon. Mi plezure trinkos plian tason da teo. Dankon, Tom, kara. Nu, do..."

16. "Kie mi estis en mia rakonto? Ha jes! Mi memoras. Li eliris el tiu vendejo kun papera sako plena je dolĉaĵoj."

"Eble estis ĉefe pano."

"Prave, eble pano. Ĉiaokaze, jen mi ekvidis lian aŭton, kiu staris flanke de la strato. Mi pensis: nun li forveturos aŭte, kaj mi ne plu povos sekvi lin. Sed ne. Li nur iris porti tiun sakon al la aŭto, ĝin metis en ĝin, reŝosis la aŭtopordon, kaj plu piediris. Nur tiam mi havis la ideon skribi la numeron (номер) de lia aŭta numerplato (plata - плоский; ровный, гладкий). Mi do eksekvis lin plu. Li iris sur la dekstra flanko de la strato, kaj mi sekvis iom fore sur la maldekstra flanko."

"Ĉu li rimarkis, ke vi lin sekvas?"

"Certe ne. Subite, li eniris bonegamanĝejon. Mi variis: ĉu ankaŭ mi eniru? Aŭ ĉu mi tro ŝancos, ke li vidos kaj rekonos min? Unuflanke, mi volestis kaŝesplori lin. Aliflanke, la ŝanco, ke li rekonos min, estis reala (реальный, действительный, вещественный), kaj min maltrankvilis. Dum mi staris tie decidovarie, eniris la bonegamanĝejon aro da soldatoj, eble ok aŭ naŭ, junaj viroj, kiuj servis, videble. Dum ili eniris kaj la pordo estis malfermita, mi vidis, ke la bonegamanĝejo estas granda kaj plena je homoj. Mi sekvis la ok aŭ naŭ soldatojn kaj trovis sidejon ne tre videblan de la ejo, kie mia blankaharulo ĵus eksidis."

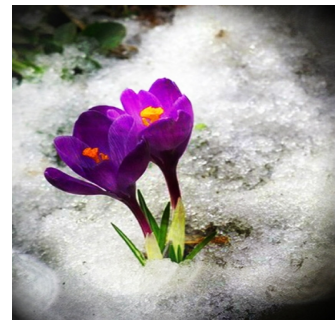
"Li do estas via blankaharulo, ĉu?"

"Ne parolu malsaĝe. Vi bonege scias, kion mi volas diri. Estis la bonegamanĝejo kun stranga muziko kaj strangaj vestaĵoj. La servantoj estis vestitaj per t.n. (=tiel nomataj) naciaj vestoj multkoloraj. Mi manĝis bonegan flu/aĵ/manĝ/aĵ/on (жидкая еда; суп), sed poste ion, pri kio mi ankoraŭ nun min demandas, ĉu estis eroj el hundo aŭ kato. Certe ne estis kokidaĵo, sed krom tio mi havas neniun certecon. Ankaŭ la kresk/aĵ/manĝaĵo (салат) estis tre bona, sed la kuko (сладкие: пирог, булка, кекс) estis treege dolĉa, tro dolĉa por mi, kaj same la kafo; ĝi estis nekredeble plena je sukero, kaj mi manĝis tiom da kafpulvoro, kiom mi trinkis da kafo."

"Mi miras pri la grava ejo, kiun konsideroj pri manĝo kaj trinko okupas en via kaŝ/esplora/rakonto, kaj mi atendis interesajn novaĵojn."

"Ne ridu pri mi, aŭ mi ne adigos la rakonton. Okazis io. Du el la soldatoj estis koleraĵ, ĉar la servanto ne volis porti al ili alkoholon. Ili faris bruegon, kriegis, kriaĉis, la aliaj provis ilin malparoligi, kaj finfine speco de malpaco (paco - мир; покой) komenciĝis inter ili. Ili ekbatis unu la alian kun rimarkinda forto. Subite, jen unu telero flugis tra la aero, poste du, tri, kvar, kvin aliaj teleroj, unu taso eĉ flugis ĝis la malplanko ..."

"Kia ĝojo! Kia plezuro! Kiajn bonegajn amikojn vi trovis!"

printempaj floroj

esprimo de dubo sur ŝia vizaĝo

precize en la centro de la celo

ĝi estas grandampleksa

"Ĉefe, kia bruo! Ŝajnis, ke ili rompas mil tasojn samtempe, dum cent viroj kune kriaĉas, kaj dek muzikistoj provas kune superi la bruon de la telera malpaco."

"Tre bela okazaĵo, ĉu ne? Mi gratulas vin. Estis kuraĝe (kuraĝa - смелый, храбрый) resti tie."

"Jes. Kia vivo! Krome, mi estas kuraĝa, ĉu vi neniam rimarkis?"

"Mi ne konas vin sufiĉe, sed via kuraĝo ne mirigas min. Bela, kuraĝa, bonkora: vi estas la bonega virino. Sed pri via bonegeco ni havos aliajn okazajn paroli. Kio okazis post la telera, tasa kaj kafa malpaco?"

"Mi rimarkis tre bedaŭrindan aferon, nome, ke la blankaharulo ne plu troviĝas en la bonegamanĝejo. Li certe foriris, dum mi tiom interesiĝis pri la intersoldata malpaco. Mi vere bedaŭras mian kaŝesploro. Sed kion fari? Bedaŭri ne helpas, mi fifaris mian taskon. Mi provos ne fifari ĝin alifoje."

"Nu, prave, estas tre bedaŭrinda afero. Eĉ se nur ĉar ĝi montras, ke vi tamen ne estas plene bonega. Sed mi almenaŭ ĝojas pri unu afero: vi fakte ne tiom interesiĝis pri via blankaharulo. Do eble vi pravas, eble li ne estas via blankaharulo, eble vi tamen preferas vian karan amikon Tom."

"Eble, eble. Sed ĉu vi vere scias, kial mi fortunis miajn okulojn de tiu blankaharulo, kvankam mi antaŭe decidis plej multe informiĝi pri li?"

"Nu, verŝajne ĉar..."

"Ĉar unu el tiuj junaj soldatoj estis tiel bela viro!"

17. "Sed kial, kial, kial?" diris la policano preskaŭ krie al sia edzino, kiu estis lia plej helpema kunlaboranto. "Diru al mi kial, kaj mi solvos la problemon. Oni ne kaptas homon por la facila plezuro travivi fiaferon! Ŝi ne estas riĉa. Ne kun la espero ricevi monon ili ŝin kaptis. Ŝi ĉiam vivis plej trankvilan, honestan vivon. Do, ne ĉar ŝi aliĝis al iu malleĝa agado ili ŝin kaptis. Pro kio do? Por kio?"

"Ŝi lernigas, vi diris al mi. Kion do ŝi lernigas? Kio estas ŝia fako?"

"Ŝi lernigas historion, sed ŝi estas specialisto pri la sekretaj lingvoj de la deksepa kaj dekoka jarcentoj."

"Pro tio verŝajne ŝi malaperis, sed ni ne trovos la kialon (причину) uzante nur nian pensevidon. Ni prefere uzu la faktojn. Ni provu kunmeti ilin, rekunmeti la sinsekvon de la okazaĵoj. Kiel la afero komenciĝis?"

"Ni ne scias multon. Mi rakontu jene. Du gestudentoj – Tom kaj Linda – rimarkis, ke alta blankaharulo metas ion en la tason de Gerda. Ili rimarkis depro lia kaŝa, ŝtela maniero agi. Iom poste, Gerda eliras el la memserva manĝejo tra la pordo traireja. Tuj poste aŭdiĝas bruo, kvazaŭ iu falus. Bob, kiu aliĝis al Tom kaj Linda intertempe, eliras kune kun Tom. Ili trovas Gerdan en la trairejo: ŝi kuŝas senkonscia. Tom foriras serĉe al helpo, dum Bob gardas

la junan profesorinon. Kiam Tom revenas kun la zorgistino, Gerda malaperis, sed ĉi-foje Bob estas senkonscia, batita al-kape. Intertempe la blankaharulo eliris tra la alia pordo de la memserva manĝejo, kaj sekvis Linda. Ŝi sukcesas kunveturi en lia aŭto, sed ne sukcesas igi lin diri ion.

"Ĉu la aŭto estis lia? Ĉu ne estis ŝtelita veturilo?"

"Ne. Verŝajne li ne pensis, ke iu ekscios ion. Kiam ŝi petis, ke li veturigu ŝin, li malŝatis tion, sed li verŝajne opiniis, ke estos strange malakcepti ŝin."

"Vi do scias, kiu li estas, ĉu ne?"

"Jes, ni ekzamenis. Estas la frato de Marta, unu el la universitataj zorgistinoj, tiu, kiun Tom venigis."

"Interese! Plej interese! La gefratoj eble kunlaboras en iu fiagado. Kion ili respondas al via demandado pri tiuj strangaj okazaĵoj?"

"La zorgistino nur rediras la samon, kiel Tom. Kaj la blankaharulon ni ankoraŭ ne pridemandis."

"Kial?"

"Por ke li ne pensu, ke ni konas pri li. Li estas nia sola ŝanco trovi Gerdan. Bedaŭrinde, en la lastaj tagoj, li vivas plej normalan vivon, iris al neniuj speciala ejo, faris nenion atentindan. Eble li faris sian fiaferon kaj ĝin finis. La aliaj – tiuj, kiuj forkuris kun Gerda, kiam Bob, kiu gardis ŝin, estis senkonsciigita – certe estas la gravuloj. Ili devas ekzisti, ĉar nek la alta

kato estas en danĝero

numero sep

vitrotaso da lakto kaj kuketoj

simio lacas

blankaharulo, nek lia fratino Marta povis forporti Gerdan. Se estos memkomprenebla, ke la tasko de la blankaharulo estis nur faligi ian dormigan substancon en la trinkaĵon de Gerda, ni lin pridemandos. Ni ĝis nun esperis, ke li kondukos nin al la malaperinta belulino. Sed pli kaj pli ŝajnas, ke tio ne okazos.

Leciono 19

18. "Vi ne ŝatas vian fiekzistado, ĉu? Vi volegas ŝanĝi ĝin, ĉu ne? Nu, estas facile ŝanĝi vian fiekzistadon. Vi ŝatus manĝi ion, ĉu ne? Eregon da pano vi volegas, tute certe. Aŭ ĉu frukton? Jen, rigardu, mi havas pomon kaj oranĝon (апельсин) por vi. Kiel belaj ili estas! Plenaj je suko (сок), kompreneble. Se vi estus konsentinta labori por ni, vi jam estus plene manĝinta. Kaj jen io alia: kuko. Ĉu ne bonega, belega, manĝinda kuko? Ankoraŭ varma, ĵus kuirita. Tuŝu, sentu mem, kiel varmeta ĝi estas. Vi volegas manĝi nur pro via malsaĝeco. Se vi estus saĝa, vi konsentus fari la etan laboron, kiun mi petas de vi, kaj vi tuj ricevus la manĝaĵojn. Mi bedaŭras, ke vi estas tiel malsaĝa. Estas bedaŭrinde, vidi tiel belan knabinon suferi pro malesto de manĝaĵo. Mi sincere bedaŭras vian malsaĝecon. Nur eta "jes", kaj ĉio ĉi estos via."

Li ŝajnigas sin helpema, sed estas io tre aĉa en lia vizaĝa esprimo. Gerda sentas sin pli kaj pli malforta. Estas varme en ĉi tiu ĉambraĉo, kio ne estas facile elportebla. Krome, ŝi volegas manĝi, kaj la vido de tiu pomo kaj de tiu oranĝo estas vere suferiga. Kaj tamen ŝia devo estas diri "ne".

"Ĉu vi legis la dokumenton, ĉu vi komprenis ĝin?" li aldonas, kvazaŭ espere. Kompreneble ŝi legis: ŝi estis scivola. Almenaŭ ŝi bezonis (нуждалась, имела потребность) scii, kial oni ŝin kaptis kaj senigis je libereco. Tial ŝi legis. Estis malfacile kompreni, komence, sed iom post iom ŝia memoro plene revenis, ŝi rememoris la principojn (принципы) de tiu sekreta lingvo, kaj ŝi sukcesis kompreni ĉion; ŝi havis nenion alian por fari. Dum multaj horoj ŝi estis sola kun tiu dokumento, kiun ili lasis al ŝi. Sed ŝi decidis neniam respondi al ili; ŝi ja antaŭ longe promesis al Profesoro Kosadi, ke pri tio ŝi ĉiam malparolos. Neniam ŝi ŝanĝos sian decidon.

"Ĉu vi legis la dokumenton?" sonas duan fojon la aĉa voĉo.

Ŝi plu malparolas, kaj li eliras, kolerega. Li eliras kun la pano, la pomo, la oranĝo kaj la kuko. Feliĉe, ke almenaŭ ili lasis al ŝi akvon, varmaĉan akvon, jes ja, apenaŭ trinkeblan, sed tamen akvo. Maleston de manĝaĵo eblas pli malpli elporti, sed maleston de akvo ne. Minutoj preteras. Multaj minutoj. Unu horo, du horoj, ĉu tri horoj? Ĉu multaj horoj? Kiel scii? Ne estas horloĝo sur la muro, kaj ili prenis ŝian brakhorloĝon. La lumo apenaŭ ŝanĝiĝas en la ĉambro, pro la nmoveblaj fenestro-kovriloj. Ĉu estas frue, ĉu estas malfrue, ŝi tute ne povas scii. Tago, nokto, mateno, vespero ĉi tie estas samaj. Sunlumo neniam envenas. Kaj jen la aĉulo revenas, kun aŭdaskribilo. Li irigas aŭdaskribaĵo. Eta, plenda malridema voĉeto aŭdiĝas, kaj romp/tuŝas la koron de Gerda:

"Patrino, patrineto mia, mi petegas vin. Faru, kion ili volas. Ili kaptis min.

Mi ne scias, kie mi estas. Estas malbonege. Mi timas. Mi tiom volegas reiri nian domen. Mi petegas vin, faru tion, kion ili volegas. Se ne, ili faros malbonon al mi. Ili ne diris, kion. Ili ne volas diri. Sed mi scias, mi sentas, ke estos malbonege. Kunsentu min, kara, kara patrino. Kunsentu vian filinon.

Mi timegas. Rapidu, rapidu, ke plej frue ili liberigu min. Ili ne volas, ke mi parolu pli longe, sed mi havas paperon kaj skribilon, kaj mi tuj skribos leteron al vi.

Mi nur petegas: faru tion, kion ili volegas!"

"Jen la letero," li kriaĉas, kaj post ridaĉo li aldonas:

"Nu, tio verŝajne sufiĉos. Mi revenos post iom da tempo. Mi estas certa, ke vi iĝos saĝa, finfine. Kaj jen. Prenu ĉi tion, ĝi helpas vin pensadi."

Kaj tion dirante, li ĵetas al ŝi belegan pomon. Gerda sentas sin, kvazaŭ Eva ĉe l' serpento.

19. Petro: Eble ni forkuris tro rapide. Ĉu vere neekzistuloj ekzistas? Ralf: Ĉu vi volas rakonti pri la voĉo al viaj gepatroj? Se jes, vi ne plu estas mia amiko. Se ili

signoj de danĝeroj

fervoja bileto

kampo, plataejo

fluaĵmanĝaĵo

oranĝoj sur branĉo estas

scios, ke ni ludis en la malpermesita domaĉo, vi...

Petro: Ne. Mi tute ne volas diri al la gepatroj, ke ni ludis tie. Tio estas nia sekreto. Mi nur v...

Ralf: Jes. Sekreto kunigas la amikojn. Se vi gardos la sekreton, vi restos mia amiko. Sed se vi malkaŝos ĝin al granduloj, mi... mi... mi suferigos vin, mi igos vin malridi tiel grave, ke neniam plu en via tuta vivo vi malmemoros tiun tagon. Kredu min, en via tuta vivo, tio estos la lasta fojo, kiam vi rompīs promeson. Kio? Ĉu tio igas vin ridi?

Petro: Mi ne ridas, mi nur v...

Ralf: Ankaŭ mi ne ridas. Mi parolas plej serioze. Oni ne ridas pri veraj danĝeroj, ĉu? Kaj se vi...

Petro: Sed mi tute ne volas diri ion al la gepatroj. Mi nur...

Ralf: Kaj se vi rakontos ĝin en la lernejo, ne estos pli bone por vi. Mi malridigos vin tute same. Mi malpurigos viajn vestojn, kaj via patrino krios kolere kiam vi revenos vian domen. Mi kuŝigos vin en akvo kaj sidos sur via kapo. Mi kaptos vin per mia speciala kaptilo kaj veturigos vin en la montaron kaj forlasos vin tie, kaj vi estos tute sola kaj maltrovita, kaj vi malridos. Vi...

Petro: Vi eĉ ne scias aŭtadi. Mi ne kredas je via kaptilo. Kaj krome, mi nur...

Ralf: Jes, mi scias aŭtadi.

Petro: Vi ne rajtas aŭtadi ĉar vi estas tro juna. Kaj vi ne havas aŭton.

Ralf: Mi ne zorgas pri tio, ĉu mi rajtas aŭ ne. Se mi farus nur tion, kion mi rajtas fari, mi farus nenion. Mi ŝtelos iun veturilon, jes, mi ŝtelos veturilon de iu lernigisto en la lernejo kaj veturigos vin sur monton kaj lasos vin tie kaj vi malridos. Se vi parolos al iu el niaj samklasanoj aŭ samlernejanoj, la tuta lernejo ekscios pri la virino el la malnova domaĉo, kaj poste la gepatroj...

Petro: Vi diris "virino", do vi ne kredas, ke estas neekzistulo. Vi do konsentas, ke...

Ralf: Kompreneble mi ne kredas je neekzistuloj. La virino, kiun ni aŭdis, estas virino, kiun mi kaptis kaj gardas tie. Mi planas igi ŝin mia servistino: ŝi faros ĉion, kion mi volos. Kaj se vi parolos pri ŝi... Nu, mi ne volas paroli pri tio, kio okazos al vi, ĉar vi tro timus...

20. Ireroj (шаги). Oni iras sur la strato. Gerda aŭskultas atente; ŝi antaŭsentas, ke io grava baldaŭ okazos. Bruo de multaj homoj. Ili venas. Ili ŝajnas multaj, I aŭ la bruo: ĉu nun oni venos are por ŝin suferigi? Ŝlosiloj. Bruo de ŝlosiloj trans la pordo. Iu enmetas ŝlosilon en la fermilon (замок). Ŝi scias, ke ne estas ŝia kutima vizitanto. Li ne agas tiel. Li enmetas tre rapide la ŝlosilon, ĝin turnas, eniras. Ne ĉi tiu. Li provas unu fojon. Ne sukcesas. Plia bruo de ŝlosiloj. Alian fojon li provas, sen pli da sukceso. Li provas ree kaj ree per malsamaj ŝlosiloj. Aŭdeblas, ke li ne konas la fermilon. Kiam li enmetis ŝlosilon, li tenas ĝin laŭ malsamaj direktoj, kvazaŭ li ludus per ĝi, verŝajne ĉar li esploras nekonatan fermilon. Kaj jen li fine sukcesas! Li eniras.

"Polico!" li diras, kaj Gerda devas superi fortan emon salti al li por lin kisi (поцеловать). Estas alta viro, maldika, kun malblankaj haroj kaj verdaj okuloj, kiu sin tenas tre inde. Post li venas aliaj homoj, multe pli junaj. Ŝi jam vidis tiujn vizaĝojn. Studentoj ili estas. Ilia sinteno estas tute malsama: libera.

"Tiuĝeĝunuloj multe helpis min," la policano klarigas. "Ni ne estas sufiĉe multaj en la polico por ĉion fari, kaj ilia helpo estis tre bonvena (желанный, приятный, долгожданный (о госте); Bonvenon! - Добро пожаловать!)"

Kaj li prezentas (представить, предложить; (по)знакомить) ilin: Tom, Bob, Linda. Kiam ŝi aŭdis la irerojn, Gerda pensvidis, ke venas sep, ok, eble naŭ homoj, sed almenaŭ ses; fakte, ili estas nur kvar.

"Mia filino...?" ŝi demandas, kaj ŝi apenaŭ povas eligi la du vortojn, tiom ŝi timas la respondon.

"Savita: ŝi nun estas en via domo, kun via edzo. Viaj kaptintoj estas malprofesiuloj, kiuj agis fifare. La etulino estis ĉe la onklino de Marta, la universitata zorgistino. Ni facile trovis ŝin. Ŝi tre ĝojis revidi la patron, kaj sia domon, kompreneble."

"Ho, mi dankas, mi dankegas vin. Via diro ŝanĝas mian tutan vivon. Sed diru: kiel vi alvenis ĉi tien? Kiel vi malkovris, ke ili tenas min en ŝlosita en ĉi tiu domaĉo?"

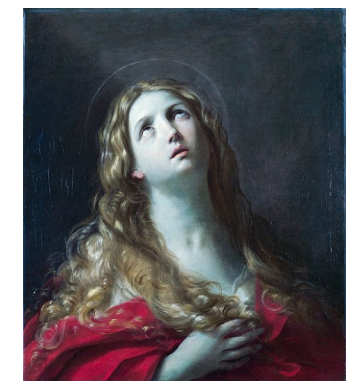
katido estas kuraĝa

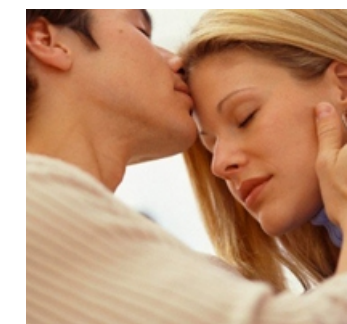
grava aranĝo

insulo en maro estas

sanktulino

li kisas ŝin

"Du knaboj rakontis pri voĉo en ĉi tiu malnova, forlasita domo. Dank' al (благодаря) ili... Sed nun rakontu vi. Kion viaj kaptintoj celas? Kio estas ilia celo? Kial vin teni mallibera?"

"Ili volas, ke mi traduku malnovan dokumenton. Mi malkonsentis. Tiam ili opiniis, ke perforte ili sukcesos. Ili preskaŭ sukcesis. Per malesto de manĝaĵo, unue, kaj poste per la aŭdinformo de mia filino. La malesto de manĝaĵo ne estis facile elportebla, kredo min, sed la aŭdaskribaĵo...! Fakte mi ege volas manĝi nun. Mi petas, ĉu iu el vi bonvolus iri aĉeti manĝaĵon por mi? Io ajn estos bonvena." Linda foriras por aĉeti manĝaĵojn.

"Vi rakontos al mi, ĉion," ŝi diras al la du knaboj elirante.

Gerda rakontas pri la dokumento; ŝi tenas ĝin enmane kaj tradukas, vorton post vorto; krome, ŝi donas ĉiujn necesajn klarigojn. La policano kapjesas komprene. Gerda klarigas al li ankoraŭ pli pri la kondiĉoj de sia mallibereco. Kaj jen la policano havas ideon.

"Bob, ĉu vi konsentus kaŝi vin sub la lito, se iu envenus?"

"Kial?"

"Mi havas planon. Mi ŝatus, ke ni ĉiuj foriru, krom vi kaj Gerda, kaj ke ŝi diru al la kaptinto, ke ŝi konsentas klarigi al li, kio estas skribita sur tiu papero, mi volas diri: sur tiu malnova dokumento. Ili tiam agos laŭ la dokumento, kaj ni kaptos ilin tiom pli facile. Sed tamen, ni ne rajtas fiŝanci, ke Gerda suferu. Kiu scias? Kiam ŝi ne plu estos necesa por ili, ili povus... Nu, vi komprenas. Vi restos ĉi tie, kaj kiam vi aŭdos irerojn apudiĝi, vi kaŝos vin sub la lito, kaj bone atentos ĉion, kio okazas. Gerda diris, ke ĉiam venas nur unu homo, unu viro, maldika ulo, ne tre forta. Fortulo kiel vi tuj superos lin, se necese."

Bob konsentas, kvankam, se diri la veron, kun iom duba (сомнительный) esprimo.

21. Gerda sentas sin pli bone. Ŝi ĵus finis manĝi. Foriris Linda, Tom kaj la policano. Ŝi parolas kun Bob, tre mallaŭte. Ili ja devas atenti, ĉu iu apudiĝas aŭ ne. Feliĉe, eĉ sen speciale aŭskulti, ŝi ĉiam bone aŭdis, sufiĉe frue, kiam la aĉulo venas. Ŝi ŝatas Bobon. Li estas granda kaj forta, kun esprimo de bonkora, sindonema hundo. Ili parolas pri siaj vivoj, pri la lastaj okazaĵoj. Kiam ŝi parolas pri sia edzo, lia vizaĝo ŝanĝiĝas, alprenas iom malĝojan esprimon. Ĉu li enamiĝus al ŝi? Kaj jen aŭdiĝas ireroj. Bob saltas sub la liton. "Ne brui," li diras al si, "plej grave, plej necese estas ne brui!" Envenas la gardanto, la aĉa malgrasulo, kiu, per siaj vortoj pri manĝo, tiom suferigis Gerdan. Sed ĉi-foje ŝi povos kontentigi lin. Kia plezuro!

"Mi konsentas," krias Gerda, kiam la maldika aĉulo malfermas la pordon. "Mi akceptas vian proponon. Mi ne plu elportas. Mi tradukos vian aĉan paperon. Liberigu mian filinon, kaj donu al mi manĝi, mi petas."

"Jen," facile diras la maldikuleto, kaj li elprenas el sako panon, kukon, fruktojn, ĉokoladon, kaj eĉ botelon da lakto (молоко). Gerda manĝas malparole; ŝi povus manĝi eĉ pli, kvankam ŝi ĵus iom manĝis. Bob, aŭdante la manĝobruon, pli kaj pli volegas manĝi, sed kion li povus fari?

"Nu, bonvolu klarigi al mi, kio estas skribita sur tiu malnova papero," la vizitanto diras. Kaj Gerda klarigas. Ŝi rakontas, ke temas pri la riĉaĵo de la Lumoserĉantoj. La Lumoserĉantoj estis sekreta societo, kiu naskiĝis en la dekkvina jarcento kaj adis, jen (то) forta, jen (то) malforta, laŭ la tempoj, ĝis la mezo de la dekoka jarcento. Ĝi havis anojn en tre multaj landoj, en nacioj plej malsamaj. Multaj malsamaj homoj estis anoj de tiu internacia aŭ supernacia societo. Ilia celo estis sekrete labori por la unuigo de la mondo, de la hom/ar/er/oj, por ke la malsamaj tradicioj interkompreniĝu. Ili estis althomecaj kaj elstaraj saĝuloj. Ili estis elpensintaj sekretan lingvon, kiu ebligis al ili interparoli, el kiu ajn lando aŭ homarero ili estis. La ŝtatoj, kiam ili malkovris la ekziston de la Lumoserĉantoj, ektimis tiujn homojn, miskomprenis iliajn celojn, kaj ilin atakadis. Inter la Lumoserĉantoj, tre riĉaj homoj troviĝis. Tial, laŭ malsamaj malnovaj dokumentoj, ilia riĉaĵo estas multvalora (valoro - ценность, стоимость, значение; величина). Tiu ĉi papero estas fotokopio (kopii - (с)копировать; переписывать) de dokumento, kiu tre precize montras, kie oni kaŝis la riĉaĵon. Gerda klarigas, tradukas, kaj la viro skribas ĉion sur etan kajeron. Kiam ŝi finis, li diras:

"Dankon. Nun ni havas, kion ni volegis. Mi foriras. Mi lasas vin tie ĉi. Ni decidis poste, kion ni faros el vi. Ĝis, belulino, ĝis."

Nur post kiam la pordo fermiĝis kaj la bruo de la ireroj finis, aŭdiĝas de sub la lito voĉo, kiu diras: "Ĉu vi lasis al mi iom de tiu kuko?"

Leciono 20

22. Baldaŭ venis la policanoj, por ilin liberigi. Gerda reiris sian domon, al siaj filino kaj edzo. Sed Bob rapidis al la flughaveno. Li volis ĉeesti kun Linda kaj Tom, kiam la policano malliberigos la kaptintojn de Gerda. Estis sufiĉe multekosta veturado, sed la familio de Gerda – riĉa familio – pagis por ili la bileton (билет), tiel esprimante sian dankemon. Ĉar la policano kaj la gejunuloj sciis pli frue ol la ŝtelistoj, kie troviĝas la riĉaĵo, ili havis multe da tempo por prepari sin. Ili ne dubis, ke la aliaj venos kiel eble plej baldaŭ, kaj ke la ĉiuj malleĝuloj venos. Kutime tiaj homoj ne kredas sin reciproke, kaj volas kune ĉeesti por certigi, ke neniu kaŝos por si eregon de la trovaĵo. La ejo montrita troviĝis ĉe la montobazo (bazo - база; базис; основание, основа), en truo, kie, videble, neniu iris jam de jaroj. "Feliĉe, ke ili ne kaŝis tiun riĉaĵon trans la maro, ekzemple sur insulo (остров), kien nur per ŝipo oni povas iri. Se estis vere internacia societo, kiel Gerda diris, tio estis ebla, ĉu ne?" Tiel parolis Linda. "Vi pravas," diris Tom. "Mi tute ne ŝatus veturadi ŝipe. La maro ĉiam igas min malsana. Mi ŝatas rigardi la maron, resti ĉe la maro, libertempĉi apud la maro, sed ne veturadi per ŝipo sur ĝi: ŝipoj konstante (постоянно) dancas sur la maro, kaj mi tute ne ŝatas ilian dancon. Feliĉe, ke hodiaŭ oni povas flugveturilo iri preskaŭ ien ajn. Flugveturiloj preskaŭ tute ne dancas. Sed mi ŝatas nur duone eĉ flugveturilojn. Plej multe mi preferas, kiam mi veturas sur tero, sur bona firma tero. Mi bezonas sub mi ion pli firman ol akvo kaj aero. Plej bone estas iradi piede sur bona tera vojo. Mi..." Sed Linda interrompis lian paroladon, iom strangan en tiuj kondiĉoj, en kiuj ili troviĝis: "Kiam alvenos la riĉaĵ-serĉantoj, laŭ via opinio?" Ŝi demandis la policanon.

"Morgaŭ, tute certe. Ili ne povus alveni hodiaŭ, ĉar ne plu estis flugveturilo post la nia, kaj aŭte ili bezonus la tutan nokton. Verŝajne Bob flugos en la sama flugveturilo." La vetero estis bona. Ili starigis sian tendon en la apudeco, tamen bone prizorgante, ke ĝi ne estu videbla por alvenantoj. La sola maniero, laŭ kiu la riĉaĵoserĉantoj povus alveni antaŭ la morgaŭa tago, estus, ke ili flugu per malgranda flugveturilo, speciale luita (арендованный). Sed lui specialan flugveturilon kostas tiel multe, ke plej verŝajne ili ne uzos tiun rimedon (rimedo - средство; мера). La sekvantan matenon, niaj amikoj vekigis frue. Tuj la policano kaj la gestudentoj aranĝis, ke ĉiu el ili, unu post la alia, gardostarus en ejo, de kie eblas facile vidi la solan vojon – aŭ pli precize vojaĉon – laŭ kiu oni povas apudiĝi al la truo, kaj ke ĉiu havos en la truo sian difinitan (difini - определить, точно описать; установить, обозначить, назначить) kaŝejon. Post tri horoj da atendado, io fine okazis. Linda, kiu gardostaris en la iom alta ejo, faris la deciditan signon (signo - знак, обозначение; признак; символ), kaj rapide kuris de supre al siaj kunuloj. "Aŭto alvenas!" Ŝi kriis. En tiu ege soleca regiono (регион, область, край), kiu povus veni aŭte per tiu tera vojaĉo, se ne la riĉaĵoserĉantoj? La tri atendantoj sin kaŝis, ĉiu en sia difinita ejo, malantaŭ ŝtonegoj, da kiuj troviĝis multe en la truo.

23. Post duonhoro, iu envenis. Estis Bob! "Kie sin kaŝas la Lumserĉantoj?" li kriis, "ĉu en la mallumo?" La aliaj sin montris. "Rekaŝu vin, ili tuj alvenos," li diris.

"Kiel vi faris por antaŭi ilin?"

"Dank' al Gerda: Ŝi telefone aranĝis, ke veturilo atendu min ĉe la flughaveno, kaj ke aŭtisto min veturigu ĉi tien. Mono solvas multajn problemojn, kaj ŝi estas riĉa, kiel vi scias; ŝi donis tre precizajn priskribojn por ebligi al la aŭtisto trovi la ejon, kaj jen mi estas. Sed niaj riĉaĵoserĉantoj tuj alvenos. Ili flugis en la sama flugveturilo, kiel mi, kaj kiam la aŭtisto min trovis, mi vidis ilin iri al oficejo, kie oni luas aŭtojn." Tom kuris supren al la videjo. Post kelkaj minutoj, la aliaj aŭdis lian signon. Envenis la truon zorgistino Marta, ŝia frato la alta blankaharulo, la malgrasulo, kiu rilatis kun Gerda, kiam ŝi estis mallibera, kaj du aliaj viroj. "Profesoro Ronga!" mire diris al si la tri gestudentoj, kaj tuj poste ili aldonis: "Kaj Profesoro Fergus!" La unua lernigis

lingvosciencan, la dua anglan literaturon. Laŭ la malnova dokumento, la riĉaĵo troviĝis en fermita kesto (ящик) metita en truo aranĝita en la monto, kaj la ŝtonoj, kiuj ĝin kovris kaj kaŝis, kuŝis laŭ preciza desegno. Fakte, la preciza ejo estis montrita per signoj tiel multaj, kvankam diskretaj, ke la preterado de l' jarcentoj ne povu forpreni ĉiujn. Pro tiuj precizaj signoj, la preciza ejo iĝis rapide trovita. La grupo forprenis la kaŝantajn ŝtonojn. Montriĝis, ke la truo estis plenigita per malsamaj substancoj, kies celo verŝajne estis gardi la fermita kesto kontraŭ malsekeco. La kesto, kiun ili eltiris, ne estis tre granda, nek speciale bela aŭ valora. Ĝi estis ŝlosita. Per siaj iloj, ili ĝin malfermis.

24. "Nur papero!" kriis Ronga.

"Ankaŭ estas libro!" diris Marta, sed jam Ronga laŭtleĝis:

"Tie ĉi kuŝas la Riĉaĵo de la Lumo. Pro la ada ĉasado, la Sankta (СВЯТОЙ; СВЯЩЕННЫЙ) kaj Sekreta Frataro de la Lumo-Serĉantoj baldaŭ finos ekzisti. Sed ĝia Spirito plu vivos. Iun tagon, homoj retrovos la Sanktajn Principojn kaj rekomencos ilin uzi. Por ili estas ĉi tie kaŝita la Riĉaĵo de la Lumo. Ĝi estas skribita en la Speciala Lingvo de la Frataro, sed certe homoj troviĝos, kiuj ĝin povos kompreni. La Riĉaĵo konsistas (состоит) el la arto uzi kaj gardi la Veron, la Justecon (justa - справедливый, правильный, правый), la Indecon, la Respekton al ĉiu homo, la Interkomprenon, la Amon, la Kunsentemon kaj la Konon de si mem kaj de sia preciza ejo. Por la Frataro, la Spiritaj Valoroj estas la plej altaj. Tial ĝia Riĉaĵo estas pure Spiritita. Al vi, homo, kiu trovis ĝin, trans multaj aŭ malmultaj tagoj, monatoj, jaroj, jardekoj aŭ jarcentoj, Saluton kaj Fratecon!"

Ili sidis en komfortaj brakseĝoj en la domo de Gerda. "Kio okazis poste?" ĉi-lastaj demandis.

"Ni malkaŝis nin, kaj mi ilin arestis," diris la policano. "La eja polico estis antaŭe informita, kaj enŝlosis ilin."

"Ĉu vi scias, kiel komenciĝis la afero?" scivolis Tom.

"Apudume. Kiam Marta estis zorgistino en la sanigejo (можно и malsanulejo), ŝi ĉeestis sanigadon de historiisto, Prof. (=Profesoro) Kosadi. Kiam ĉilasta estis duone dormanta, duone vekiganta, li parolis nekonscie pri la riĉaĵo de la Lumoserĉantoj. Li diris, ke temas pri malnova societo, elstara, tre riĉa, pri kies riĉaĵo li eksciis okaze legante en la Vatikana Legejo."

"Jes," adigis Gerda. "Tiu eron de la afero mi konas. Li faris historian esploron en la Legejo Vatikana. Inter la paĝoj de malnova libro, li trovis dokumenton en la sekreta lingvo de la Lumoserĉantoj. Li antaŭe iomtempe interesiĝis pri tiu sekreta societo internacia, kaj iom komprenis ĝian sekretan lingvon. Li komprenis, ke tiu papero montras, kie troviĝas la riĉaĵo de la Lumoserĉantoj, sed mem ne povis traduki ĉiujn precizaĵojn. Li ricevis la permeson fotokopii la dokumenton. Foje, kiam ni renkontiĝis, li parolis pri tio al mi. Li diris, ke eble homoj provos trovi tiun riĉaĵon, ĉar pli kaj pli multaj homoj interesiĝas pri la malnovaj sekretaj societoj. Li sciis, ke mi estas la sola homo en la mondo, kiu vere bone lernis tiujn malnovajn sekretajn lingvojn, kaj li petis min promesi, ke mi neniam kunlaboros kun homoj serĉantaj la riĉaĵon pro propra intereso."

"Kion li volis, ke oni faru pri ĝi?" Linda demandis.

"Ke ĝi transiru al iu muzeo aŭ ŝtata oficejo."

Tom intervenis: "Kiel Marta ricevis la fotokopion?"

"Tion ŝi mem klarigis al mi," respondis la policano: "Ŝi rakontis, ke la substanco uzita por dormigi la profesoron estas unu el tiuj, kiujn oni iomfoje uzas por t.n. (= tiel nomata) alkoholoanalizo. Post la sanigado, kiam la profesoro kuŝis en sia ĉambro, ŝi enigis al li tiun substancan, kaj pridemandis lin. Sub la efiko ((воз)действие, влияние, эффект) de la substanco, oni dormas, sed dormante aŭdas kaj respondas demandojn, ĝenerale (обычно; вообще) dirante la veron. Li do dorme respondis al ŝi. Per tiu metodo ŝi eksciis pri tio, ke nur unu homo en la mondo, nome Gerda, komprenas tiun sekretan lingvon, kaj pri multaj aliaj aferoj."

25. "Sed vi ne respondis pri la fotokopio!"

"Ho, pardonu. La profesoro havis ĝin en sia paperujo. Li fartis tre malbone post la sanigado. Marta facile prenis la dokumenton el lia paperujo, dum li dormis; ŝi ja sciis, ke li ne vivos longe. Lia sano ne lasis multe da espero. Fakte, li baldaŭ mortis post tio. Neniu do zorgis pri la malaperinta papero."

"Kiel Ronga eniĝis en la aranĝon?"

"Li estis la amanto de Marta, kaj ŝi rakontis al li. Li vivas tiamaniere, ke li ade bezonas multe da mono. Li organizis la aferon. Estas li kaj kolego Fergus, kiuj forportis Gerdan, post kiam ili batis Bob senkonscia. La oficejo de Fergus estas tute apuda. Tien ili portis ŝin, kaj tie ili atendis, ĝis la vojo estis libera kaj ili povis veturigi ŝin al la forlasita domo." Gerda parolis: "La frato de Marta multfoje vizitis min, antaŭ iomaj monatoj. Li provis igi min traduki por li la dokumenton. Sed kiam mi demandis, de kie li ricevis ĝin, li iom blankiĝis, ne respondis tuj, kaj mi komprenis, ke li agis malprave. Mi memoris la vortojn de Prof. Kosadi, kaj malakceptis kunlabori. Sed li revenis unufoje, dufoje, trifoje. Mi ĉiufoje nea respondis. Kiam mi poste ricevis inviton de Prof. Ronga lernigi pri malnovaj sekretaj lingvoj, mi tute ne pensvidis, ke estas rilato inter Ronga kaj la junulo, kiu tiel ofte venis al mia domo peti, por ke mi traduku la paperon pri l' riĉaĵo."

"Jes," diris Tom. "Pro via multfoja nea respondo ili elpensis tiun planon. Kapti vin kaj perforte devigi vin traduki la tekston."

"Tiom da zorgoj por nenio!" komentis Gerda. "Kia malsaĝeco!"

"Jes. Malprofesiuloj," diris la policano malestime.

"Ili agis malprofesie ekde la komenco. Pro tio ni tiel facile ilin kaptis. Sed pri tiu malprofesieco vi danku Dion, Gerda. Pro tiu malprofesieco ni povis liberigi vin, kaj vi plu vivas. Profesiuloj en simila afero ne varius: vin uzinte, ili vin mortigus."

"Ĉu vere?"

"Jes. Vi sciis tro multe. Estus tro danĝere lasi vin vivi. Sincere, vi povas danki Dion, ke nur malprofesiuloj planis kaj realigis tiun aferon." Gerda malparolis, pensema. "Timege!" ŝi fine diris. "Ĉiaokaze, mi plej sincere dankas vin, ĉiun el vi. Vi agis mirinde. Vi savis min kaj mian filinon. Sed, Bob, kion vi opinias pri la tuta afero? Vi ankoraŭ diris nenion."

Bob rigardis ŝin, kun iom stranga esprimo. "Mi plezure trinkus tason da alkoholo," li diris. Kaj li restis malĝojeta, dum ĉiuj aliaj ekridis.

Ĝis la revido k ĉion bonan, Verserĉantoj k Belkreantoj!

Словарь, содержащий 900 морфем!

-a окончание прилагательного, порядкового числительного, притяжательного местоимения, причастия

abelo пчела

-aĉ- суффикс, означающий низкое качество, никчемность, непригодность, малоценность и выражает презрение, пренебрежение, неуважение (характеризует внешние, объективные качества предмета или явления)

aĉeti покупать

-ad- суффикс, означающий длительное действие, процесс, повторяемость

adreso адрес

aero воздух

afero дело; вещь

agi действовать

aĝo возраст

ajn бы ни, угодно (частица)

-aj- суффикс, обозначающий предмет с определённым качеством, свойством; вещь

akcepti принимать

akra острый

akvo вода

al к, выражает значение дательного падежа

alia другой

alkoholo алкоголь

almenaŭ по крайней мере, по меньшей мере, хотя бы

alta высокий

ami любить

amiko друг

amplekso объём, размер

-an- суффикс, обозначающий жителя, члена коллектива, общества

angla английский

angulo угол

ankaŭ тоже, также

ankoraŭ ещё

anstataŭ вместо

-ant- суффикс, обозначающий действительное причастие (**-anta**) или деепричастие (**-ante**) настоящего времени

antaŭ перед

aparteni принадлежать

apenaŭ едва, (как) только, еле

aperi (по)явиться, показаться; возникнуть

aprilo апрель

apud около, не вплотную рядом

-ar- суффикс, обозначающий множество однородных предметов

aranĝi устраивать; обустроить

arbo дерево

armi вооружать; снаряжать

artikolo статья

arto искусство

-as окончание глагола настоящего времени

aserto утверждение, уверение

-at- суффикс, обозначающий страдательное причастие (**-ata**) или деепричастие (**-ate**) настоящего времени

ataki нападать

atendi ждать

atento внимание

atingi достичь, добраться до; добиться

aŭ или

aŭdi слышать

aŭgusto август

aŭskulti слушать

(aŭto)buso автобус

aŭto(mobilo) автомобиль

baldaŭ скоро, вскоре

banko банк

barelo бочка

baro преграда, препятствие

bastono палка

batali сражаться, бороться, биться, драться

bati бить

bazo база; базис; основание, основа

bedaŭri сожалеть

bela красивый

benzino бензин

bero ягода

besto животное, зверь

bezoni нуждаться, иметь потребность

biciklo велосипед

bildo картина, картинка, изображение, образ

bileto билет

birdo птица

blanka белый

blua синий, голубой

bo- приставка, означающая родство в результате брака

bona хороший, добрый

bordo берег

botelo бутылка

bovo бык

brako рука (вся)

branĉo ветвь, ветка; отрасль

breto полка

brili блестеть, сверкать, сиять

brui шуметь

brusto грудь

buŝo рот

butero сливочное масло

butono кнопка, пуговица

cedi уступить, поддаться

celo цель

cent сто

centro центр

certe конечно; уверенно, точно

citrono лимон

ĉambro комната

ĉapo шапка

ĉar потому что, так как, ибо

ĉasi охотиться

ĉe у, при, за; означает непосредственную близость по месту, одновременность по времени, условие совершения чего-то

ĉefa главный; старший (по должности, положению); высший

ĉelo клетка; ячейка; камера

ĉemizo рубашка

ĉevalo лошадь

ĉi это(т) (выражает близость)

ĉia всякий, любой

ĉiam всегда

ĉie везде

ĉielo небо

ĉio всё
ĉirkaŭ вокруг, около
ĉiu каждый
ĉokolado шоколад
ĉu разве, ли; выражает вопрос
da предлог, означающий меру, количество, вес, неопределенную часть чего-то (с количественными числительными не употребляется)
danci танцевать
danĝero опасность
danki благодарить
dato дата, число месяца
de от; выражает значение родительного падежа
decembro декабрь
decidi решить
dek десять
dekstra правый
demandi спрашивать
densa густой; плотный; частый
dento зуб
dependi зависеть
des тем (соотносительно с 'чем')
desegni рисовать, чертить
devi долженствовать, быть должным, быть обязанным
difini определить, точно описать; установить, обозначить, назначить
dika толстый
dimanĉo воскресенье
dio бог
direkti направлять; управлять
diri сказать, говорить (что-либо)
dis- приставка примерно соответствует приставке раз-
diskreta сдержанный; ненавязчивый, умеренный; дискретный, прерывный
distanco дистанция, расстояние, дальность
dividi (по)делить, разделить
do итак, следовательно, значит, (ну) же (для усиления при вопросе или приказе)
dokumento документ
doloro боль
dolĉa сладкий

domo дом (здание)
donaco подарок
doni дать
dormi спать
orso спина
du два
dubi сомневаться
dum во время, в течение, пока, в то время как
-e окончание производного наречия, деепричастия
-ebi- суффикс, означающий возможность
-ec- суффикс, означающий свойство, качество, состояние
eĉ даже
edzo муж
efektiva действительный, действующий, эффективный
efiko (воз)действие, влияние, эффект
-eg- суффикс увеличения, усиления
egala равный, одинаковый; равномерный
-ej- суффикс, означающий место, помещение
ek- приставка, означающая начало или кратковременность действия
ekologio экология
ekonomio экономика; экономия
eks- приставка, означающая: бывший
ekskurso экскурсия, прогулка; экскурс, отступление от темы
eksplodi взорваться
ekster вне, за
ekvacio уравнение
ekzameni экзаменовать, проверять
ekzemplo пример
ekzerci упражнять, тренировать
ekzisti существовать
el из
elekti выбирать, избирать
elektro электричество
-em- суффикс, означающий склонность к чему-либо
en в

-end- суффикс, означающий необходимость, непереносимость, обязанность (которая должна быть выполнена)
energio энергия
-er- суффикс, означающий частицу целого
escepto исключение
esperi надеяться
esplori исследовать, изучать; расследовать
esprimi выразить
esti быть, являться, находиться
estimi уважать
-estr- суффикс, означающий: руководитель, главный
-et- суффикс уменьшения, ослабления
etaĝo этаж
eviti избегать, уклониться
evolui эволюционировать, развиваться
facila лёгкий, нетрудный
fadeno нить
fajro огонь
fako отдел, отделение (ящика, стола, шкафа, учреждения); отсек; цех; специальность; раздел, область, отрасль (науки, культуры, промышленности)
fakto факт
fali упасть
fama знаменитый, известный, славный
familio семья
fari делать
februaro февраль
feliĉa счастливый
fenestro окно
feo сказочное существо
fermi закрыть
fero железо
festi праздновать
fi- приставка, означающая презрение, моральное отвращение, антипатию (характеризует отношение к предмету или явлению со стороны говорящего)
fidela верный, преданный
figuro фигура

fiksi закреплять, фиксировать; установить
filmo фильм, (кино, фото)плёнка
filo сын
lingro палец
fini заканчивать
firma крепкий
fiŝo рыба
fiziko физика
flanko сторона, бок; склон
flava жёлтый
flekxi (со)гнуть, изогнуть
floro цветок
flugj лететь
flui течь
fojo раз
folio лист
fonto источник
for прочь, долой, вон, отдаление, исключение (употребляется и в качестве приставки)
formo форма
forta сильный
fosi копать
fot(ograf)i фотографировать
frato брат
fromaĝo сыр
froti тереть, натирать
frua ранний
frukto фрукт, плод
fumo дым
fungo гриб
funkcio функция
gaja весёлый
gardi охранять, хранить, беречь
gaso газ
gasto гость
ge- приставка, используемая для обозначения сразу обоих полов
gliti скользить
globo шар
glui склеивать
grado градус, степень
gramo грамм
granda большой, великий
grasa жирный; тучный; полный (о ком-л.); жировой
gratuli поздравить
grava важный, значительный
grio крупа

gusto вкус
ĝardeno сад
ĝenerala общий, всеобщий, генеральный
ĝi он, она, оно - относится ко всем неодушевленным предметам, животным, а также к лицам, пол которых неизвестен.
ĝis до
ĝoĵi радоваться
halti остановиться
haro волос
haveno гавань, порт
havi иметь
haŭto кожа (на человеке или животном); кожура; корка
helpi помочь
herbo трава
hierauf вчера
historio история
ho! о!, ох!
hodiaŭ сегодня
homo человек
horloĝo часы
horo час
hotelo гостиница, отель
humoro настроение; нрав; жидкая среда организма
hundo собака; virhundo кобель
-i окончание глагола в неопределённой форме
ia какой-то
iam когда-то
ideo идея
-id- суффикс, означающий потомка
ie где-то
-ig- суффикс, означающий: сделать каким-либо, кем-либо, чем-либо, заставить, побудить к чему-либо
-iĝ- суффикс, означающий: сделаться каким-либо, кем-либо, чем-либо, становиться
ili они
-il- суффикс, обозначающий орудие, инструмент
imposta налог, сбор
-in- суффикс, обозначающий женский пол

-ind- суффикс, означающий достойный определённого отношения
informi информировать, извещать, сообщать
insekto насекомое
insulo остров
insulti ругать
-int- суффикс, обозначающий действительное причастие (**-inta**) или деепричастие (**-inte**) прошедшего времени
inter между, среди
intereso интерес
inviti пригласить
io что-то, что-либо, что-нибудь
iom сколько-то, некоторое количество, немного
iri идти
-is окончание глагола прошедшего времени
-ism- суффикс, означающий учение, направление, доктрину
-ist- суффикс, означающий профессию, либо принадлежность к какой-либо партии, приверженность какому-либо учению, доктрине
-it- суффикс, обозначающий страдательное причастие (**-ita**) или деепричастие (**-ite**) прошедшего времени
iu кто-то, некто, некий, некоторый, какой-то
-j окончание множественного числа существительного и прилагательного
ja ведь, же
jako пиджак, куртка
jam уже
januaro январь
jaro год
je предлог употребляемый, когда другие предлоги не подходят и для указания на определенный момент времени (иногда взаимозаменяем с аккузативом)
jen вот
jes да
ju чем (– тем)
juĝi судить

julio июль
juna молодой, юный
junio июнь
jupo юбка
justa справедливый
ĵaŭdo четверг
ĵeti бросить
ĵus сейчас, только что
kaĉo каша
kadro рама, рамка; окружение; кадр
kafo кофе
kaj и, а
kajero тетрадь
kalsono кальсоны, подштанники, панталоны (нижние); **kalsoneto** плавки, трусики
kampo поле
kanti петь
kapo голова
kapro козёл
kapti ловить, поймать
kara дорогой, милый
karesi ласкать, приласкать
karto карта; карточка
kaŝi прятать, скрывать
kato кот, кошка
ke что, чтобы
kemio химия
kesto ящик
kia какой
kial почему
kiam когда
kie где
kiel как, в качестве
kies чей
kio что
kiom сколько
kisi (по)целовать
kiu кто; который; какой из
klara ясный
klaso класс
klera образованный, просвещённый
klini наклонить
knabo мальчик
koko петух
kolego коллега
koleri сердиться, гневаться

kolo шея
kolono колонна; столб
koloro цвет
komenci начать
komo запятая
kompari сравнить, сопоставить
kompreni понять
komputi вычислять; пользоваться компьютером
komuna общий
kondiĉo условие
konduki вести, проводить; привести к чему-либо
koni знать; быть знакомым с; быть осведомленным в; иметь представление о
konkuri состязаться, соревноваться; соперничать
konscii (о)сознавать
konsenti согласиться
konservi хранить, сохранять
konsideri считать, учитывать, принять в расчёт
konsili советовать
konsisti состоять (из)
konstanta постоянный
konstrui строить
kontenta довольный
konto счет; учетная запись
kontraŭ против
kopii (с)копировать; переписывать
korbo корзина, короб
korekti исправить, поправить
korespondi переписываться
koro сердце
korpo тело
korto двор
kosti стоить
kovri покрыть
kran кран трубопроводный
kredi верить
krei создавать, творить; образовать
kreski расти
krii кричать
kritiki критиковать
krom кроме
kruco крест
kudri шить
kuiri варить, готовить пищу

kuko сладкие пирог, булка, кекс
kulero ложка
kulpa виноватый
kulturo культура
kun с
kuraĝa смелый, храбрый
kuri бежать
kutimo привычка
kuvo таз; ванна; бак; корыто
kuŝi лежать
kvankam хотя
kvar четыре
kvazaŭ как будто (бы), будто (бы), словно (бы), как если (бы), как бы
kvin пять
la определённый артикль (с его помощью выделяют конкретный предмет, о котором слушателю что-либо известно и т.д.)
labori работать
laca усталый, утомлённый
lago озеро
lakto молоко
lampo лампа
lando страна
lango язык; защелка
larĝa широкий
lasi оставить; покинуть; (от)пустить
lasta последний
laŭ по, согласно, в соответствии с, вдоль
laŭdi хвалить
laŭta громкий
lavi мыть
leciono урок, занятие
legi читать
legomo овощ
leĝo закон
lerni обучаться, учиться, изучать
letero письмо
li он
libera свободный
libro книга
ligi связать, завязать
limo граница, рубеж, предел
lingvo язык
linio линия; строка; черта
lipo губа
listo список

literaturo литература
lito кровать, постель
litro литр
loĝi жить, проживать, населять
longa длинный, долгий
ludi играть
lui нанимать, арендовать
lumi светить(ся)
lundo понедельник
luno луна
majo май
mal- приставка, означающая
прямую противоположность
malgraŭ несмотря на; вопреки
manĝi есть, кушать
maniero манера; способ, образ
(действия)
mano рука, кисть
mardo вторник
maro море
marto март
maŝino машина, механизм;
станок
matematiko математика
mateno утро
meblo мебель
mem сам
memori помнить
mendi заказать
merito заслуга, достоинство
merkredo среда
metalo металл
meti класть, помещать, ставить,
положить
metodo метод
metro метр
mezo середина
mezuri мерить
mi я
mil тысяча
minus минус
minuto минута
miri удивляться
mis- приставка, означающая
неверное, ошибочное действие
modelo модель; образец
mola мягкий
momento мгновение, миг, момент
monato месяц
mondo мир, свет

mono деньги
monto гора
montri показывать
morgaŭ завтра
morti умереть
movi двигать
multe много
muro стена
muzeo музей
muziko музыка
-n окончание винительного падежа
существительного (а также
прилагательного и местоимения)
nacio нация
naĝi плыть
naski родить, рождать
natur природа, естество
naŭ девять
nazo нос
ne не, нет
necesa необходимый, нужный
nek ни
nenia никакой
neniam никогда
nenie нигде
nenio ничто
neniu никто, ни один, никакой
nervo нерв
ni мы
nivelo уровень
nokto ночь
nombro число, численность
nomo имя, название
nordo север
normala нормальный, обычный
nova новый
novembro ноябрь
nu ну
nubo облако, туча
nukso орех
nul нуль, ноль
numero номер
nun сейчас, теперь
nur только, лишь, всего лишь
-o окончание существительного в
единственном числе
objekto объект, предмет, вещь
-obl- суффикс кратных
числительных

odori пахнуть
ofendi обижать
oficiala официальный
ofico должность, служба
ofta частый
ok восемь
okazi произойти, случиться,
состояться
oktobro октябрь
okulo глаз
okupi занимать, оккупировать
ol чем (при сравнении)
oleo жидкое масло
-on- суффикс дробных
числительных
oni неопределённо-личное
местоимение (употребляется, если
действующее лицо не названо)
onklo дядя
-ont- суффикс, обозначающий
действительное причастие
(**-onta**) или деепричастие (**-onte**)
будущего времени
-op- суффикс собирательных
числительных
opinii думать, полагать, считать,
иметь мнение
oranĝo апельсин
ordo порядок; разряд; строй
ordoni приказывать
orelo ухо
organo о'рган
oriento восток
-os окончание глагола будущего
времени
osto кость
-ot- суффикс, означающий
страдательное причастие (**-ota**)
или деепричастие (**-ote**) будущего
времени
ovo яйцо
paco мир, покой
pafi стрелять
pagi платить
paĝo страница
paki паковать
pano хлеб
pantalono штаны, брюки
papero бумага
pardon извинить, простить

parenco родственник
parko парк
paroli говорить (о чём-либо)
partio партия, сторона (в политике; споре; игре; браке)
pasporto паспорт
patro отец
pendi висеть
peni стараться, пытаться
pensi думать
per посредством; выражает значение творительного падежа
permesi позволить, разрешить
peti просить
pezi весить, иметь вес
piedo нога, ступня
placo площадь
planedo планета
planko пол
plano план
plasto пластмасса, пластик
plata плоский, ровный, гладкий
plej наиболее, самый
plena полный
plendi жаловаться, причитать
plezuro удовольствие
pli более, больше
plu более, больше; дальше, далее
plus плюс
po по (для разделительных числительных)
polico полиция
politiko политика
pomo яблоко
ponto мост; перемычка
por для, за, с целью, 'для того, чтобы' (используется для обозначения цели, назначения, цены за что-то; лица, к которому относится действие; будущего времени, в течение которого должно длиться действие)
pordo дверь
porko свинья
porti нести
posedi обладать, владеть
post после, через, за
postuli требовать
poŝo карман

poŝto почта
poto горшок
povi мочь, иметь возможность
pra- приставка, соответствующая приставке пра-
prava (он) прав
preciza точный
preferi предпочитать
preĝi молиться
premi (с)жать, давить
preni брать, взять
prepari готовить, (под)готовить
presi (на)печатать
preskaŭ почти
preta готовый
preter мимо
prezenti представить, предложить; (по)знакомить
pri о, об
principo принцип
printempo весна
pro из-за, по причине, за, ради
problemo проблема, вопрос, задача
produkto продукт
profesio профессия
profesoro профессор
profito выгода, прибыль
programo программа
projekto проект
promesi обещать
proponi предложить
propra собственный
provi испытать, проверить, (по)пробовать
pruvi доказать
pulvoro порошок
puni наказывать, карать
punkto точка
pura чистый
radiko корень
radio радио; луч
rado колесо
rajto право
rakonti рассказать
rando край (чего-либо)
rango ранг, чин, звание, степень, разряд
rapida быстрый, скорый
rato крыса

re- приставка, означающая обратное или повторное действие
reala реальный, действительный, вещественный
reciproka взаимный
regiono регион, область, край
regulo правило
reklamo реклама
rekta прямой
renkonti встретить
respondi ответить
resti остаться
reto сеть, сетка
revi мечтать
ricevi получить
riĉa богатый
ridi смеяться
rigardi смотреть, глядеть
rilati относиться, иметь отношение
rimarki заметить
rimedo средство; мера
ringo кольцо; шайба (под винт)
ripari чинить, ремонтировать; исправлять
ripeti повторить
ripozi отдыхать
rivero река
rizo рис
robo платье
rompi ломать
rondo круг
rozo роза
rubo мусор, хлам; отбросы
ruĝa красный
ruli катить; исполнять программу
sabato суббота
sablo песок
saĝa умный, мудрый
sako мешок; сумка; пакет
salo соль
salti прыгнуть
saluti приветствовать
sama тот же самый; такой же самый, одинаковый
sana здоровый
sango кровь
sankta святой, священный
sapo мыло
savi спасать, избавлять

scienco наука
scii знать
se если
sed но
seĝo стул
seka сухой
sekreto секрет, тайна
sekso пол; секс
sekvi (по)следовать; соблюдать (что-л.)
semo семя
sen без
senco смысл
sendi послать
senti чувствовать
sep семь
septembro сентябрь
serĉi искать
serio серия; ряд; последовательность
serioza серьёзный
serpento змея
servi служить; прислуживать
ses шесть
severa строгий, суровый
si себе, себя (возвратное местоимение употребляется только в третьем лице)
sidi сидеть
signifi значить
signo знак, обозначение; признак; символ
simila похожий, подобный
simio обезьяна
sincera искренний
sinjoro господин, синьор
sistemo система
skribi писать
socio общество
sola единственный, одинокий, один
soldato солдат, воин
solvi решить, найти решение; растворять
somero лето
sonĝo сон, сновидение, грезы, мечта
soni звучать
spaco пространство; протяжённость

speciala специальный, особый
speco разновидность; вид; род; сорт
spiegulo зеркало
spiri дышать
spirito дух
sporto спорт
spuro след, отпечаток
stacio станция
stari стоять
stelo звезда
stranga странный
strato улица
studento студент
sub под
subite вдруг, внезапно, неожиданно
substanco вещество; субстанция; сущность
suferi страдать
sufiĉa достаточный
sukcesi иметь успех; успеть; суметь
sukero сахар
suko сок
sumo сумма
suno солнце
super над
supozi предполагать
supro верх, вершина
sur на
surfaco поверхность
ŝafo баран
ŝajni казаться
ŝalti включить
ŝanco шанс, случай, удача; вероятность, возможность
ŝanĝi (из)менять
ŝargi зарядить; загрузить
ŝarĝi (за)грузить, нагружать; обременять
ŝati нравиться, высоко ценить
ŝerci шутить
ŝi она
ŝipo корабль, судно
ŝlosi запереть; закрыть
ŝnuro верёвка; хорда
ŝranko шкаф
ŝtato государство, штат
ŝteli воровать, красть

ŝtofo ткань, материя
ŝtono камень
ŝtupo ступень(ка)
ŝuo ботинок, туфля
ŝuti (на)сыпать
tabelo таблица, расписание
tablo стол
tabulo доска
tago день
taksi оценивать
tamen однако
tasko задача, задание
taso чашка
taŭgi годиться, быть пригодным
teatro театр
teksto текст
telefono телефон
telero тарелка
televido телевидение
temo тема
tempo время
tendo палатка
teni держать
teo чай
tero земля
tia такой
tial поэтому
tiam тогда
tie там
tiel так
timi бояться
tio то
tiom столько
tiri тянуть, тащить, привлекать, извлекать
tiu тот
toleri терпеть
torto торт, сладкий пирог
tra сквозь, через, насквозь
tradicio традиция
traduki переводить
trafi попасть (в); поразить; встретить случайно; оказаться
tramo трамвай
trankvila спокойный
tranĉi резать
trans за, через, по другую сторону или в этом направлении
tre очень

tremi дрожать
tri три
trinki пить
tro слишком, чрезмерно
trovi найти
truo дыра, отверстие
tubo труб(к)а
tuj тотчас, сразу, сейчас же, немедленно
tuko платок, четырехугольный кусок материи
turisto турист
turni повернуть, обратить
tuŝi касаться, трогать, затрагивать
tuta весь, целый
-u окончание повелительного наклонения глагола
-uj- суффикс, означающий вместилище, плодовое дерево, редко для обозначения страны (вытеснен суффиксом -i-)
-ul- суффикс, означающий лицо с определенным свойством, качеством
-um- суффикс, не имеющий определенного значения (используется для образования

слов, соотносящихся с исходными)
ungo ноготь, коготь
universala универсальный, всемирный, всеобщий
universitato университет
unu один
urbo город
-us окончание условного наклонения глагола (выражается с помощью частицы 'by')
uzi употреблять, использовать, применять
vagono вагон
valoro ценность, стоимость, значение; величина
vana напрасный
varia различающийся; переменчивый, переменный
varma тёплый
ve увы
veni продать
vendredo пятница
veni прийти, приехать, прибыть; наступить
venki победить, одержать победу
vento ветер

vera правдивый, истинный, настоящий, подлинный
verda зелёный
verki сочинить, создать
vespero вечер
vesto одежда
vetero погода
veturi ехать
vi ты, вы
viando мясо
vidi видеть
vilaĝo деревня, село
viro мужчина
vitro стекло
vivi жить, существовать
vizaĝo лицо
viziti посещать
voĉo голос
vojo дорога, путь
voki звать
voli хотеть
vorto слово
vundo рана
zono пояс, зона
zorgi заботиться (o); нянчиться с, ухаживать за

Если Вы хотите расширить словарный запас и потренироваться, то вот дополнение!

abio - norda arbo kun "kudriloj"
 aboli - nuligi, forigi
 abomeni - malŝategi
 aboni - mendi
 aborigeno - landonaskulo, praloĝanto
 absoluta - senkondiĉa
 abstini - tute ne uzi (alkoholon)
 absurda - kontraŭa al normala saĝo; tute ne komprenebla
 abunda - grandakroma
 acida - citrongusta
 adapti - precizigi
 adiaŭ - saluto ĉe foriro
 adicii - aldoni nombron
 adjektivo - a-vorto, ecovorto
 adjunkto - helpoficisto
 administri - direkti
 admirii - opinii, ke io aŭ iu estas tre bona aŭ tre bela
 admoni - diri: "faru tion! estas bone!" aŭ "ne faru tion! estas malbone!"
 adopti - alpreni nepropran idon kiel sian
 adori - altepensegi
 adolto - plenkreskulo, plenaĝulo
 adverbo - e-vorto
 afabla - helpema
 afido - fiinsekteto sur kreskaĵo
 aŝio - murfolio
 aflikti - kor-dolorigi
 aforismo - (saĝa) diraĵo
 aglo - granda birdo kun malrekta birdmanĝilo
 agordo - multaj muzikiloj sonantaj bone kune
 agrabla - bonsenta

ajlo - (verda aŭ blanka) akragusta herbo, uzata kiel legomo
 akademio - oficiala societo de verkistoj, sciencistoj aŭ artistoj
 akceli - (pli)rapidigi
 akcento - pli forta sonigo de ero de vorto; pli forta atento al ero de temo
 akcidento - (subita) malfeliĉa okazaĵo
 akiri - ekhavi per faro
 akompani - iri kun iu; ludi muzikon, kiam iu kantas
 akordo - multaj sonoj (de unu muzikilo) kune ludataj; sameco de sentoj aŭ opinioj inter du aŭ pli da homoj
 akrido - saltanta kaj fluganta insekto
 akrobato - kiu faras scipovajn korpajn movojn, saltojn...
 akso - linio, ĉirkaŭ kiu turniĝas rado, ero de maŝino
 aktiva - faranta ion, farema
 akto - dividajo de teatraĵo; (dokumento pri) grava oficiala decido
 aktoro - homo, kiu ludas (kvazaŭas esti alia homo) en teatro
 aktuala - nun estanta, nun interesa
 akurata - kiu faras aferojn bone kaj precizatempe
 akuzi - diri, ke iu kulpas pri io
 alarmo - ĝenerala sciigo pri danĝero; alvoko al batalo
 albumo - libro por teni fotojn, desegnojn
 aleo - vojo inter arboj en ĝardeno aŭ parko

alergio - tro forta reago de la korpo al certa substanco
 algo - akvokreskaĵo
 alial - alikiale
 aliam - alitempe, alifojte, aliokeze
 aliel - alie, alimaniere
 alies - de iu alia, de alia
 almozo - mono, kiun oni donas al malriĉulo
 alternativo - elekto
 aludi - paroli ne pri tio, sed pri io, kio pensigas pri tio
 alumeto - fajrobastoneto
 amara - maldolĉa
 amaso - kunkiomego
 amatoro - iu, kiu faras ion ne por vivteni sin, sed por sia plezuro
 ambasadoro - ĉefa homo de iu ŝtato en alia ŝtato
 ambaŭ - duope
 ambulanco - aŭto por alporti vunditon aŭ malsanulon
 ampolo - vitra, fermita tub(et)o
 amuzi - ĝojigi, ridigi
 analfabeta - nelegoscia
 analizi - serioze (kritike) science pensadi
 anaso - akvobirdo aŭ kortobirdo kun egale larĝa birdmanĝilo kaj mallonga kolo
 anekdoto - mallonga rakonto pri (gaja) okazaĵo
 anestezi - sensentigi
 angilo - serpento-simila fiŝo
 anĝelo - supernatura (bona) estulo aŭ estaĵo; sendito de dio
 animalo - besto

animo - spirito, malkorpo
 ankor - haltilo de ŝipo en maro
 anonci - diri, ke io okazos
 anonima - sennoma
 ansero - akvobirdo aŭ kortobirdo kun longa kolo
 ansio - malrekta, elstara tenilo (ekzemple de taso)
 anteno - kaptilo de radio
 antikva - malnova
 aparato - maŝino
 aparta - ne kuna, dis(igit)a
 apartamento - loĝejo, ĉambro
 aperta - malfermita
 aperturo - malfermaĵo, truo
 apetito - manĝovolo
 aplaŭdi - bati siajn manojn unu kontraŭ la alia, por montri laŭdon
 apliki - uzi scienciaĵo en la farado; uzi ion por ĝia celo
 apogi - subteni
 apopleksio - subita halto de pensilaj funkcioj
 apoteko - sanigilejo
 aprobi - diri, kion diris aŭ faris iu alia, estas bone dirita aŭ farita
 araneo - okpieda best(et)o (manĝas insektojn)
 arbitra - dependa de la volo de nur unu homo
 arbusto - kreskaĵo kun branĉ(et)oj, sed (preskaŭ) sen arbtubo
 arda - varmega (sen fajro)
 aresti - (laŭ leĝo) kapti iun por malliberigi
 argilo - iuj specoj de tero (el iuj de tiuj specoj oni faras farŝtonojn)

argumento - fakto, kiun oni pensas, por pruvi ion
 arĝento - valora metalo (Ag)
 arko - ero de rando de rondo; konstruaĵo tiuforma
 armeo - ŝtata aro da soldatoj kaj soldatestroj, kun pafiloj kaj aliaj bataliloj
 aromo - bonodoro
 arterio - tub(et)o en la korpo, tra kiu fluas sango
 artiklo - ejo, kie ostoj estas ligitaj
 ascendi - supreniri
 asembleo - leĝo-fara kunveno
 asfalto - malblanka stratkovraĵo
 asimili - enpreni, alproprigi
 asisti - helpi
 asocio - grava aŭ granda aro da homoj, kuniĝintaj por komuna celo (kutime kun estraro kaj regularo); kunligo de aferoj kun komunaj ecoj
 aspekti - vidiĝi, elrigardi
 aspiri - atingvoli
 astro - objekto en ĉielo (suno, luno, steloj, planedoj)
 ateismo - sendiismo, dineismo
 ateisto - nekredanto, nekredulo, sendiulo
 atenci - mortigprovi, ataki ies korpon, rajton
 atesti - oficiale diri, ke io estas tia kaj tia, ĉar oni mem vidis ĝin
 atlaso - kartaro
 atomo - plej malgranda ero de substanco
 aŭdaca - kuraĝa malgraŭ konataj danĝeroj aŭ problemoj
 aŭtoritato - efiko bazita je estimo
 aŭtomato - maŝino, kiu faras ion sen homo
 aŭtonoma - memstara
 aŭtoro - kreinto, verkinto, farinto
 aŭtuno-folifalotempo/triajartempo/
 malprintempo
 avantaĝo - tio, kio donas pli da sukceso
 avara - kiu ne volas doni ion al iu alia
 aventuro - danĝera aŭ plezura (neatendita) serio da okazaĵoj
 avenuo - larĝa strato, kutime kun arboj laŭlonge de ĝi
 averaĝo - mezombro, mezumo
 averti - diri: "ne faru!", "malbono okazos!"
 aviadilo - flugmaŝino, aerveturilo
 avida - fihavivola
 avo - patro de patr(in)o; prapatro
 azeno - kvarpieda besto, simila al ĉevaleto, kun pli longaj oreloj
 babili - paroli pri ne seriozaj aferoj
 bacilo - unuĉela fivivulo; eta viva kialanto de malsano
 bagatelo - malgrandaj, malgravaĵoj
 baki - pretigi manĝaĵon (aŭ ion alian) en fajrujo per varmeĝo
 bakterio - unuĉela vivulo
 balai - per ilo el branĉetoj aŭ fadenoj for-maltiri malpuraĵojn
 balanci - movi tien kaj reen (unu punkto restas sam-eje)
 balbuti - malfacile paroli kun (ne volitaj) interrompoj aŭ ripetoj
 baleno - grandega besto, kun formo de fiŝo, vivanta en la maregoj
 balo - dancofestoj
 baloti - voĉdoni
 bambuo - alta firma varmlanda herbo, uzata por konstruado, meblo-farado
 bandaĝo - vundokovraĵo
 bando - muzikistaro
 bani - enakvigi, lavigi, akvopurigi
 bankedi - bonmanĝi kaj festi
 banko - kutime ŝtata "afero", okupiĝanta pri mon-aferoj
 barbio - hartranĉisto
 barbo - hararo sub la buŝo
 bariero - barilo
 baseno - naĝejo

basko - libere pendanta malantaŭa ero de veste
 baterio - ligita aro da elektrofantoj; aro da pafilegaj
 bazono - ejo kun multaj vendo-tabloj
 bebo - ideto, etulo tre juna
 beko - firma birdmanĝilo
 beletro - arta literaturo
 bendo - mallarĝa, longa ero el maldika substanco; ringo ĉirkaŭ rado; informado-vojo (radio, televido, inter komputiloj)
 beni - peti dion fari bon(aĵ)on por iu
 benko - meblo por sidi (por iom da homoj)
 beto - legomo kun manĝebla dolĉeta radikoj (fonto de sukero)
 betono - konstru-substanco el pulvoro, ŝtonetoj, sablo
 betulo - arbo kun preskaŭ blanka kovraĵo
 bibliografio - fontolisto, fontaro
 biblioteko - librejo
 bido - globeto kun truo tra ĝi por trameni fadenon
 bieno - kampara posedaĵo, ofte granda
 biero - malforta alkohola trinkaĵo
 bindi - forte kunligi (kudri,...) foliojn kaj ĉirkaŭmeti firman kovrilon, por fari libron
 biografio - vivpriskribo
 biologio - viv(a)scienco
 blasfemi - diri vortojn por ofendi dion
 bleki - aŭdigi sian voĉon (pri bestoj)
 blinda - malvidanta, ne povanta vidi
 blogo - reta-taglibro
 blonda - kun flavecaj haroj
 blovi - el-maltiri aeron (el la buŝo)
 bluzo - veste kovranta la supran eron de la korpo
 boato - ne tre granda akvo-veturilo
 boji - fari la laŭtan sonon, kiun faras hundo
 bokalo - vitraĵo
 boli - transiri de fluaĵo al gaso
 bombo - batalilo, ĵetata al malamika ejo, kiu eksplodas
 bombono - malgranda dolĉaĵo
 bori - fari truan per turnado de ilo
 botaniko - kreskaĵoscienco
 braceleto - brakringo
 brando - forta (35% aŭ pli) alkohola trinkaĵo
 branko - tio, per kio fiŝoj spiras sub akvo
 brasiko - legomo kun multaj folioj
 brava - scipova; sentima antaŭ danĝeroj
 bredi - naskigi kaj kreskigi bestojn
 brems - haltigilo
 briko - rektangula farŝtono
 brodi - beligi ŝtofon, desegnante per fadenoj
 brokanti - vendi uzitajn objektojn por denova uzo
 broso - ilo kun multaj firm-haraj aŭ firm-fadenoj
 brovo - haroj super la okuloj
 bruli - fajri; esti en fajro
 bruna - kun koloro de malnovaj herboj aŭ pano
 buĉi - mortigi kaj distranĉi beston por ekhavi vianon
 budĝeto=buĝeto - antaŭe farita plano pri uzado de mono
 bukedo - florigaĵo
 buko - ligilo por fermi zonon, ŝuon,...
 bulbo - dika subtera ero de kreskaĵo el multaj dense sidantaj folioj, el kiu malsupre kreskas radikoj
 bulko - blanka pan(et)o
 bulo - pli-malpli globforma objekto
 bulteno - informfolio, sciigo, sciigfolio
 bulvardo - larĝa strato
 bunta - multkolora, varikolora
 burĝo - homo nek riĉa, nek malriĉa, kiu ofte ne havas emon ŝanĝi la socion
 burĝono - pli-malpli randa ero de kreskaĵo, el kiu kreskos floro aŭ folio
 butiko - vendejeto
 celebri - (memor)festi
 cemento - pulvoro, kiu pro aldono de akvo rapide firmiĝas
 centimetro - 0,01 metro
 cenzuri - enhancekzameni

cepo - pli-malpli randa kreskaĵo kun dolĉe-akra gusto, uzata kiel legomo
 cerbo - pensilo en la kapo
 ceremonio - la difinitaj agoj dum festo aŭ en bonmanieraj sociaj rilatoj
 cetera - kroma, malfirma, nedirita
 ci - vi
 cis - maltrans, ĉiflanke de
 cifero - unu en aro [1 2 3 4 5 6 7 8 9 0]
 cigaredo - fumtubo
 cigaro - fumtubego
 cigno - granda blanka (malofte malblanka) akvo-birdo kun tre longa kolo
 cikado - insekto, kiu muzikas
 cikatro - videbla postrestaĵo de vundo
 ciklo - serio (de okazaĵoj), kies fino estas ĝia komenco
 cilindro - objekto longa kaj ronda; (objekto kun) surfaco, de kiu ĉiuj punktoj estas je sama distanco de rehta linio
 cimo - plata fiinsekteto en lito,..., kiu trinkas sangon
 cindro - polveca restaĵo post fajro
 cirkelo - rondlinio
 cirkulo - rondlinio; linio, kies ĉiuj punktoj havas saman distancon al unu punkto
 cirko - teatro, kie prezentas besto-lemigistoj...
 cirkonstanco - ĉirkaŭesto, ĉirkaŭokazaĵo
 cirkulero - letero sendita al multaj homoj
 cirkuli - rondmoviĝi
 cirkvito - la vojo, laŭ kiu elektro moviĝas
 ciro - pli-malpli densa fluaĵo por briligi ŝuojn
 citi - ripeti la vortojn de iu alia
 civiliziti - socie klerigi
 civito - ĉiuj ŝtatoj kun politikaj rajtoj kune; politike memstara urbo
 civitano - ŝtato, urbano (kiel posedanto de politikaj rajtoj)
 colo - iulanda mezuro por longo, 0,0254 metro
 ĉagreni - malĝojigi
 ĉapelo - kapvesto/kapkovraĵo, ĉapego
 ĉapiro - ero de teksto en libro kun propra komenco kaj fino
 ĉarma - bela kaj altiranta
 ĉarniro - ilo fiksita al (ekzemple) pordo kaj al ĝia kadro, pro kiu la pordo povas malfermiĝi turniĝante
 ĉaro - veturilo sur radoj (kutime sen maŝino)
 ĉarpeni - arboajlabori
 ĉeko - papero, kiun oni povas interŝanĝi kontraŭ mono
 ĉeno - ligilo el serio da kunligitaj metalaj ringoj; sinsekvo de aferoj aŭ okazaĵoj
 ĉerizo - malgranda ofte ruĝa, globforma frukto de arbo: acida aŭ dolĉa
 ĉerko - mortujo, kesto, en kiu oni enterigas mortintojn
 ĉerpi - elpreni fluaĵon per la mano aŭ per ilo taŭga por tio
 ĉesi - komenci ne esti; komenci ne okazi
 ĉifi - malorde kunpreni paperon, ŝtofon...
 ĉimpanzo - simio plej simila al homo
 -ĉj- - [kara viro aŭ knabo] (post kelkaj literoj de la vorto: paĉjo = pa(tro) + -ĉjo)
 damaĝi - maluzindi, maluzebli
 damo - sinjorino
 dank' al = danke al
 dateno - datumo, informoero
 daŭri - adi
 debeto - ricevota mono en la konto
 deci - esti laŭa al la ĉirkaŭokazaĵoj k kondiĉoj
 decimale - dekuma
 dediĉi - skribi, ke libro estas verkita por iu; uzi preskaŭ ĉiun sian tempon aŭ forton por iu celo
 defendi - fari ion kontraŭ atako; gardi
 defecito - (mon)malsufiĉo
 definitiva - ne(plu)ŝanĝebla, fina
 degeli - fluaĝi (akviĝi)
 degeneri - maltravi la komencajn bonaj ecojn aŭ valorojn
 dekadado - tagdeko, jardeko
 dekalogo - dek ordoj

deklami - laŭlegi
 deklari - oficiale sciigi/informi
 deklivo - surfaco, kiu je unu flanko estas alta kaj je la alia flanko malalta
 dekoracio - plibeligo de ĉambro, konstruaĵo
 delegi - fari ion ne mem, sed aranĝi, ke iu alia faros (nome de)
 delico - plezuro
 delikata - precize farita; rompebla; bela; bongusta; malpeza; maldika
 deliro - spirita malordo, interalie kun malorda parolado
 demenco - malsano de la pensilo (pro granda aĝo)
 demisi - ekŝiĝi, eksoficiĝi
 demokratio - hom/ar/estr/aĵo
 demokrato - malsupreniri, desupri
 demonstri - montri, klarigi, pruvi
 demonstracio - montrado, pruvado
 denove - ree, nove, refoje
 denunci - informi policon pri iu pro sia intereso
 deponi - gardedoni, lasi ion ĉe iu por dumtempa gardado
 deprimi - iĝi senenergia, malgaja
 dermatologo - haŭtisto, haŭtsanigisto
 descendi - malsupreniri, desupri
 deserto - postmanĝo, ofte dolĉa
 desperi - malesperi, senespero
 destini - antaŭe fiksi la celon, funkcio aŭ uzon de io; antaŭe fiksi la vivon de iu
 detalo - malgranda ero de io
 detekti - trovi, malkovri
 detektoro - malkovrililo
 deteni - iĝi iun ne fari ion
 determini - precize konigi al si, kio aŭ kia estas io ne jam konata
 detru - maledstigi, rompi, per forto malkonstrui; nenigi
 devii - devoiĝi, discesi, irigi laŭ alia vojo ol normale aŭ al ne celita ejo
 dezajno, dizajno - projektado, formkreado, vid(a)kreado
 dezerto - regiono kun tre seka tero, kie preskaŭ neniu kreskaĵo kreskas
 deziri - voligi; voli havi ion; voli fari ion
 deĵori - plenumi sian servon (laŭ horaro)
 diabeto - sukermalsano
 diabla! - maldie!
 diafana - tralumebla
 diakrita signo - kromsigno, alsigno, supersigno, subsigno
 dialogo - interparolo
 dianto - herbo kun tubeca kvinnumbra floro
 dieto - manĝmaniero laŭ preskribo aŭ regularo
 difekti - malbonigi, rompante aŭ forprenante eron
 diferenci - malsami, esti malsamaj laŭ iuj ecoj, aŭ laŭ kiomo
 digesti - kiam la korpo prilaboras manĝaĵojn
 digo - akvobaro
 diktatoro - fiestranro, fiŝtatestro
 dikti - diri ion, por ke iu alia skribu ĝin
 diligenta - laborema; plene atentanta sian laboron
 diluvo - superakvo
 dimensio - (longo, larĝo, alto)
 dinamiko - fortomovoscienco
 diploma - dokumento (pri sukcese faritaj ekzamenoj,...)
 direktoro - direktisto
 disidentulo - alipensulo
 disko - randa, plata objekto
 diskrediti - misfamigi, malbonfamigi
 diskurso - parolado, teksto
 diskuti - interparoli, interŝanĝante opiniojn
 disonanco - disoneco, disonaĵo
 disponi - havi ion por uzi ĝin laŭ sia volo
 disputi - akrinterparoli
 distingi - malsamvidi, konscii, ke du aferoj estas malsamaj
 distri - deturni la spiriton, la atenton; gajigi
 distribui - disdoni, disporti, dissendi, disvendi

diurno - tagnokto, 24 horoj
 divano, sofo, kanapo - kuŝsidmeblo (meblo por kuŝi kaj sid)

diveni - sencisolfi, kompreni, solvi sen scio
 diversa - malsama, kun malsamaj ecoj

dogano - imposto; oficejo, kiu prenas imposton
 doktoro - iu, kiu verkis sciencajn librojn (kaj ekhavas dokumenton); sanigisto

domaĝi - bedaŭri
 domajno, domeno - retnomo
 donacio - mon-donaco

dorloti - tro permeseme agi al iu
 doto - edziĝdono, havaĵo, kiun edz(in)o alportas okaze de geedziĝo

dramo - teatra verko; tre sentiga okazaĵo
 drato - metalŝnuro, metalfadeno

dresi - lernigi/ekzerci beston
 driado - arbofe(in)o
 drinki - trinki alkoholaĵon

drogo - dependiga aktiviga/malaktiviga substanco (alkoholo)

droni - subakviĝi (kaj pro tio morti)

duala - dueca
 dualismo - duismo

dueto - duopo, duo
 dukto - kondukotubo

ĉungi - fari dokumenton kun homo, ke tiu laboros kontraŭ pago; lui

duno - sablomonto
 dura - malmola
 ebena - plata

ebrii - troa trinki alkoholaĵojn

eduki - vivolernigi, vivoscidon
 edro - faco

efekti - efiki sur vidanton, leganton aŭ aŭskultanton

egoismo - memismo, memcentreo
 egoisto - sinamulo, memisto, memcentristo

eĥo - ripetigo de sono pro reveno de surfaco
 ekipi - havigi al iu ĉion necesan por funkcio, veturo,...

ekrano - surfaco, sur kiun oni rigardas filmojn

ekscesi - tro(e) fari
 eksciti - ekfarigi; elvoki; ekkiati atenton, scivolon, koleron

ekscizi - fortranĉi
 ekskluzivi, eskcludi - malenhavi

ekskremento]=fekaĵo(j) - restaĵoj, eligitaj el la korpo

ekskuzi - senkulpiĝi, pardoni

ekspansio - pluiĝo

ekspedi - (ricevi de la sendinto kaj) sendi al difinita adreso

eksperimento - metodoprovo por ekzameni aŭ pruvi ion

eksperto - fakulo

ekspertizo - (valor)takso

eksplici - klare esprimi

eksplici - klarigi

ekspluati - uzi ion tiel, ke estos profito; tro profiti de ies laboro

ekspozicio - aro da objektoj por montri/konigi ilin al la homoj

ekspresa - rapida, rekta

ekspresionismo - esprimismo

ekstra - aldona, aldondioma

ekstradicio - transdono

ekstravaganco - nekomuna strangaĵo

ekstrema - plej (mal)grava; plej fora de la mezo

ekumena - tutmonda, universala, ĝenerala

ekvatoro - pensevidita meza ronda linio ĉirkaŭ la tero

ekvilibra - ne falanta al unu aŭ alia flanko; egalpeza, sampeza

ekvinokso - tagnoktegalaco, noktegalaco

ekvivalenta - samvalora, egalvalora

ekzakta - preciza

ekzekuti - leĝe mortigi

ekzemplero - unu el multaj samaj aŭ samspecaj

ekzistencialismo - ekzistadismo

elasta - per (iom da) forto facile plilongigebla, sed reprenanta sian antaŭan formon post forigo de tiu forto

elefanto - grandega besto kun longa, kaptopovanta nazo

eleganta - bonguste vestita, belvestita

elektrokardiogramo elektrokorbaltinuo elektroskopo - elektromezurilo

elemento - konsistiga ero

elipso - fermita linio, por kies punktoj kontentigas la kondiĉon: la sumo de la distancoj al du punktoj (fokuso) estas egala

emajlo - vitreca substanco per kiu oni kovras potojn,...; ĝi kovras dentojn

embaraso - malhelpaĵo, malfacilaĵo

embargi - malpermesi

embrazuro (paŝ)fenestreto

eminenta - elstara

emocio - forta tuŝo al la spirito aŭ la koro ((mal)ĝojo, kolero,...)

empatio - kunsent(ad)o, sentokompreno

empireo - la plej alta ĉielo

endemia - regiona, eja

enigmo - malklara, malfacile komprenebla afero; ne klarigebla afero; speciale malklare vortumita demando

enketi - oficiale esplori; larĝskale pridemandi

enkalkuliĝi - ekokupiĝi pri aferoj, pri kiuj iuj aliaj estas okupiĝantaj

entrepreni - komenci gravan, grandan taskon/faron/aferon

enui - senti sin malbone, ĉar nenio okazas

envii - malĝoji, ke oni ne havas ion, kion iu alia ja havas

epicentro - surfaca centro

epidemio - kiam malsano trafas multajn homojn sameje kaj samtempe

epoko - historiero, pli granda ero de tempo dum historio

epigrafo - surskribaĵo

epiteto - ecovortajo

erari - misi, malpravi, misfari

erinicio - akrilbesto

eritrocito - ruĝa sangoĉelo

erudicio klereco

eskalatoro ruliŝtuparo

esenco - la ĉefa, plej signifa, nemalhavebla ero de io

eskapi - liberiĝi, sukcesi forkuri de danĝero

establi - starigi kaj aranĝi aferon/faron,...

estetiko - beleco-scienso

estingi - malfajrigi, forigi fajron

etalono - normaĵo

etapo - vojo, distanco inter du haltoj

etato - listo, tabelo

etendi - plilongigi, pluiĝi; rektigi

eterna - ĉiama, ĉiamadanta, sen komenco kaj sen fino; por ĉiu tempo

etikedo - peco de papero, fiksisita sur al io, por montri enhavon, specon, adreson,...

etiketo - reguloj pri bonaj manieroj en iuj sociaj rondoj

etimologo - vortdevencientisto, vorthistoriisto

etiologio - kialoscienco

etno - homaspeco, nacio

etoso - komuna sento, pro estado en iu societo aŭ pro la ĉirkaŭaĵo

eŭfemismo - plibeliga ĉirkaŭdiro

eŭforio - ĝojosento

evento - (por multaj) grava okazaĵo

eventuala - verŝajna, ebla, okazpovanta

evidenta - memkomprenebla, klara por ĉiuj; konata al ĉiuj

fabelo - elpensita rakonto, ofte tre malnova, pri elpensitaj homoj kun foje supernaturaj scipovoj; ne kredebla aŭ ne kredinda rakonto aŭ aserto

fablo - (elpensita, lerniga) rakonto, en kiu bestoj ludas kvazaŭ homoj

fabriko - konstruaĵo, kie oni produktas aĵojn per maŝinoj

facio - ĉiu el la (plataj) flankoj de objekto

fajfi - fari akrajn sonojn per lipoj, per ilo,...; tute ne zorgi

fajlo dokumento (en komputilo)

faksi - sendi kopion de skribaĵo aŭ desegno per telefono

faksimilo - preciza reproduktaĵo de skribaĵo aŭ desegno

fakturo - priskribo de farita laboro, kun informo de la pagota mono/kosto

fakultato - fakaro (en universitato)

fakultativa - libervola, nedeviga

faldi - malrektigi

falsa - malvera; kvazaŭvera

fanfaroni - (malvere) tro igi, (tro) laŭdi sin

fantazio - krea pensevidpovo; elpensita fantomo - (neekzistanta) nur videbla figuro; reaparanta mortinto; io ne vera, nur ŝajna

far - fare de

farbo - (ofte kolora) substanco aŭ fluaĵo por kolorigi

farmakologio - sanigoscienco

farmi - lui teron aŭ kampara posedaĵo

farti - vivi, senti sin (bone aŭ malbone)

faruno - pulvorigita grio (aŭ legomo)

fasado - antaŭa ero, ĉestrata surfaco de domo

fasko - aro da samspecaj objektoj, kunligitaj; lgaĵoj

fasono - maniero de farado de vesto

fasti - ne manĝi dum pli longa tempo

faŭko - buŝejo (de besto); timiga malfermaĵo

faŭno - bestaro

favora - prezentanta sukcesoj(n) (por iu/fo)

febrio - tro alta varma-kio de homa korpo

federacio - kunligo de ŝtatoj, kiuj prezentas sin kiel unu ŝtaton

feki - eligi restaĵojn el la korpo

fekunda - multe naskanta; multe produktanta

felo - haŭto de besto (kun la haroj)

femalo, femino - virino, ino

feminismo - virinismo, inismo

fendi - per forto disigi

feno - harsekigilo

fenomeno - natura okazaĵo; tre speciala okazaĵo

ferdeko - unu el la plankoj de ŝipo

ferio - mallabortago, libera tago, kiam oni ne devas labori

fervora - pen(eg)anta, tre kaj kore penanta (por helpi iun, por atingi ion,...)

festeni - festmanĝi

fianĉo - edziĝonto, estonta edzo

fiasko - malsukceso

fibro - pli-malpli fadenforma ero de planto aŭ de besto (aŭ home (kemie) farita)

figo - manĝebla "frukto", kvazaŭ saketo kun semoj

fidi - kredi, ke iu faros bonon; kredi, ke io sukcesos

fiera - altkapa, sintrotaksa, tre konscia/kontenta pri siaj faroj

fikcio - io elpensita; elpensita rakonto; neveraĵo

konsiderata kiel veraĵo

fiki - seksumi

filantropia - homama

filologio - tekstoscienco

filtri - disigi la fluaĵajn kaj nefluaĵajn erojn

flago - kolora tuko kiel signo de lando,...

flagri - eligi nekonstantan, moviĝantan lumon

flamengo - granda birdo (ofte rozkolora; longaj piedoj kaj kolo)

flamo - luma brilo de gasoj (el fajro) (lumo kaj varmeĝo)

flari - senti (odoron) per la nazo

flati - troe aŭ malvere laŭdi iun

fliki - riparari ion, surkurdante tukon aŭ surgluante eron

flikti - flugeti; moviĝi tien kaj reen en aero; amindumi ne celante adan ligon

floso - objekto el kunligitaj arbutoj por veturigi homojn,... sur akvo

floto - ŝiparo

fluido - fluaĵo aŭ gaso

flustris - paroleti, mallaŭte paroli (por ke ne ĉiuj aŭdu)

fojno - sekiĝintaj aŭ sekiĝitaj herboj

foiro - granda kunveno kun multaj vendistoj

fondi - starigi, konstrui ion (estante la unua, kiu tion faras)

fonetiko - paroloscienco

fono - tio, kio estas malantaŭ io

fontano - ornama instalaĵo kun supren ĵetiĝanta akvo

forgesi - (ek)malmemori, ne memori; ne pripensi

forĝi - prilabori metalon per fajro kaj batado

forko - akrmanĝilo

formala - farata/farita laŭ la reguloj

formiko - insekto vivanta en grandaj socioj sub tero aŭ en mem farita monteto

formulo - signa skribformo en scienco (H₂O estas la formulo por akvo)

forno - fajrujo en domo, por kuirado aŭ varmigado

fortika - firma, malfacile malbonigebla

fosto - kolono; alta, granda arbuto (rekte (mal)supren metita)

foto - seĝo kun subteniloj por la brakoj, brakseĝo

frago - (ruĝa) sukoplenta frukto de malalta kreskaĵeto je kies ekstera flanko estas semoj

frakasi - tuterompi, rompegiti (je malgrandaj eroj)

framo - kadro

frandi - plezurmanĝi, pro la bona gusto

frapi - ekbati, (subite) forte tuŝi per mano aŭ io alia

fraŭlo - maledzo, viro ne (jam) edziĝinta

frazo - vortoj kune farantaj eldiron

fremda - malpropra, nepropra, nekonata; de alia loko

frenezoo - kapmalsano, pensilmalsano

freŝa - nova, ne malboniĝinta; ĵus farita

frida - malvarma

friti - prepari manĝaĵojn en oleo per varmeĝo

frizi - prilabori kaphararon por ke ĝi elrigardu bela

fronto - la antaŭa ero de io

frostoo - malvarmeĝo

frunto - supra antaŭa ero de vizaĝo, inter okuloj kaj hararo

fulgo - fajromalblankaĵo, malblankaĵo el fumo de fajro

fulmo - brila fajra linio en ĉielo pro elektro

fundo - malsupraĵo; ero de io, plej fora al ĝia malfarmaĵo aŭ al ĝia enirejo

funelo - ilo kun larĝa malfarmaĵo supre kaj tubeto malsupre, por pli facile fluigi fluaĵojn - en botelon,...

fuĝi - liberiĝi, forkuri (pro danĝero)

funebro - malĝojo pro morto; malĝojo pri mortinto

funto - mezuro de pezo (453,59 gramoj); nomo de iuj mon-unuoj

futuro - os-tempo, estonta tempo

furaĝo - (herboj kiel) manĝaĵo por bestoj

furioza - kolerega

fuŝi - fifari, malbonigi ion aŭ malbone fari ion, pro senzorgeco (laŭvola aŭ ne laŭvola)

futbalo - piedglobo-ludo

gajni - venki; ricevi, ĉar oni bone faris

galoŝo - superŝuo; vesto por surmeti sur ŝuoj (kontraŭ malseko)

ganto - fingrojkovraĵo, manvesto (kontraŭ malvarmo,...)

garaĝo - konstruaĵo aŭ riparejo por aŭtoj aŭ busoj

garantii - preni sur sin la respondecon pri iu/fo; certigi, ke io okazos

garni - almeti ion al io por plibonigi, plifortigi ĝin

gazeto - novaĵpapero

gazo - tre maldensa ŝtofo (ankaŭ el metalo)

gelateno - senforma, (preskaŭ) senkolora, senĝusta substanco, farita el besta korpo aŭ osto aŭ el fruktoj

generacio - aĝoaro; ĉiuj homoj proksimume samaĝaj vivantaj samtempe; nasko-ŝtupo

generalo - plej alta estro por soldatoj
generi - naskigi; estigi
genio - scipovo kreggi; bona aŭ malbona spirito (diaĵo)
gento - homaspeco; samdevena homareto; aro da familioj devenantaj de la samaj prauloj
geodezio - terglobmezurado, mondomezurado
geografio - (scienco pri) la elrigardo de Tero, ĝiaj landoj kaj regionoj...
geologo - tersciencisto
geometrio - formoscienco
gerontologio - maljunecoscienco
gesti - manmontri/kapmontri, fari movojn per mano(j), brako, kapo (por esprimi senton aŭ por sciigi ion)
gimnastiko - ekzercado de la korpo per movoj
gimnazio - mezlernejo
gingivo - la ejo de la buŝo, en kiu staras la dentoj
gipso - pulvoro (CaSO4), kiu kun akvo firmiĝas
girlingado - ornama longa kunaĵo el floroj, folioj, paperoj,...
gisto - fungeto (alkoholigus sukero)
gitaro - muzikilo kun 5-7 fadenoj sonigataj per fingroj
giĉeto - fenestreto
glaciaĵo - malvarmigita dolĉaĵo el lakto, fruktoj,...
glacio - firmakvo
gladi - platiĝi, senelstarigi vestojn per varm(eg)ilo
glando - iu er(et)o en korpo de homo aŭ besto, aŭ en kreskaĵo, kiu produktas fluaĵon
glaso - vitratrinkujo, taso
glata - surfaco tre plata, sen elstarajoj; okazanta sen malhelpoj
glavo - longa duflanka (dutrancha) tranĉilo kiel batalilo
gloro - laŭdego, famego
gluti - seka semo; globforma eta objekto
golfo - ero de maro grand-ere ĉirkaŭita de tero
gorĝo - ena ero de la kolo; antaŭa ekstero de la kolo
gorilo - plej granda hom-simila simio
gracia - ŝatmova
grajno - seka semo; globforma eta objekto
gramatiko - reguloj de iu lingvo
grandioza - belega, bonega
graveda - naskonta
grego - bestaro
greno - herbo, kies semojn oni pulvorigas por fari manĝaĵojn
grimaci - strange vizaĝmovi
grimpi - akraŭdiĝi, akraŝoni (de metalo sur metalo, de metalo sur vitro, de dento sur dento,...)
griza - inter malblanka kaj blanka
groto - truego en monto
grumbli - malriĉparoli, montri malkontenton per (ne tre klaraj) vortoj
grundo - tersupro; la supra ero de tero, rigardata kiel taŭga (aŭ ne) por kreskigado de utilaj kreskaĵoj
gruo - granda birdo kun longa maldika kolo, longaj maldikaj piedoj, kun laŭta voko; maŝino por levi objektojn, konsistanta el longa brako, je kies fino la objektojn levas ŝnuro
grupo - (malgranda) aro da homoj, bestoj aŭ aĵoj
gudro - pli-malpli fluida, glueca malblanka substanco
gumo - glueca substanco el iuj arboj (kaŭĉuko)
guto - akvero, fluaĵero
gvati - kaŝe vidadi
gvardio - gardistaro
gvidi - direkti, estrigi, montri al iu, kien iri aŭ kion fari
ĝemelo - dunaskito (trinaskito...)
ĝemi - doloraŭdiĝi, dolorsoni, esprimi dolorajn sentojn per neklaraj sonoj
ĝendarmo - policisto

ĝeni - (iom) malhelpi al iu, nemaltimiĝi
ĝentila - bonmaniera
ĝermo - io, kio fariĝos (post kreskado kaj evolulado) besto, kreskaĵo,...; komenca (af)ereto de io
ĝibo - (grasa) elstarajo de dorso de iuj bestoj; elstarajo de dorso de homo pro miskresko
ĝiraf - besto kun tre longa kolo
ĝui - ĝoj(eg)i, gaj(eg)i, feliĉi, senti grandan plezuron; ricevi plezuron de io
ĝusta - preciza, tiel, kiel devas esti; senmisa
hajlo - globetoj da firmakvo, falantaj el ĉielo
haki - batotranĉi
halo - ĉambrego
hangaro - konstruaĵo por flugmaŝinoj, aerveturiloj
harmonio - (bela) bomsenta aranĝo, kunaĵo de sonoj aŭ de la eroj de tuto
harpo - granda multfadena muzikilo, sonigata fingre
hazardo - kiam io okazas sen plano, volo, reguleco
heĝo - kreskaĵbarilo
hejmo - la propra aŭ familia loĝejo; famili(ec)a restadejo
hejti - varmigi domon; fari varmon por produkti ion
hela - luma, prilumita
hepato - organo en la korpo de homo aŭ besto, kiu produktas multajn kemiaĵojn
heredi - ricevi ion post morto de iu; ekhavi iujn ecojn, kiujn havas aŭ havis (unu el) la gepatroj aŭ parencoj
heroldi - antaŭsciigi, antaŭinformi
heroo - homo kiu faris gravajn grandajn farojn; ĉefa homo de rakonto, teatraĵo,...
heziti - malopinifiksi, maldecidofiksi, varii; ne esti certa; ne kuraĝi; ne scii, ĉu fari aŭ ne fari
higieno - scienco (aŭ reguloj) pri la rimedoj por konservi la sanon
himno - gravega ĉefkanto
hobio - ŝatokupo
hoko - fiksilo aŭ kaptilo en formo de "J" aŭ "L"
honesta - verparolanta
honoro - altepensego, granda estimo montrata de aliaj al iu; sento pri sia estimindeco/valoro
honti - havi malbonan senton pro farado aŭ pensado de io malbona, malbela, malvera,... aŭ pro nefarita devo
horaro - antaŭe difinita plano pri: horoj de forveturo de busoj,...; horoj de servado, ofidado,...
horizonto - ĉielolimo, vidata de fare hospitalo - malsanulejo, sanigejo
hufo - la piedo (fakte: ungo) de ĉevalo, ŝafo,...
humana - homeca, homama
humida - akvogasenhava, malsek(et)a
humila - pensanta, ke aliaj homoj estas pli bonaj
humuro ŝercemo, ŝerco
ĥaoso - malord(eg)o
ĥemio - kemio
ĥoro - kantistaro, kantantaro
-i - -uj-, -land-, -scienc-
ideologio - idearo, ismo, ideosistemo
idealo - estiminda celo; bonego; belego
identata - tute sama
ignori - laŭvole malatenti; laŭvole ne aŭskulti, ne rigardi
ilustri - bildigi, aldoni bildojn al (skribita, presita) rakonto; klarigi iun rakonton per aldonaj rakontoj
imago - pensevidi, formi por si pensan bildon
imati - simifari, fari ion saman aŭ similan
imperio - ŝtato kun multaj homaretoj, kies estrego foje sub si havis estrojn, estrantajn pri eroj de la ŝtato; ŝtato estranta aliajn ŝtatojn
impeti - energie ĵeti sin antaŭen
implici enhavi, subkomprenigi
impliki - malfaciligi, malordigi, malebligigi (agadon,...)
imponi - sentigi estimon
importi - enporti (en iun landon)

impreso - sento aŭ pensevido ekhavita de aŭ pri io/ia
impulso - ekmovo; momenta movo
imuna - gardsan(um)a
inaĝuro malfermo, komenco
incendio - (dom)brulo
inciti - ekfarigi ies koleron per fiŝercoj, ataketoj,...
indiferenta - montranta nenium preferon; montranta nenium kialon por prefero
indigni - senti koleron pro nejusta, malbona ago de iu alia
indiĝeno - landonaskulo, praloĝanto; homo, kies antaŭuloj jam antaŭ centoj da jaroj loĝis en tiu sama regiono aŭ lando
indiki - doni la informo(j)n bezonata(j)n (por fari ion, trovi vojon,...); montri ion farotan; montri iun por ke li/ŝi faru
individuo - unu (dis(ig)ita) el multaj similaj; unu homo, ne kiel ano de aro
indulgi - ne puni ion puneblan; ne tro forte reagi al io (malbona, misa)
industrio - farado de produktoj
inercio - neŝanĝemo
infano - homido, ido
infarkto - koratako
infekti - transdoni malsanon (per aero, akvo, de homo al homo,...)
infero - ejo, kie loĝas la maldio, kaj kien homoj postmorte estas sendataj kiel puno; ejo, kie oni forte suferas
infinito - senfinesco
inflamo - fajrumo, kiam organo malsane varmiĝas, ruĝiĝas,...
influi - efiki, havi efikon sur pensoj kaj agoj de alia(j) homo(j)
informadiko - komputoscienco
infra - malsupra
infraruĝa - transruĝa
infuzi - fari trinkaĵon, malsekigante foliojn en varmega akvo
-ingo - io, en kion oni metas tion, por teni ĝin
inĝeniero - homo kiu laŭ sciencaj metodoj faras aŭ estras laborojn (por produkti aĵojn)
inici - enkonduki
iniciati - ekigi, komencigi
injekti - enkorpiĝi (sanigilon)
inklina - ema; spiritmovata; kvazaŭ de sia spirito
inkludata - inkludata al
inkludi, inkluzivi - enhavi, enteni (en si kiel ero de la tuto)
inko - skribfluaĵo
insidi - sekrete prepari malbonon
insigno - rekonilo portata de homo (por montri anecon,...)
insisti - ade, ripete kaj firme esprimi sian opinion (aŭ peton) al aliaj
inspekti - ekzameni la agadon de iu, la funkciadon de io
inspektoro - (ĉef)ekzamenisto
inspiri - kiali, ke iu pensas pri io, ekhavas ideon, sentas ion, faras ion umane, ...
instali - meti ion ien kaj fari ĉion, por ke ĝi bone funkcii
instanco - estraro (ŝtata, urba,...) kun juĝa aŭ decida povo
instigi - diri: "jes! faru tion!"
instinkto - tio, pro kio oni povas fari aferojn sen lerno
instrui - lernigi, scidoni
instrukcio - preciza informo/ordono, kiel fari certan laboron
instrumento - ilo, laborilo
intelekt - scipovo pensi kaj kompreni rilatojn inter aferoj
inteligenta - kiu facile komprenas kaj rapide pensas
intenci - antaŭpensi, plani, voli fari ion iam; voli fari ion kun iu celo; laŭvole fari ion
interna = ena

interpreti - doni al io signifon (eblan, laŭ kunteksto,...); klarigi al nekomprenantoj; buŝe traduki
intervjui - pridemandi iun pri ties opinioj,...
insteso - granda ena ero de korpo, kie prilaborado kaj uzado de manaĝaĵo okazas intima - ne por soci(et)o; en rilato tre amikeca inundi - superakvi; subakvigi
invalido - iu, kiu ne povas bone uzi siajn krurojn, brakojn, aŭ alian korpoeron kaj tial ne povas (plene) labori
inventi - elpensi ion novan
inversa - turnita (dekstro, kie estis maldekstro; kun supro malsupre)
iniciati - kiel la unua fari ion aŭ proponi ion
-iv - -pov-, -em-
izo - sama, egala
izoli - tute disigi de la ĉirkaŭaĵo
jako - plezurŝipo
jubileo - (festo pro) dat-reveno
juro - leĝaro; ĉiuj devigaj reguloj kune
ĵaluza - sentanta doloran timon, perdi ion aŭ iun (kaj pro tio ne ŝatanta, ke iu alia interesiĝas pri tio aŭ tiu)
ĵurnalo - novaĵpapero, taglibro
kabano - dometo
kabineto - laborĉambro
kablo - (ofte metala) ŝnur(eg)o
kaduka - malfortiĝinta (pro aĝo aŭ foruziĝo); baldaŭ disfalonta; baldaŭ mortonta
kaĝo - kvazaŭ skatolo el metala ŝnuro (ekzemple kiel loĝejo aŭ tenejo por bestoj aŭ birdoj)
kajo - per muro (en akvo) fortigita strato apud rivero aŭ maro, por povi en- kaj eliri ŝipojn; simila afero apud fervojo por povi en- kaj eliri vagonarojn
kajuto - ĉambreto sur ŝipo
kaldrono - metala potego
kalendario - folio aŭ libreto kun listo de tagoj, tagsepoj kaj monatoj de unu jaro aŭ de multaj jaroj
kalkano - la malantaŭa ero de homa piedo; kalkanumo : la ero de ŝuo sub la kalkano
kalko - CaO, uzata ekzemple por blankigi murojn
kalkuli - labori kun nombroj (2+3=5)
kalo - malmoligiĝinta haŭto
kalumnii - misfamigi, rakontante valveron
kamarado - amiko, kun kiu oni faras multajn aferojn kune
kameleono - insektomanĝa besto kun longega lango, povanta ŝanĝi sian koloron
kamelo - kur- aŭ ŝarĝbesto kun unu aŭ du grasaj montetoj tra la dorso
kamen - ero en ĉambro, kie povas esti fajro sen danĝero
kamero - ĉambro(et)o sen fenestroj; ero de maŝino, en kiun lumo ne povas eniri; ilo por foti aŭ filmi
kamiono - ŝarĝaŭtomobilo
kanalo - tub(ar)o tra kiu io iras; la vojo, laŭ kiu iras informado
kancero - malsano (tro- aŭ mis-kreskado de korpoĉeloj)
kandelo - lumilo fajrigebla ŝnuro
kandidato - iu, kiu volus esti elektita aŭ konsiderata por certa funkcio aŭ ofico
kanono - paflego; rada kanto
kanzono - kanto, ofte ŝerca
kapabla - scipova bone fari ion
kapitalo - tuto de mono, havaĵoj kaj iloj de unu persono aŭ de unu societo
kaprica - subita, neantaŭvidebla volo
karafo - larĝa (vitra) botelo
karatero - ne-korpaj ecoj de homo; la (ĉiuspecaj) ecoj de io
karbo - nigra fajrebla aĵo por varmigi, kutime el prahistoriaj kreskaĵoj
kardiogramo - korbatalniso
kardiologo - koristo, korfakulo
karesi - ame tuŝ(ad)

karnavalo - festo, dum kiu oni ĝoĝiĝas, festas kunkioemege
karno - molaj eroj de besto aŭ homo (ne haŭto, ne ostoj); enaĵo de frukto (ne semoj)
karoto - (ruĝa, flava) manĝebla dolĉeta radiklo
kartoĉo - ujeto kun ŝargaĵo
kartono - dika kaj firma papero
kaserolo - kuirpoto kun tenilo(j)
kaseto - kesteto aŭ ŝranketo precizita al objekto(j) entenota(j)
kasko - (garda) firma kapvesto/ĉapo
kaskedo - ĉapo kun antaŭa elstarajo
kaso - monkesto; monrimedoj, monhavo
kastelo - (gardata) domego, loĝejo
katalogo - tabelo de objektoj (vendataj, legataj,...)
kataro - elfluo el nazo (pro malsano); "malvarmumo"
katastrofo - subita, tre malfeliĉiga okazaĵo
kategorio - aro da iel samspecaj objektoj, homoj, ideoj,..., laŭ iu ordigo
katenoj - ringoj ĉirkaŭ la manradikoj de malliberigita homo
kaŭĉuko - facile plilongigebla aĵo farita el suko de arbo
kaŭzo-kialo
kaverno - granda subtera truo
kavo - malplenaĵo; truo/foso en tero
kazo - dis(igit)e preparolata aŭ komparata okazaĵo aŭ situacio; difinita speciale lerninda/esplorinda okazaĵo
kejljo - aĵeto por fermi truon aŭ por fiksi ion
kelka - iom da, malmulte da
kelkaj - 2, 3, 4
kelnero - servisto, kiu alportas manĝaĵojn aŭ trinkaĵojn
kelo - subtera ero (ĉambro) de domo
kerno - tio firma, kio estas en la mezo de io
kilogramo - gramillo, 1000 gramoj
kilometro - metromilo, 1000 metroj
kino - film-arto; kinejo: domo, kie oni montras filmojn
kirli - movi fluaĵon tiel, ke ĝi rapide turniĝas
kirurgio - la arto sanigi per tranĉado...
klasika - (literaturo, arto) verko malnova, sed ankoraŭ leginda, koninda; laŭ maniero bone elprovita
klavo - plato, kiu oni premas por funkciigi muzikilon, skribmaŝinon,...
kliento - iu, kiu kutime por certaj servoj venas al la sama fakulo; iu, kiu kutime certajn aĵojn aĉetas de la sama vendisto; servato; aĉetanto
klimato - la meza vetero en iu ejo dum multaj jaroj
klingo - tranĉo, akra rando; tiu ero de tranĉilo, kiu tranĉas
kliniko - specialiĝinta malsanulejo
klopodi - fari ĉion por sukcesigi ion; maltrankvile zorgi pri io
klubo - malgranda societo
knedi - ŝanĝi formon de mola substanco per ripeta premado
kodo - signoj anstataŭ aliaj signoj
koketa - kiu agas kaj vestas sin por altrii al si, venigi al si (por iu aliseksa)
kokoso - hara frukto kun firma kovro, peza kaj granda, pli malpli globforma, en kiu estas suko kolekti - arigi, kunigi samajn aŭ similtajn aĵojn; kunvenigi
kolektiva - (agado, laboro aŭ posedaĵo) de multaj homoj kune
kolibro - eta birdo (flugante trinkas el floroj)
kolonio - lando okupita kaj estrata de iu ŝtato, ne kiel ĝia egalrajta ero; homoj aŭ bestoj kiuj are ekloĝis ie
kolumno - dividado de novaĵpapero,...; rekte (mal)supren en tabelo...
komandi - havi ordonpovon; tiel ordoni
kombi - ordigi hararon per ilo kun multaj maldikaj dentoj
kombini - kunmeti multajn aferojn por iu celo; fari ligan inter multaj ideoj

komedio - ridiga, gaja teatraĵo
komenti - diri aŭ skribi sian opinion pri tio, kion iu diris, skribis aŭ faris
komerci - aĉeti kaj vendi (por havi profiton)
komforta - ne laciga; bonsenta; tiel, ke oni sentas sin bone tie
komika - ridiga
komisii - transdoni laboron, taskon al iu alia
komisiono - ar(et)o da homoj, por esplori demandon aŭ plenumi taskon
komitato - aro da homoj, elektitaj por fari certajn taskojn
kompakta - densa kaj forte kunigita; tiel ke ĉio kune okupas malmulte da spaco kaj ne facile disiĝas
kompati - kunsenti malfeliĉon, kiam iu alia estas malfeliĉa
kompili - составлять
kompensi - doni ion por anstataŭi maltrovon; doni aŭ okazigi ion plezuratan, ĉar okazis malplezuraĵoj; pagi (ankaŭ ne per mono) pro ies penoj
kompetenta - povanta bone fari sian laboron, havante la necesajn sciojn, konojn
kompleta - ĉiura (sufiĉas eroj kaj kiomo)
kompli - (plie) malfaciligi, per aldono de pliaj eroj al iu aĵo/afero
komplimento - malgranda laŭdo direktata al la laŭdato
komponi - muzikverki; kunmeti el malsamaj eroj, aĵetoj
komuniki - sciigi; konigi
komposti - prepari tekston por povi presi ĝin
komunumo - aro da homoj kune vivantaj kaj kun komunaj intereso, sentantaj sin kunaj
koncentri - direkti al centra punkto; plidensigi solvaĵon
koncepto - ĝenerala ideo
koncerni - speciale rilati al; havi gravecon por koncerto - muzika prezento
konciza - esprimanta la ideo(j)n per malmulte da vortoj
kondamni - juĝe sciigi, ke iu estas kulpa, kaj difini la punon
konduki - agi laŭ iu maniero; esti amika aŭ ne; helpi homojn aŭ ne (konduki sin)
konekti - fari la necesajn ligojn
konferenco - kunveno de fakuloj por interkonsiliĝi pri gravaj demandoj aŭ aferoj
konfesi - diri, ke oni faris ion malbonan, kiam iu demandas pri tio
konfidi - kredi iun; esti certa pri la boneco, valoro de iu/ilo; transdoni taskon al iu, estante certa, ke tiu bone plenumos ĝin
konfidenco - informo, kiu restu sekreta
konfirmi - (ankaŭ) diri: "jes, tiel estas" aŭ "vi pravas"; (plie) certigi, ke io estas vera
konfiti - prepari fruktojn en densa sukerfluaĵo; sukerigi
konforma - preciza laŭ la nomitaj volegoj, postuloj; plenumanta la kondiĉojn
konfuzi - maldordigi; malfaciligi; misi
kongreso - granda kunveno por iu celo
konkludi - ekkonscii (k informi) pri sekvo el faktoj aŭ asertoj
konkordo - kora konsento inter homoj; sameco de sentoj, opinioj,...
konkrete - tio, kio estas sentumebla (tuŝebla, aŭdebla, videbla, flarebla, gustumebla...), ne nur estanta en pensoj
konkurenco - konkurado
konkurso - provo eltrovi, kiu estas plej scipova
konscienco - konscio pri bono kaj malbono, pri tio, kion oni devas fari kaj tio, kion oni devus ne fari
konsekvenco - tio, kio sekvas al io
konservativa konservema, konservisma
konsilio - konsilantaro, konsilistaro
konsoli - (provi) malpligi la malĝojon de iu
konstati - informi/ekkonscii, ke io estas fakto
konsterni - (subite) mirigi iun, tiel, ke tiu (preskaŭ) ne plu povas paroli aŭ agi

konstitucio - ĉefa leĝo de ŝtato
konsulo - homo, kiu en iu urbo aŭ regiono en alia lando gardas la interesojn de siaj samlandanoj; homo, kiu en iu lando, regiono aŭ urbo servas al siaj samasocianoj
konsulti - demandi (fakulon) aŭ rigardi (fakan libron) por ekscii ion pri io
konsumi - iom post iom tale malestigi aŭ foruzi kontakto - kiam du objektoj tuŝas unu la alian; kiam du homoj havas interrilaton
kontesti - en interparolo malakcepti aserton; esprimi sin kontraŭ iu opinio
kontinento - dividajo de Tero [Afriko, Ameriko, Aŭstralio, Azio, Eŭropo]
kontrakti - fari oficialan (skriban) interkonsenton pri laboro
kontrasto - klare videbla malsameco (kiam oni vidas tion apud ĉi tio)
kontribui - fari sian eron de komuna laboro; pagi sian eron de la kostoj de io komune uzinda
kontroli - ekzameni; esplori, ĉu io estas tia, kia ĝi devas esti
kontuzi - kialii (per bato,...), ke sango disfluas
konvalo - arbara kreskaĵo kun kutime du folioj kaj pluraj bonodoraj floroj
konvena - tia, ke ĝi ĝenerale doni bonsenton al al aliaj homoj en certaj ĉirkaŭokazaĵoj
konversacia - interparoli
konverti - transformi, transigi
konvinki - per pruvoj akceptigi ideon
konvulsio - senvola, ne-regata movo
kordo - fadeno sur muzikilo por sonigi ĝin
koridoro (tra)irejo; irejo inter ĉamb(eto)j
korno - elstarajo sur la kapo de iuj bestoj; muzikilo farita el tio
kosmo - ĉio ekster Tero; tio, en kio estas steloj, planedoj...
kotizo - mono, kiun oni (regule) pagas por esti ano
koto - aŭ - malpuraĵo (el tero kaj akvo)
koverto - sendoskribujo
krabo - iu el dekpiedaj (iom rondaj) akvobestoj
kraĉi - eljeti akvon el buŝo
krado - aro da arbaĵaj aŭ feraj tuboj, fortike interligitaj (kiel barilo; por surmeti ion,...)
kraĵono - skribilo
krampo - fiksilo en formo de "L"; skribsigno "l" (ronda), "l" (rekta), "l" (malrekta) aŭ "<" ; (angula)
kranio - la ostoj de la kapo
kravato - mallarĝa tuko, kiun iuj (viroj) ligas ĉirkaŭ la kolan
kremo - la graso ero de lakto; la plej bona parto de io
krepusko - mateniĝo; vesperiĝo; duonlumo
kresto - ruĝa elkreskaĵo sur kapo de virkoko...
kreto - blanka ŝtono facile pulverigebla (CaCO3); ero el tiu aŭ simila substanco por skribi (ekzemple sur tabulo en lernejo,...) aŭ desegni
krevi - subite rompiĝi
krimo - (tre) puninda ago [ŝtelo, mortigo,...]
kripla - kun ero de la korpo (piedo, brako,...) ne bone funkcia aŭ neestanta
kristalo - kemia substanco en regula formo (ofte tre pura, travidebla, pli brila ol normala vitro)
kriterio - grava aserto aŭ fakto, laŭ kiu oni decidis aferon
krizo - danĝera ero de tempo; subita ŝanĝiĝo de (politikaj, sociaj,...) cirkonstancoj; grava ŝanĝo en evoluo de malsano
krokodili - paroli naclingve inter Eo-parolantoj
krono - ringo-forma kapvesto el metalo, floroj, folioj,...; supro de dento
kruc - ujo por fluaĵoj
kruda - neprilaborita, nepreparita; malpreciza
kruela - ŝatanta suferigi
kruro - plienpiedo; tiu ero de la korpo, per kiu homo aŭ besto iras; simila ero, sur kiu staras objekto
krusto - malmola supra aŭ ekstera ero (kuiraĵo; pro varmo; vundo: pro sekiĝo de sango)

kubuto - la ero por fleksi la brakon
kuglo - ronda ero da malmola metalo, kiun elpafas paŭlo
kukolo - birdo, kiu metas siajn ovojn en loĝejon de aliaj birdoj (kukuas: "ku-ku")
kulo - fiinsekteto, kiu trinkas sangon kaj flugas kultivi : (zorge) kreskigi (kreskaĵojn)
kupolo - pli-malpli duongloba kovraĵo de domo
kupono - detranĉita ero (bileto,...), kiu kiel tia donas rajton pri io
kupro - ruĝeblava metalo (Cu)
kuraci - sanigi
kurba - nereakta, malrekta (linio)
kurento - fluo de elektro
kurioza - scivolemiga pro nekutimeco aŭ malofteco
kurso - serio da lecionoj; difinita vojo sekvenda
kurteno - tuko antaŭ fenestro
kurzo - kosto ne firma, sed dependa de aĉetemo kaj vendemo
kuseno - sako el ŝtofo, plenigita per molaĵoj, sur kiu oni subtenas sian kapon aŭ korpon, en aŭ ekster lito
kuzo - filo de frat(in)o de patr(in)o
kvadrato - kvarangulo kun same longaj flankoj kaj rektaj anguloj (de 90 gradoj)
kvalito - eco, kielo; tio, kio estas speciale bona en io; tio, kio estas speciala en io
kvanto - kiomo; tiom, kiom estas (tiom da metroj da...)
kvartalo - ero de urbo
kvereli - fi-akr-interparoli
kverko - arbo kun ovoformaj fruktetoj kun "ĉapeto"
kvieti - tute trankvila, paceca; kiu ne rapide ekkoleras
kvitanco - papera skribaĵo pri ricevo de mono aŭ aĵo(j)
laboratorio - laborejo por (sciencaj, kemiaj,...) esploroj,...
lacerto - besteto kun mallongaj piedoj kaj longa malantaŭa elstara ero, rapide kuranta, manĝas insektojn
laĉo - ŝu-ligilo, ŝu-ŝnur(et)o (por fermi ŝuon)
lado - maldika metalplato, uzata interalie por fari skatolojn por konservi manĝaĵojn
laiko - homo, kiu ne estas specialisto
lako - brila desegnaĵo
lama - ne povanta iri bone
lameno - mallarĝa, tre maldika (metala, plasta,...) plato
lanĉi - enuzigi, komenci, ekfunkcigi
lano - la molaj haroj de ŝafo, uzataj por fari vestojn
lardo - porka graso
larmo - akvero, kiu fluas el la okuloj
larvo - formo de insekto, tiel, kiel ĝi eliras el ovo (ne fluganta)
laterno - manlumilo
latitudo - kiom da gradoj norde aŭ malnorde
laŭbo - konstruaĵo farita el foliaro (de arboj) en ĝardeno
lazura - ĉieloblua
ledo - prilaborita (senharigita) haŭto de besto
legala - laŭleĝa
lekcio - lerniga parolado en alta lernejo
leki - forpreni (fluaĵon) de io per la lango
lenso - vitro kun malrekta(i) surfaco(j), por devigi (direkti al centra punkto) lumradiojn
leono - granda virbesto kun kolharoj, parenca al kato
leporo - ne tre granda besto kun longaj oreloj
lerta - kiu povas facile kaj rapide fari ion
lesivo - akvo kun sapo aŭ alia lavilo
levi - altpreni, altiĝi
libelo - longa insekto kun kvar longaj flugiloj
licenco - permesilo; permeso de la ŝtato (aŭ rajtanta) por fari ion, vendi ion,..., kion laŭleĝe nur la ŝtato (aŭ tiu rajtanta) rajtas; escepta permeso
liceo - speca mezlernejo

lifto - maŝino por altigi homojn aŭ aĵojn (al alia etaĝo)
ligno - tio, el kio konsistas arbutubo
liki - tralasi fluaĵon aŭ gason (iom post iom)
likvo - fluaĵo
likvoro - forta (30-40%) alkoholaĵo (kaj sukero)
lingvistiko - lingvoscienco
litero - unu en aro {a, b, c, ..., v, z}
liveri - havigi aĉetitan objekton al la aĉetinto; alporti menditaĵojn, poŝtaĵojn, ...
lobo - (duon)ronda elstara ero (de orelo, nazo, folio, ...)
logi - altiri al si, venigi al si, proponante ion bonan aŭ volegatan
lojala - fidela al sia estro, amiko, ...
loko = ejo
logiko - (scienco pri) la leĝoj de la pensado
lokomotivo - maŝinvagono; maŝino sur radoj por tiri vagonojn (de fervojo)
longitudo - kiom da gradoj oriente aŭ maloriente
loto - objekto, kiun oni ĵetas por decidi ion; objekto, kiun oni elektas aŭ aĉetas por ricevi ion (aŭ ne) laŭ numero sur ĝi; tio, kion oni ekhavas tiel
lubriki - meti glitigan substancan inter maŝinerojn, ...
lukso - havado aŭ uzado de multekostaj, ne necesaj, sed plezurigaj aĵoj
lukti batali
luli - movi ideton tien kaj reen por dormigi ĝin
lupo - besto tre simila al granda hundo (kaj ĝia antaŭulo)
luti - fiksi metalon al metalo per varmego
maĉi - dispreni en la buŝo per la dentoj
magazeno - granda vendejo
magazino - urba konsilantaro
magio - (kvazaŭa) sorĉado
magistro - kiu finis universitaton
magistrato - urba konsilantaro
magneto - metalaĵo, kiu altiras aliajn metalaĵojn
maizo - alta herbo kun flava cilindro-forma frukto, sur kiu sidas multaj semoj
majstro - alte ŝatata lernigisto; bonega fakulo maksimumo - pli granda ne eblas; pli multe ne eblas
makulo - alikolora punkto aŭ ejo; malbona ero
makzelo - (supra kaj malsupra) ostoj de la buŝo
malica - konscie malbonfarema
malvarmumo - malsaneto "pro malvarmo"
mamo - ero de la korpo de homo aŭ besto, en kiu estas organo produktanta lakton por ido
mamulo - kvarpieda besto, kies inoj manĝigas siajn, vive naskitajn, junajn idojn per lakto
manaĝero - direktisto, estro
mandato - rajtigo reprezenti homon, ...; dokumento pri tia rajtigo; ordo pri (el)pagado de mono
maniko - ero de vesto, kiu kovras la brakon
manipuli - funkciigi per mano; uzigi laŭ sia volo; konscie misformi diraĵojn
manki - ne esti (kie tio/tiu devus esti); malsufiĉi
manovri - per ŝanĝoj de direkto meti aŭton, ŝipon, ... en la necesan ejon
mantelo - longa vesto, kovranta la aliajn vestojn
mapo - karto; folio kun desegno de la mondo aŭ de (ero de) lando (kun vojoj, urboj, ...)
marĉo - tero tre malseka; lago plena de malpuraĵoj kaj kreskaĵoj
marko - rekonilo; papereto kun ia valoro; nomo de mono en iuj landoj
marmelado - densa (kuirita) kaĉo el fruktoj kaj sukero
marŝi - (piede) iri, regule kaj ne tro malrapide
martelo - iu batilo: peza ferero kun arbaja tenilo
masko - artefarita vizaĝo (por festo, gardo, ...)
maso - nedifinita substanco tutaĵo da io; la kiomo de substanco, mezurata laŭ gramoj
masoni - konstrui el ŝtonoj
masto - arbakolono sur ŝipo aŭ boato

mastro - estro de labor(ejo), domo, trinkejo, ...
materialo - tio, el kio oni faras ion
materio - ĉio, el kio konsistas aĵoj (ne spirito)
mato - kovraĵo por planko
matraco - granda dika plata kovraĵo de lito, sur kiu oni dormas
matura - finkreskinta, plene evoluinta
mazuto - peza oleo
medio - la socia aŭ natura ĉirkaŭaĵo de iu
medicino - sanigoscienco; scienco pri sano kaj malsano
medikamento - substanco, uzata por sanigi
mediti - pensadi ne por certa celo
mefito - besto, kiu povas rapide eligi odoraĉan fluaĵon
meĥaniko - ero de la scienco fiziko, pri movoj kaj fortoj, ...
meĥanismo - tiuj eroj en maŝino, kiuj kune atingas certan rezulton; la sistemo de kune aranĝitaj eroj (de maŝino, lingvo, ...) kaj ilia maniero de funkciado
meĵlo - iulanda mezuro por distanco (inter 1400 kaj 10000 metroj); angla meĵlo: 1609 m; marmejlo: 1852 m
melki - elpreni lakton de bovino, kaprino, ...
melodio - sinsekvaj sonoj en muziko
melono - granda flava globforma dolĉa frukto
membro = ano
mencii - mallonge preparoli; nur diri, ne plie preparoli
menso - la pensanta ero de la spirito (ne la sentemo)
mensogi - diri malveron
mentono - ero de la vizaĝo sub la buŝo
menuo - listo de elekteleblaj manĝaĵoj en manĝejo
mesaĝo - sciigo; informo sendata de unu homo al alia(j)
metio - manlabora profesio
meteologio - veteroscienco
metodiko, metodologio - metodscienco, metodsistemo
metro(politen)o - subtera fervojo
mevo - iu el laŭte kriaĵoj blank-nigraj marbirdoj (ĉefe ĉe la marbordo, iuj land-interne)
mielo - dolĉa fluaĵo kiu venas de tio, kion abeloj prenas en floroj
mieno - vizaĝo montranta pensojn, sentoj; vizaĝesprimo
migri - iri de unu loĝejo al alia (fara) ejo, por ekloĝi tie; iri de ejo al ejo, ne havante konstantan loĝejon
miksi - kunigi (unu tra la alia) per movoj
milda malakra; malsevera; varmeta
miliardo - 1 000 000 000
milimetro - 0,001 metro
miliono - 1 000 000
militi - malpaci; per multaj homoj kaj armlitoj batali kontraŭ malamika lando (aŭ kontraŭ enlandaj malamikoj)
minaci - promesi fari ion malbonan aŭ maluzindan
minimumo - pli malgranda ne eblas; pli malmulte ne eblas
ministro - ano de ŝtata estraro, estranta unu el la fakoj
mino - truo en tero, sub tero, ...; el kiu oni fosas substancojn; tru(eto) en tero, muro, ...; en kiun oni metis eksplodan substancan; kest(eto) kun eksploda substanco
miraklo - io, kio estas (aŭ ŝajnas esti) kontraŭa al la leĝoj de la naturo, sed kio tamen okazas; io, kio ŝajnas ne ebla, sed kio tamen okazis
mistero - afero kaŝita aŭ neklarigebla
mistifiki - misinformigi iun, uzante ties (tro)kredemon
mito - tradicia rakonto pri la agoj de la dio(j) aŭ de la prauloj "en la komenco de la tempo"
mizero - malfeliĉego; malriĉego
modera - ne (mal)tro; ne tro postulanta
moderna - laŭ la opinioj, normoj, postuloj de la nuna tempo

modesta - ne havanta altan opinion pri siaj faroj aŭ scioj; (io) ne tro grava aŭ valora
modifi - iom ŝanĝi (laŭ bezono)
modo - ne-ada ĝenerala kutimo (pri vestoj, ...)
mojosa - bonega, bonuma, ŝatinda
moki - firdi
molekulo - plej malgranda ero de kemiaĵo
havanta la ecojn de la tuto
monstro - estaĵo aŭ estulo kun nenormala (timiga) formo
monumento - konstruaĵo por memorigi homon aŭ okazaĵon aŭ la iamajn kulturon
moralo - lernigo aŭ reguloj por malsamvidi inter bono kaj malbono
mordi - premi per la (antaŭaj, tranĉaj) dentoj
moro - kutimo en iu homareto
mortero - substanco por kunligi ŝtonojn
motivo - io, kio igas iun agi tiel aŭ tiel; malgranda ero de muzikaĵo kun signifo; (ripetata) desegnaĵo (sur muro, en ŝtofo, ...)
motoro - maŝino por transigi ian energion en movon
mueli - diserigi, pulvorigi per maŝino aŭ inter du ŝtonoj
muĝi - aŭdigi neklaran, fortan, longan sonon (kiel bovo)
multipliki obligi
munti - precize kunmeti la erojn de maŝino/filmo, ...
murdo - mortigo
murmuri - neklare paroli; fari sonon de rivereto
musko - etaj kreskaĵoj kun foliecaj branĉetoj kaj dense sidantaj folioj (kovrantaj pli-malpli grandajn surfacojn)
muskolo - ero de la korpo de homo aŭ besto, kiu ebligas movojn en la korpo kaj de la korpo muso - malgranda besto kun longa vosto, kiu ofte loĝas sub planko aŭ en kampo/arbaro; pli malgranda, ol rato
muŝo - iu el duflugilaj insektoj, rapide fluganta, ofta ĉe homoj kaj bestoj
muta - ne povanta paroli; sensona
muzelo - elstara ero de la kapo de iuj bestoj, kun nazo kaj buŝo
naiva - (tro) kredema, malkaŝema
nadlo - montrilo; akrobatieto
najbaro - homo, kiu loĝas apude; homo, kiu sidas apude
naĵo - akra metala aĵeto por fiksi objekton enpreman aŭ enbatante ĝin
naĵtingalo - birdo laŭdire plej bele kantanta
nebuloso - densa akva gaso malklariganta la vidon
negativa - minusa, subnula; nea; malakcepta; malpermesa
neglekti - ne zorgi; malatenti; malzorgi
negro - malblank(a)haŭtulo
neĝo - plataĵo eretoj el frostiĝinta akvo kiuj falas el ĉielo
nepo - filo de fil(in)o
nepra - necesega; nemalhavebla; neevitebla
nervozita - maltrankvila, kiu facile ekfariĝas, pensevidiĝas
nesto - tio, kion konstruas birdoj por enmeti siajn ovojn; loĝejo de birdo
neto - skribaĵo en definitiva formo, sen korektoj, ...
neŭtrala - kiu ne volas akrinterparoli aŭ batali; kiu ne subtenas unu el la partiojn en interparolo, ...
nevo - filo de frat(in)o
nigra - malblanka
nilono - arta kemiaĵo, el kiu oni interalie faras fadenojn
-nĵi - kara virino aŭ knabino (panjo = pa(trino) + -nĵo; filinjo = fili(no) + -nĵo; Manjo = Ma(ria) + -nĵo)
nobla - kun alta bona eco; bonfara, estiminda
nocio - difinebla ideo; tio, kion oni volas esprimi per vorto

nodo - ligo de ŝnuroj, fadenoj, ...; punkto, kie nenkontiĝas (fer)vojoj, ...; centra punkto de problemo
noto - malgranda skribaĵo pri io (por ke oni memoru pri tio); io, kion oni fiksas en sian memoron; skribsigno por muzika sono
novelo - literatura rakonto
novico - novulo
nuanco - tre malgranda malsamaĵo
nubo - densa akvogaso en aero/ĉielo; tio el kio falas ĉielakvo
nuda - senvesta
nuko - la malantaŭo de la kolo, inter kapo kaj dorso
numeralo - nombrovorto
nupto - geedziĝo, edz(ini)ĝo (festo aŭ fakto)
nutri - doni manĝon
obei - fari tion, kion iu ordonas
obligacio - valorpapero, repagebla laŭ fiksa kondiĉoj
oblikva - kliniĝanta; klinita
observi - rigardadi; rigardi kun ada atento; fari ion laŭ la reguloj
obstaklo - malhelpo (dum en- aŭ trairado), baro
obstina - firme restanta je sia propra volo aŭ opinio, malgraŭ la kritikoj de aliaj
obtuza - malakra
oceanoo - marego
oferi - donaci al dio; doni ion valoran por ricevi ion pli valoran
oferti - proponi ion por vendo
okcidento - maloriento
oksigeno - gaso en spirata aero necesa por vivo (O)
olivo - verda ovoforma manĝebla oleeca frukt(eto)
ombrelo - portebla ilo kontraŭ ĉielakvo aŭ suno
ombro - malpli luma ejo, ne aŭ malpli prilumata (ankaŭ en formo de figuro)
ondo - ripetiĝanta plialtiĝo de la akvo-surfaco
ontologio - estolernigado
operacii - (provi) sanigi per tranĉado; fari malfacilan agadon; fari komputon
opero - muzika teatraĵo
opio - dormiga substanco el la laktosuko
oponi - kontraŭi ies opiniojn kaj provi malhelpi ilian plenumiĝon; kontraŭ-agi
oportuna - faciliganta ag(ad)on aŭ labor(ad)on
opozicii - (politike) kontraŭi al la estraro
oratoro - kiu scipovas bele kaj bone paroli al homoj
ordinara - ne speciala; tia, kiaj ekzistas multaj; ĉiutaga
orfo - homo (ido), kies patro kaj patrino mortis
organika - kemia ligita kun (C)
organizi - estri kaj laborigi homojn, venigante ankaŭ la necesajn rimedojn, por ke ili kune faru laboron
orgeno - granda muzikilo konsistanta el multaj tuboj, ...
orienti - konstrui ion tiel, ke la antaŭo estas oriente; doni direkton
originalo - la komenca formo de io (ne kopio; ne similfaraĵo; ne traduko, ...); io kopiota, tradukota
origino - komenco, deveno
orkestro - muzikistaro
ornami - plibeligi (per aldonadoj)
oro - flaveca valora metalo (Au)
orto - "rekta angulo"; angulo de 90°
ortografio - oficiala skribmaniero de iu lingvo
oscedi - larĝe malfermi la buŝon (kun enspiro kaj elspiro) pro dormemo, ...
ovala - ovoforma; pli-malpli ronda
-oz- - -plen-, -riĉ-, malsan-
paciento - homo sanigata
pacifismo - pacismo, pacamo
pacienca - trankvile atendanta (okazaĵon, ...)
paĉjo - kara vorto por patro (pa(tro) + -ĉjo)
pado - vojeto (ne por veturiloj) (en arbaro, ĝardeno, ...)
pajlo - sekiĝintaj aŭ sekigitaj firmaj herboj
pala - senkolora; kun malforta koloro

palaco - granda domo de riĉulo,...
paleontologio - scienco pri pravivaĵoj
palmo - varmlanda senbranĉa arbo, el kies supra kreskas grandegaj folioj
palpi - provi senti per fingroj; tuŝi per fingroj/mano
palpebro - ero de haŭto, per kiu oni povas fermi okulon
palto - vesto super vestoj
panaceo - universala sanigilo
pandemio - tutmonda malsano
paneo - subita nefunkciado de maŝino, aŭto,...
paniko - subita timego, ofte sen sufiĉa kialo
panjo - kara vorto por patrino (pa(trino) + -njo)
pantoflo - (ofte mola) ŝuo por uzo en la domo
papago - birdo, kiu povas senkomprene ripeti vortojn
papavo - iu el herboj kun semoj en "bareloto"
papilio - iu el insektoj kun kvar relative grandaj, ofte koloraj flugiloj
paradizo - ejo, kie ĉio estas bona (en rakontoj,...)
paralelo - linio, ĉie je sama distanco de alia linio
paranormala preternormala
paraŝuto - kunmetaĵo el tuko kaj ŝnuroj, kiu malrapidas faladon (post salto el flugmaŝino)
parazito - estaĵo vivanta en aŭ sur alia estaĵo, kaj manĝanta per la sukco aŭ ĉeloj de tiu alia parfumo - bon-odora substanco solvita en alkoholo aŭ oleo
parkere (laŭ)memore; havante ion en sia memoro
paro duopo
parto - ero; ne la tuto, sed ligita (nun aŭ iam) al la tuto
pasaĝero - iu, kiu veturas per veturilo, ne veturigante ĝin
pasero - birdeto kun mallonga birdmanĝilo, kiu vivas preskaŭ ĉie, kie vivas homoj
pasi - ne resti; preteriri/trairi sen halto
pasio - fortega voĉo sento; amego
pasiva - ne mem aganta; ne kontraŭaganta
pasto - pli-malpli densa substanco por fari panon, kukon,...
pastro - iu faras aŭ estras di-servojn
partopreni - ĉeesti kaj kunfari; fari ion kune kun aliaj homoj
paŝi - ireri; piede iri; meti unu piedon antaŭ la alian
paŝti - konduki bovojn, kaprojn, ŝafojn,... sur herbejo, por ke ili manĝu herbon
pato - ne alta senkovrila (metala) pota (ofte kun longa tenilo)
paŭzi - nelonge interrompi agadon
peco - ero el tuto, ne (plu) ligita al la tuto; rompaĵo; unu el multaj samaj aŭ similaj pedagogo - lernigisto
pedalo - ero de maŝino/veturilo, kiun oni movas per piedo
pego - birdo kiu batadas arbon pro insektoj
pekli - meti en salon (sal-akvon) (por konservi,...)
peli - irigi, kurigi antaŭ si; forkurigi
pelto - preparita besta haŭto por fari veston
pendolo - (longa) pezaĵo, pendanta je fiksa punkto kaj movanta tien kaj reen laŭ egalaj temperoj
peniko - bastoneto kun aro da haroj, uzata por glui, desegni,...
penetri - eniĝi, eniri; trairi ion
pensio - ĉiumonata pago pro iama laboro ne plu farata
penti - senti malĝojon pro malbona fero
penti - fari (desegni) bildon per kolorfluaĵoj
percento, procento - elcent(a)ĵo
perdi - ekmalhavi; ekhavi malprofiton
pere - morti pro subita okazaĵo; neatendite neniĝi
perfekta - tute tia, kia ĝi devas esti; bonega; sen malbonpunkta

perfidio - malfidele endanĝerigi; misinformige fari ion kontraŭ la atendoj aŭ la intereso de iu
periodo - (iom longa) ero de tempo; tempo inter du el multaj samaj okazaĵoj, kiuj okazadas kun regulaj intertempoj
perlo - brila blanka valora mar-globeto
perono - kelkŝtupa ŝtuparo, kun pli larĝa plata supra, antaŭ domo; simila aĵo por faciligi eniron en tramon aŭ buson
persekuti - ade postsekvi (por fari ion malbonan al iu)
persiko - tre sukoplana dolĉeta frukto
persisti - adigi, plu fari malgraŭ malhelpoj
persono - homo, konebla laŭ nomo aŭ funkcio; homo kun siaj propraj ecoj
pesi - mezuri, kiom peza io estas
petoli - fari ne bezonatajn, ne seriozajn, ĝojigajn agojn (ofte nepripensitajn)
petrolo - ĉiu el malsamaj fluaĵoj el ter-oleo (lampa oleo, benzino,...)
pia - ame estima al dio
piceo - norda arbo kun "kudriloj"
pigra - mallaborema
piki - akribati en unu punkto
pilo - fonto de elektra energio el kemia energio
pilko - rondludilo; globforma ludilo
pilolo - sanigilo/dolĉaĵo en formo de malmola globeto
piloto - veturigisto de flugmaŝino; direktisto por ŝipoj, por eniri havenon aŭ por ŝipi sur rivero
pinĉo - kunpremi per du fingroj (aŭ simile per iloj)
pinglo - metala, maldika, rekta aĵeto kun kudrileca fino
pingveno - subakve naĝanta, ne flugipova mar-birdo (en malordo) (sur tero ĝi staras "kvazaŭ homo")
pino - arbo kun "kudriloj"
pinto - akra, anguleca, kudrileca fino de io; anguleca supra de monto,...
pioĉo - bat-fosilo (en formo de T)
pioniro - iu, kiu preparas neniam kulturitan teron; iu, kiu laboras por nova ideo; unu el unuaj, kiuj faras ion
pipo - tubo finiĝanta per ujeto, kiun oni fajrigas por fumado
pizo - globforma semo, manĝata kiel legomo
placebo - ŝainsanigilo
plaĉi - doni bonsenton al iu, pro elrigardo aŭ agado
plado - granda telero; ne kuna/dis(igit)a ero de manĝo
plafono - malplanko; supra plato de ĉambro; loĝejsupro
plago - granda, longeada tre malfeliĉiga okazaĵo
plago - marbordo, naĝejo
plando - la flanko de la piedo, kiu tuŝas la teron dum irado
plandumo - la malsupra, plata ero de ŝuo
planto - kreskaĵo; vivaĵo ne povanta movi sin de ejo al ejo (ne besto)
plekti - interkrucige kunigi
pleto - plato, kiu servas por alporti (permane) telerojn, tasojn,...
plonĝi - ĵeti sin en akvon (por naĝi)
plori - malridi; malĝoji (aŭ ĝoji) tiel, ke akveroj fluas el la okuloj
plugi - per ilo turni la supran eron de tero
plumbo - mola, peza metalo (Pb)
plumo - birdkovraĵero; tio, kio kovras la haŭton de birdo; skribilo
pluralo multnombro
pluraj - pli ol unu (aŭ du); ne nur unu
pluvo - ĉielakvo; akvo falanta el ĉielo
poento - valorunu, taksunu, unuo
poligloto - multlingvulo
poligono - multangulo
polipo - tubereto (kreskaĵo en la korpo)
polpo - ok-braka mar-besto
poluro - surfaca brilo pro frotado
poluso - la punkto, ĉirkaŭ kiu la steloj ŝajnas turniĝi en la ĉielo

popolo - homarero; nacio; homoj kiuj sentas sin samaj, ofte kun la sama lingvo, ne ĉiam loĝantaj en la sama lando
populara - ŝatata de multaj homoj; facile komprenebla por ne-fakuloj
porcio - pli-malpli egala dividaĵo
portreto - desegno prezentanta la vizaĝon de homo
posteno - laborfunkcio; ejo, kie soldato estas starigita; ofico donita al iu
potenco - scipovo (forte) efiki; (la dua potenco de 3 estas 3x3 = 9)
pozicio - ejo, kie (aŭ tiel, kiel) io aŭ iu staras, sidas aŭ kuŝas; ejo de iu en la socio,...
pozitiva - jesa, plusa
praktiko - la farado, ne nur la pensado
precipa - estra; ĉefa; plej grava
prefikso - vortero, metata antaŭ radiko por ŝanĝi la signifon de la vorto
preĝi - paroli al dio
prelegi - fari paroladon pri iu temo al iu aro studentoj,...
premio - objekto aŭ mono por tiu, kiu venkis en konkuro; aldona mono por aldona aŭ tre bona laboro
prepozicio - [en, sur, tra, al, antaŭ, kun, per, por,...]
pretaksto - ŝajna kialo, eldirita por kaŝi la veran kialon
pretendi - postuli ion, dirante, ke oni havas rajton pri ĝi; aserti sian propran gravecon
preventi - fari tiel, ke io ne povos okazi
prezidento - estro de ŝtato
prezidi - estr(ad), direkti
prezo - kiom da mono oni devas pagi por io, kosto
principo - ĉefa regulo de farado, scienco,...
printi - (komputil)presi
privata - ne de aŭ por ĉiuj
probabla - tia, ke ĝi estas vera aŭ ke ĝi okazos, ke ĝi ne estas vera aŭ ke ĝi ne okazos
procedi - uzi difinitajn rimedojn por atingi sekvon aŭ por efektiviigi ion; agi laŭ metodo
procento - elcent(a)ĵo
proceso - juĝafero; natura sinsekvo (de okazaĵo)
profeto - kiu scipovas antaŭdiri estontajojn; kiu scipovas klarigi la dian volon
profunda - kun granda mezuro inter la malferma ero kaj la ferma ero (profunda rivero)
progresi - kreski, evolui, antaŭeniri; atingi pli kaj pli
projekcii - sendi luman bildon sur platon
prokrasti - malfruigi, postigi; ne fari nun, sed (eble) poste
proksima - apuda, malfora
proksimume - ne precize; pli-malpli
proleto = proletario - homo, kiu povas vendi nur sian laborforon por vivteni sin
promeni - iradi, iri por plezuro
prononci - elparoli; formi vortojn (parolsonojn) per la buŝo
propagandi - reklami ideon; disfamigi
propedeŭtiko - enkonduka/prepara lernigado
proporcio - rilato (laŭ mezuro) inter eroj de io, inter si, kaj al la tuto; kiam la grandeco de unu afero pliiĝas kaj malpliiĝas same aŭ simile kiel la grandeco de alia afero
proprietajo - havaĵo, propraĵo
prosperi - esti en bona, sukcesa okazaĵo
protekti - gardi, helpi iun kontraŭ malbono aŭ danĝero
protesti - diri, ke oni estas kontraŭ al io (kion oni opinias malbona); diri, ke oni ne ŝatas, ke iu faras ion
protokolo - preciza skribaĵo pri kunveno aŭ okazaĵo
proverbo - kutima diraĵo kun leginda signifo
provinco - historia subdividaĵo de lando
provizora - ne ada; dum iom da tempo; por iom da tempo
provizi - havigi ĉion bezonatan al iu/io

provoki - ekfari pli-malpli atakante (al batalo, ...)
prudenta - (iu:) scipova precize prijuĝi la aferojn; uzanta tiun scipovon; (io:) bone pripensita, ne malsaĝa
prunto - dono por posta redono
pseŭdonimo - kaŝnomo
psiko - tuto de la konsciaj kaj nekonsciaj spiritaĵoj
okazaĵoj de homo
psikologio - scienco pri la homa konsciaj kaj nekonsciaj spiritaĵoj
publika - por ĉiuj, kiuj volas aŭdi, uzigi, ĉeesti,...
pudro - pulvoro kolora, odora (por vizaĵo)
pugno - mano kun fleksitaj kaj kunmetitaj fingroj
pugo - postaĵo; korpoero, sur kiu homo sidas
pulmo - ero en la korpo, per kiu oni spiras
pulo - saltanta fi-insekto (trinkas sangon)
pulvero - vesto por la supra ero de la korpo, kiun oni surmetas, trametante la kapon kaj la brakojn
pulvo - eksplodema pulvoro por pafi pumpi - eligi, altigi aŭ movi fluaĵojn per maŝino
pupilo - la ero de la okulo, kie lumo povas eniri
pupo - ludilo en formo de homo aŭ besto
purpura - kun ruĝe-blua koloro
puso - densa flaveta likvaĵo, konsistanta el vundinta korpo aŭ haŭto
puŝi - (provi) movi ion, premante al ĝi; maltiri
puto - fosaĵo farita de homo, el kiu oni prenas akvon
putri - malboniĝi (mortinta besto, frukto, manĝaĵo,...)
rabato - malpliigo de mano, kosto (pro antaŭpago, amikeco, malboniĝo de io,...)
rabi - per forto forpreni ies posedaĵon
raboti - platiĝi arbaĵojn fortranĉante maldikajn erojn
racio - la homa pensadaĵo, kiu ebligas malkovri kaj formuli la leĝojn de la naturo, krei (ne instinkto, fantazio,...)
radiatoro - (ero de) maŝino, kiu varmigas; ero de maŝino, kie akvo malvarmiĝas kaj tiel malhelpas trovamiĝon de maŝino,...
rafano - ene blanka manĝebla radiko de kruĉflora herbo
rajdi - sidi sur iranta besto (ĉevalo,...); sidi sur biciklo kaj veturi
rakedo batilo por ludo
raketo - arta fajraĵo, pafata en aeron, kiu tie eksplodas kaj disĵetas fajrerojn; objekto "pafata" en la kosmon, aŭ (kun eksplodaĵo) sur malamikam landon
rampi - movi sin, tuŝante la teron per la korpo; kuŝmoviĝi
rango - ejo laŭ graveco (kompare kun pli gravaj kaj malpli gravaj); ejo laŭ rajto estri
raporti - rakonti (buŝe aŭ skribe) pri tio, kio okazis
raso - aro da kreskigitaj kreskaĵoj kaj bestoj reproduktitaj tiel, ke iuj variaĵoj fariĝis pli-malpli konstantaj; tre malpreciza divido de la homaro laŭ kelkaj facile videblaj ecoj (koloro de la haŭto, formo kaj koloro de la haroj,...)
raŭka - (voĉo:) kun malklara sono (ekzemple pro malvarmumo)
razi - forpreni harojn per akra ilo
reakcio - efiko de unu substanco al alia; servola reago (de korpo aŭ spirito) pro ago; antaŭenmovo pro ellaso de movo malantaŭen; agado por restarigi bonan politikan sistemon
recenzi - skribi (aŭ rakonti) sian opinion pri iu verko aŭ okazaĵo
recepto - preciza priskribo, kiel prepari ion (manĝaĵon,...)
recikligi - re-uzi ion el forĵetaĵoj
redakti - skribe zorge esprimi (siajn pensojn); zorge prilabori la skribaĵojn de alia; prizorgi la enhavon de novaĵpapero,..., elektante la artikolojn kaj korektante tiujn (redaktoro - redaktisto)
redukti - malpligrandigi; malpligravigi

supozi - ne scii, sed pensi, ke io estas tia aŭ tia surda - ne povanta aŭdi surprizi - veni aŭ fari ion neatendite; mirigi per io neatendita; mirigi, ĉar neatendita surtuto - longa (labor)vesto super la aliaj vestoj suspekti - sen pruvo pensi, ke io malbona okazis aŭ ke iu faris ion malbonan susuri - eligi malfortan sonon, kiel de papero suveniĝo - memoraĵo svati - (duon)profesie serĉi kaj proponi iujn por edz(in)igi sveni - (dum mallonga tempo) maltrovi la konscion kaj la scipovon movi sin svingi - rapide, ripete mov(et)j ion tien kaj reen en aero; movi malantaŭen kaj ĵeti antaŭen ŝakalo - besto simila al maldika hundo ŝalmo - seka herbtubo ŝamano - homo, kiu povas rilati al supernaturaj fortoj ŝampuo - harlavo, harlavilo ŝanceli - tiel malforti ion tien kaj reen, ke tio ne plu firme staras ŝaŭmo - fluaĵo kun multege da globetaj ŝelo - pli-malpli firma ekstera kovraĵo de frukto, ovo,... ŝimo - ĝenerala nomo por etaj fungoj (kreskantaĵ sur malbona pano,...) ŝiri - distire rompi (papero, ŝtofon) ŝirmi - gardi ion aŭ iun kontraŭ ion malbona aŭ maluzinda, metante sin inter la kialo kaj tio aŭ tiu ŝmiri - meti de iu substanco sur ion per frotado; faciligi glitadon aŭ turniĝadon (de maŝino), metante grasan substancan aŭ oleon ŝoforo - kondukisto de aŭto, buso,...; veturigisto ŝoko - malĝojigo; spiritotremo; subita nerva misfunkcio ŝoveli - for-maltiri per plataĵo ŝovi - maltiri objekton glitigante ĝin; enmeti ion ŝpari - ne uzi ĉion, por povi poste uzi la reston; meti monon en specialan ejon por posta uzo ŝpruci - rapide eligi fluaĵon ŝraŭbo - metala fiksilo ŝrumpi - kuntiriĝi, malpligrandiĝi (pro sekeco, maljuniĝo,...) ŝtalo - tre malmola metalo el fero (Fe) kun iom da (C) ŝtupo - mallonga, dika, peza ero da arbaĵo ŝtopi - fermi truon, plenigante ĝin ŝtormo - tre forta vento, ofte kun ĉielakvo,... ŝtrumpo - plenpiedkovraĵo; (ĝenerale ŝtofa) vesto por plenpiedo ŝuldi - ankoraŭ devi pagi al iu; ankoraŭ devi fari por iu ŝveli - pligrandiĝi; plidikiĝi ŝvito - fluaĵo el haŭto (pro timo, varmego aŭ forta laboro) tabako - eroj de sekigitaj folioj por fumado tablojdo - sanigilo/dolĉaĵo en formo de plata rondeto tajdo - kutime dufoje tage movo de mara akvo tajli - eltranĉi el ŝtofo la erojn por fari veston tajloro - tiu, kiu kunkudras vestojn tajpi - maŝinskribi taksio - veturilo kun ŝoforo, per kiu unu aŭ multaj homoj, kontraŭ pago, povas veturi al voleganta ejo talio - la mezo de la homa korpo talpo - insektomanĝa besto vivanta tute sub tero tapeto - murpapero tapiŝo - kovraĵo sur planko (aŭ sur muro) tavolo - kiomo de iu substanco sur la tuta surfaco de alia substanco teamo ludantaro de unu flanko tedi - kiala malbonan senton, pro tro longa ado, pro troa ripetado, pro ne sufiĉa intereseo,... tegi - tute kovri per tuko aŭ per alia afero, ofte ne (aŭ ne facile) forprenebla tegmento ~ domkovraĵo; supraĵo, kovraĵo de domo

tekniko - tuto de metodoj por produkti ion; maniero de farado teko - mansako, dokumentujo, paperujo teksi - dense interkruciĝi fadenojn por fari ŝtofon telegrafo - maŝino por transsendi informojn je granda distanco, per interkonsentitaj signoj; telegramo - sciigo sendita per telegrafo telekinezo - perpensa movado temperaturo - varmo-kiomo; tio, kion oni mezuras per gradoj (°C, °F) tenaĵo - prenilo el du kruce ligitaj metalaj eroj tendenco - ada emo al io, al iu celo, aŭ en iu direkto tenera varmsenta, molsenta teniso - sporto (ĵeti globeton per batilo trans reton) teologio - scienco, diesploro teorio - sciencajo; pripensado de reguloj, laŭ kiuj oni faru ion, tion ne farante teraso - plialtigita, plata ejo (apud domo, ekster kafejo, en parko,...); ŝtup(ar)je aranĝita kampo tereno - terspaco, rigardata laŭ ĝia uzeblo por homa agado - aŭ kiel ejo, kie io okazas teritorio - la tero, kiu apartenas al iu ŝtato, urbo,...; la regiono, super kiu iu regas aŭ havas juĝpovon termino - bone difinita vorto de iu fako aŭ scienco terni - subite brue elspiri per la nazo (kaj la buŝo) teroro - estrado (aŭ provo ekestri) per (ne-antaŭdirebla) suferigeco, terurante la popolon; teroristo: iu, kiu provas atingi iun celon per neatendita(j) suferiga(j) atako(j) al senkulpaj homoj teruro - timego tigo - branĉeto; pli firma ero de herbo, portanta folion aŭ floron tikli - kiala per tuŝetoj senton, pro kiu oni ekridas tinti - fari la sonon, kiun faras du vitrotasoj, kiam tiuj interbatiĝas tipa - kun klaraj ecoj de sia speco titolo - surskribo (nomo) de libro, artikolo, teatraĵo, filmo,...; respekta (aldona) nomo por homo tomatato - ruĝa aŭ flava frukto de herbo tomo - fosaĵo farita en tero por en ĝin meti mortinton tondi - disigi per du ligitaj tranĉiloj; tranĉi harojn tondro - ĉiela bruego tono - muzika sono kun difinita alto; eco de voĉo/koloro torli - turni unu finponton de objekto en unu direkto kaj la alian finponton en kontraŭa direkto torento - rapidege fluanta monta rivero torturi - suferigi iun, por ke tiu kontraŭvole diru ion trabo - longa, dika ero de arbo trafiko - veturado de homoj, informoj,...; (kiomo de) la veturantoj kaj irantoj en iu ejo tragedio - teatra verko; teatraĵo kun malfeliĉa fino; malfeliĉega okazaĵo tragika - kun (ne-evitebla) malfeliĉa fino trajno - vagonaro trajto - linio de la vizaĝo; eco/maniero de homo traktato - skriba interkonsento inter ŝtatoj trakti - interparoli pri iu afero por veni al iu atingiĝo; esplori temon; prilabori ion; (laŭ iu maniero) agi al iu homo traktoro - veturilo por trenado de ŝarĝveturiloj aŭ kampokulturaj maŝinoj transitiva - transira; povanta havi objekton, finiĝantan per -n ("rektan" objekton) trejni - lernigi kaj ekzerci por atingi certan scipovon trempi - malsekiĝi, lasante ion iom pli longe en fluaĵo treni - tiri post si (kun malfacilo) pezan objekton trezoro - riĉaĵo tribo - (kune vivanta) homareto kun komuna(j) prapatro(j) tribunalo - juĝistaro; juĝejo kun multaj juĝistoj

triko - produkti ŝtofon (el fadeno) triista - malgaja, malĝoja tritiko - herbo, por fari panon trompi - antaŭpense misinformigi; kredigi, ke io estas alia, ol tio estas trotuaro - ero de vojo por piedirantoj, apud la vojo por veturiloj trudi - devigi iun fari ion kontraŭvole; devige akceptigi ion trunko - arbtubo trupo - ĉiuj artistoj de teatro kune; soldataro tualetto - la aranĝado por igi sin aspekti pura kaj bela tumulto - kiam multaj homoj senorde kuras kaj bruas tunelo - vojo subtera aŭ subakva tuno - 1000 aŭ 1016 miloj de gramoj turismo - veturado por plezuro, por ekkoni (malsamajn) ejojn kaj landojn,... turmenti - kiala al iu grandajn (korpajn) suferojn turo - (tre) alta (ero de) konstruaĵo tusi - subite elspiri, kun sono (pro malsano) ultimato lasta postulo/propono uniformo - rekoniga serva vesto (ekzemple de soldato) unika - (unu) sola; okazanta nur unu fojon urĝa - tuja, malpli longiga; rapidiga (afero) urino - pli-malpli flava fluaĵo, eligata el la korpo urtiko - herbo, kiu ĉe tuŝo kialas akrasenton, doloron Usono - la Unuiĝintaj Ŝtatoj de (Nord-)Ameriko utila - uzinda, uzebla; bona por esti uzata uzino - metalprilaborejo, riparejo; konstruaĵo, kie oni produktas aĵojn per maŝinoj vadi - iri tra akvo vagi - iri de ejo al ejo sen difinita celo vakcino - substanco enmetebla en korpon aŭ trinkebla kontraŭ malsano vakso - substanco, el kiu abeloj konstruas ĉelojn; simila substanco farita de aliaj insektoj, aŭ artefarita de homoj vakuo - spaco, en kiu estas (preskaŭ) neniam da substanco, eĉ ne estas aero valida - (dokumento, decido) plenumanta ĉiujn kondiĉojn postulatajn de la leĝo, tiel ke ĝi havas la laŭleĝajn efikojn valizo - per unu mano portebla vesto, en kiu oni transportas bezonataĵojn dum veturado valo - malalta ero inter altaĵoj, inter montoj valuto monunuvo vango - ero de la vizaĝo, inter buŝo kaj orelo vanta - ne atentinda, ĉar tute malgrava; ŝatanta okupiĝi pri malgravaĵoj vaporo - akvogaso; gasforma akvo (pli ol 100°C) varbi - ekigi iun, fariĝi soldato; ekigi iun, fariĝi ano de partio,... varo - objekto farita por vendo varti - gardi kaj prizorgi iun, kiu bezonas tion pro malforteco aŭ juneco vasta - (kun granda) mezuro en multaj direktoj vazo - iu ujo; relative alta ujo kun pli-malpli larĝa malfermaĵo (el vitro, metalo,...) (por teni fluaĵon) vegan - senbestaĵisto, bestaĵevitisto vegetalo - multĉela vivaĵo ne besto [kreskaĵo, fungo] vegetara - tia, ke oni ne manĝas produktojn de (mortigitaj) bestoj vejno - tubeto en la korpo, tra kiu sango fluas de organoj al la koro vekti - maldormigi; igi maldorma; fini ies dormon [vekiĝi - ekmaldormi] velki - maltrovi vivosukojn; sekiĝi velo - granda ŝtofo fiksita al arbakolono de akvo-veturilo (ŝipo), por kapti venton veluro - densaa ŝtofo kun mola, hara supraĵo veneno ~ mortigaĵo/finvivaĵo/finvivmanĝaĵo; substanco, kiu mortigas vivantajn ĉelojn (aŭ tutan vivulon)

venĝi - kiam A faras malbonon al B (aŭ parenco aŭ amiko de B), ĉar B faris malbonon al A (aŭ parenco aŭ amiko de A) ventro - meza ero de la korpo verbo - i-vorto, farvorto; vorto, en Esperanto kun unu el la finaĵoj "-i -as -is -os -us -u" vergo - pli-malpli longa, maldika, fleksebla bastono vermo - mola, senpieda serpento-simila besteto versio - priskribo aŭ prezento de iu okazaĵo, el la vidpunkto de unu homo; unu el multaj (sinseke faritaj) formoj de iu verko verso - unu linio de kanto,... verŝi - flugi fluaĵon el ujo vertikalo - linio je orta angulo (90°) al la surfaco de senmova akvo; linio rekte (mal)supren verzo - supro de homa kapo veruko - elstara neregulaĵo de la haŭto vestiblo enirĉambro veŝto - vesto inter ĉemizo kaj jak(et)o veti - interkonsenti, ke oni ricevos certan monsumon (aŭ objekton aŭ servon), se io okazos (kontraŭ fiksa pago) veziko - sakeca ero en la korpo; pli-malpli globforma araĵo da aero en fluaĵo viadukto - ponto kun vojo aŭ fervojo super vojo, fervojo, rivero,... vibri - ofte regule tremi vic - [sekvanta en serio; anstataŭa] vico - multaj homoj aŭ objektoj, en unu linio metitaj, unu post la alia (unu apud la alia aŭ unu malantaŭ la alia); multaj sinsekvaj okazaĵoj vidvo - viro, kies edzino mortis vigla - agema; moviĝema; gaja viktimo - tiu, al kiu okazis io malbona vilaĝo - ne tre multaj (kelkdek, kelkcent, kelkmil) domoj kune, ofte kun kampoj inter la domoj vinagro - citrongustaĵo farita el alkoholo vino - fruktalkoholo; malforta (12% aŭ malpli) alkohola trinkaĵo el fruktoj vintro - malsomero violo - kreskaĵo kun kvineraj floroj (ĝardenaj ofte trikoloraĵ) vipo - batilo konsistanta el tenilo kaj ŝnuro virga - neniam seksuniĝinta (homo, besto); neniam kulturita (tero) virto - konstanta emo fari bonon kaj eviti malbonon virtuala - ne reala, sed videbla sub certaj kondiĉoj viruso - eta io kialanta malsanon (transprogramante ĉelojn por produkti malsanigaĵ substancojn kaj virus-kopiojn) viŝo - forpreni malpuraĵojn per frotado (ofte per tuko); simile forigi skribaĵojn (de muro, tabulo,...) vizo - (en pasporto) permeso por en-/el-/tra-iri landon vojaĝi - iri aŭ veturi al malproksima ejo, aŭ de ejo al ejo (al ejoj...) (dum multaj tagoj) vokalo - parolsono en Esperanto: [a e i o u] volonta - faranta ion kun (aŭ por) plezuro (ne profesie, ne pro devoj) volumeno - ero de spaco okupata de korpo, objekto,... volvi - (multfoje) ĉirkaŭmeti ion ĉirkaŭ io alia vomo - efjeti per la buŝo la enhavon vosto - la malantaŭa elstara ero de birdo, besto vualo - travidebla tuko antaŭ vizaĝo vulkano - monto formiĝinta el elfjetiĝintaj fluaĵaj eroj de Tero; monto, tra kiu efjetiĝas aŭ efjetiĝis fluaĵaj eroj de Tero zigzago - linio en formo de Z aŭ /V zinko - metalo (Zn) zipo - tirfermilo zoo - bestĝardeno zoologo - bestosciencisto zumi - aŭdigi adan, malakran bruon ("zzzzz" aŭ "mmmmm")